

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Besvarelse af spørgsmål nr. 67 og 68, REU almindelig del

25-10-2012

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 67 og 68, som Folketingets Retsudvalg den 11. oktober 2012 har stillet til Folketingets Ombudsmand.

Dok.nr. 12/04413-2/LI
Bedes oplyst ved henvendelse

Jeg har i dag underrettet Justitsministeriet, Statsministeriet og Henrik Sass Larsens advokat, advokat Peter Lundmark Jensen, om Retsudvalgets spørgsmål og om min besvarelse af dem.

+ bilag

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Skilleark

Dokumentnummer: 12/04413-2

NOTAT

SPØRGSMÅL NR. 67 OG 68 FRA FOLKETINGETS RETSUDVALG

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Spørgsmål nr. 67 og 68 fra Folketingets Retsudvalg (alm. del):

25. oktober 2012

Spørgsmål 67

Vil Ombudsmanden - evt. i fortrolig form - oversende de dokumenter, notater, mødereferater, som er indgået i behandlingen af sagen om Henrik Sass Larsen?

Dok.nr. 12/04413-3/LI

Spørgsmål 68

Vil Ombudsmanden redegøre for, hvilken betydning det har haft for Ombudsmandens vurdering af sagen, at Henrik Sass Larsen ikke skulle sikkerhedsgodkendes, selv om han af embedsmænd blev bibragt den opfattelse?

Svar:

Jeg afgav den 25. juni 2012 udtalelse i sagen om meddelelse af tavshedspålæg til Henrik Sass Larsen med hensyn til et notat, som han fik forevist under et møde i Statsministeriet den 28. september 2011, og om adgang til aktindsigt i det samme notat (mit j.nr. 12/00467).

Jeg forstår, at udvalgets spørgsmål knytter sig til denne sag. I den forbindelse bemærker jeg for en ordens skyld, at jeg stadig behandler et enkelt spørgsmål i forbindelse med Henrik Sass Larsens oprindelige klage til mig, nemlig spørgsmålet om Politiets Efterretningstjenestes manglende afholdelse af en forebyggende samtale med Henrik Sass Larsen (mit j. nr.12/02509).

Ad spørgsmål 67

Myndigheder, der er omfattet af Folketingets Ombudsmands virksomhed, er efter bestemmelsen i ombudsmandslovens § 19, stk. 1, forpligtet til at meddele ombudsmanden de oplysninger samt udlevere de dokumenter mv., der forlanges af ombudsmanden.

Ombudsmanden har således en særligt reguleret adgang til at få sådanne dokumenter mv. udleveret. Bl.a. på den baggrund anser jeg mig ikke for frit stillet med hensyn til udlevering til andre – herunder Folketinget – af f.eks. sagsakter fra myndighederne, som jeg med hjemmel i den nævnte bestem-

melse har modtaget til brug for udførelse af mine opgaver efter ombudsmandsloven.

Efter principperne i offentlighedsloven – og i overensstemmelse med almindelig praksis – har jeg tidligere givet offentlig indsigt i mine egne sagsakter i sagen om Henrik Sass Larsen, herunder i min brevveksling med Justitsministeriet og Statsministeriet. I den forbindelse har jeg efter principperne i offentlighedslovens § 12, stk. 1, nr. 1, undtaget bilag 1 til advokat Peter Lundmark Jensens klage af 10. november 2011 fra indsigt, ligesom jeg har undtaget enkelte oplysninger i Justitsministeriets udtalelse af 14. maj 2012, som ministeriet har bedt om bliver holdt fortrolige.

I det nævnte omfang vedlægger jeg disse sagsakter.

Hvis Retsudvalget ønsker at se myndighedernes sagsakter (eller de dele af Justitsministeriets udtalelse af 14. maj 2012, som ministeriet har bedt om bliver holdt fortrolige), må jeg venligst henvise udvalget til at rette henvendelse til myndighederne. Jeg kan i den forbindelse tilføje, at de sagsakter, som jeg til brug for sagen har fået udleveret fra myndighederne, er sendt tilbage, og at jeg således ikke længere er i besiddelse af dem.

Ad spørgsmål 68

Som det bl.a. fremgår af de vedlagte sagsakter, rettede Statsministeriet den 6. juli 2012 – altså efter afgivelsen af min udtalelse af 25. juni 2012 – henvendelse til mig.

Statsministeriet bemærkede i den forbindelse bl.a., at der ”i forhold til personer, som den kongelige undersøger (kommende statsminister) overvejer at udnævne til ministre i en kommende regering, ikke – i modsætning til f.eks. visse embedsmænd – gennemføres en sikkerhedsgodkendelse.” Statsministeriet tilføjede, at det ikke er en betingelse for, at statsministeren kan udnævne en person til minister, at den pågældende ministerkandidat sikkerhedsgodkendes.

Jeg besvarede Statsministeriets brev den 9. juli 2012. Som det fremgår af mit brev, er jeg enig i det, som Statsministeriet anførte.

Som det ligeledes fremgår, fandt jeg anledning til at understrege, at det anførte er uden betydning for den vurdering, som jeg gav udtryk for i min udtalelse af 25. juni 2012, og at jeg således fortsat kunne henholde mig til denne udtalelse.

Jeg kan derfor sammenfattende oplyse, at det forhold, som Retsudvalget peger på, ingen betydning har for den vurdering, som er indeholdt i min udtalelse af 25. juni 2012.

Skilleark

Dokumentnummer: 12/04413-2

+3

Bragt med vedl.

ADVOKATFIRMAET
PETER LUNDMARK JENSEN
MØDERET FOR LANDSRET

Folketingets Ombudsmand
Gammeltorv 22
1457 København K

FOLKETINGETS OMBUDSMAND	
INIT.	
DATE	10 NOV. 2011
J.NR.	2011-4725-

Vimmelskafte 41 A, 3
1161 København K.
Tlf. 33 12 05 00
Fax. 33 12 37 00

Advokat (L)
Peter Lundmark Jensen

Dato: 10.11.2011

J.nr.: 6610-001

Sekr.: Nina Mathiasen

Vedr.: Afslag på sikkerhedsgodkendelse af Henrik Sass Larsen - mv.

Jeg retter henvendelse til Dem i min egenskab af advokat for medlem af folketinget Henrik Sass Larsen. Fra pressen vil ombudsmanden være bekendt med, at Henrik Sass Larsen har trukket sig som ministeremne i anledning af, at han ikke kunne sikkerhedsgodkendes.

Forløbet op til meddelelsen herom og omstændighederne hvorunder meddelelsen blev givet samt de indskærpelser af Henrik Sass Larsens "tavshedspligt", som efterfølgende har indskrænket hans både personlige og politiske råderum, indeholder efter min klients og egen opfattelse væsentlige forvaltningsretlige forhold og problemer, som jeg venligst anmoder ombudsmanden vurdere og udtale sig om.

Som følge af den meget diffuse kommunikation min klient har modtaget fra respektive PET, Justitsministeriets departementschef og Statsministeriets departementschef, er det ikke fuldt ud muligt for Henrik Sass Larsen at henføre sin kritik til en enkelt specifik myndighed. Departementscheferne og PET har optrådt som en enhed; - men det er dog alligevel muligt at fokusere på enkeltstående begivenheder og forhold.

Jeg vil nedenfor og med henvisning til sagens kronologiske forløb i overskriftsform nævne de punkter, der efter min opfattelse bør give anledning til kritik fra ombudsmanden.

1. PET's undladelse af at gennemføre en såkaldt "forebyggende samtale" i løbet af juni måned 2011.
2. Manglende overholdelse af forvaltningslovens regler i forbindelse med meddelelsen af den manglende sikkerhedsgodkendelse på mødet i statsministeriet den 28.09.2011.

3. Ukorrekt og mangelfuld orientering om omfanget af Henrik Sass Larsens "tavshedspligt", jfr. instrukser herom på møder den 28.09.2011.

4. Tidspunktet for afgørelsens meddelelse den 28.09.2011.

5. Afvisningen af Henrik Sass Larsens efterfølgende anmodning om aktindsigt, jfr. Justitsministeriets meddelelse af 17.10.2011.

For vurderingen af hver enkelt af de ovenfor nævnte kritikpunkter både samlet og hver for sig skal – synes jeg – lægges vægt på, at Henrik Sass Larsen er en offentlig person, er medlem af Folketinget og at han i offentligheden var vurderet som højtstående ministeremne i en eventuel kommende ny regering.

.....0.....

Baggrund:

Sidste folketingsvalg blev afholdt torsdag den 15.09.2011. Helle Thorning Schmidt blev udpeget som kongelig undersøger fredag den 16./lørdag den 17. september 2011. Regeringens forhandlinger blev påbegyndt på Hotel Crown Plaza, søndag den 18.09.2011.

Henrik Sass Larsen modtog onsdag den 28.09.2011 en henvendelse fra Helle Thorning Schmidt, som oplyste, at Statsministeriets departementschef samme dags formiddag havde oplyst hende om problemer vedrørende PET's sikkerhedsgodkendelse af Henrik Sass Larsen som ministeremne.

Der blev derefter afholdt et møde i Statsministeriet onsdag den 28.09.2011 kl. 12.30 med deltagelse af Henrik Sass Larsen, Justitsministeriets departementschef, Anne Kristine Axelsson og Statsministeriets departementschef, Christian Kettel Thomsen. Onsdag den 28.09.2011 kl. 19.45 blev afholdt yderligere et møde i Statsministeriet med deltagelse af Henrik Sass Larsen, Anne Kristine Axelsson, Jakob Scharf og Bjarne Corydon.

Torsdag den 29.09.2011 meddelte Henrik Sass Larsen til offentligheden, at han som følge af PET's manglende sikkerhedsgodkendelse af ham, havde trukket sig som ministeremne.

I weekenden den 1./2. oktober 2011 udarbejdede Henrik Sass Larsen et internt referat af begivenhederne den 28.09.2011. Dette referat vedlægges til ombudsmandens orientering som bilag 1.

Referatet er senere forevist for nuværende finansminister Bjarne Corydon, som over for Henrik Sass Larsen har bekræftet, at referatet er dækkende for det passerede på mødet den 28.09.11 kl. 19.45.

Henrik Sass Larsen har senere udarbejdet et redigeret referat, der er offentliggjort i dagspressen, bilag 2.

.....0.....

Udeladelsen af forebyggende samtale:

Det fremgår af Henrik Sass Larsens oprindelige referat (af 1./2. oktober 2011), at Politiets Efterretningstjeneste har aflyttet telefonsamtaler mellem Torben Ohlsen Jensens ("Suzuki-Torben"/rockeren) og Tommy Kamps (Henrik Sass Larsens ven og lokal socialdemokrat i Køge). I disse samtaler er Henrik Sass Larsens navn blevet nævnt. På et møde på en cafe i Køge lørdag den 21.05.2011 ca. kl. 22.00 indfandt Torben Ohlsen Jensen sig på den cafe, hvor Tommy Kamp og Henrik Sass Larsen befandt sig. Han satte sig ved de pågældendes bord og deltog i en samtale af ca. 30 min. varighed.

Ombudsmanden hverken kan eller skal i sagens natur tage stilling til omstændighederne vedrørende mødet mellem Henrik Sass Larsen og Torben Ohlsen Jensen den 21.05.2011 og betydningen af samme. Henrik Sass Larsen har erkendt, at hans deltagelse i mødet var en fejl og har senere taget konsekvensen af denne fejl.

0.

Jeg mener imidlertid at Politiets Efterretningstjeneste ved ikke at gennemføre en såkaldt forebyggende samtale efter mødet den 21.05.2011 har forsømt en væsentlig embedsforpligtigelse. Det fremgår af Justitsministeriets instruks til chefen for Politiets Efterretningstjeneste af 07.12.2009 at "*Politiets Efterretningstjeneste opgave er at forebygge, efterforske og modvirke handlinger, der udgør en fare eller vil kunne udgøre en fare for Danmark, som et selvstændigt, demokratisk og sikkert samfund. Efterretningstjenesten skal således gennem sin virksomhed skabe grundlag for, at trusler af den nævnte karakter kan identificeres og håndteres så tidligt og effektivt som muligt*".

Ifølge Politiets Efterretningstjenestes øverste chef – Jakob Scharf – jfr. mødet i Statsministeriets den 28.09.2011 om aftenen, er der ikke andre forhold end det før omtalte møde på cafeen, der kan bebrejdes Henrik Sass Larsen. Ifølge referatet "*bekræfter Jakob Scharf, at der ikke findes materiale, der belaster mig direkte hverken i forhold til Torben Ohlsen Jensen eller andre rockere og bekræfter, at der ikke findes materiale, der på anden vis belaster min person.*"

Der er med andre ord udelukkende det omtalte møde på cafeen, der begrundet den manglende sikkerhedsgodkendelse. Hensynet til eventuelle andre undersøgelser af Torben Ohlsen Jensens forhold stiller sig således ikke i vejen for gennemførelsen af en forebyggende samtale med Henrik Sass Larsen.

En sådan forebyggende samtale havde – for det første – givet Henrik Sass Larsen mulighed for at rette for sig og således undgå at bringe sig i en relation til en eller flere af de personer, politiet holdt øje med.

Samtalen kunne – for det andet – og såfremt Henrik Sass Larsen måtte anse skaden for uoprettelig, have givet ham mulighed for at overveje, hvorvidt han skulle genopstille til Folketinget, når valget på et senere tidspunkt måtte blive udskrevet.

Den forebyggende samtale kunne endeligt – og for det tredje – have ført til interne drøftelser med regeringens senere leder, Helle Thorning Schmidt, om betydningen af det passerede. Sådanne samtaler kunne have haft en afgørende betydning for det senere forløb af den demokratiske proces

omkring regeringsdannelsen. Henrik Sass Larsen kunne for eksempel have valgt helt at afstå fra at være ministeremne.

Forhenværende operative chef for Politiets Efterretningstjeneste, Jørgen Bonnichsen, har tilkendegivet til pressen at afholdelse af forebyggende samtaler er almindelig praksis i PET's arbejde. Undladelsen af at afholde en forebyggende samtale med Henrik Sass Larsen kan således tillige være et brud på denne praksis og dermed på den forvaltningsretlige lighedsgrundsætning.

Undladelsen af at gennemføre en forebyggende samtale bør efter min opfattelse give anledning til kritik fra ombudsmanden.

Manglende overholdelse af regler i forvaltningsloven:

Ifølge førnævnte Justitsministerielle instruks til chefen for Politiets Efterretningstjeneste af 07.12.2009, III, C, omfatter PET's ansvarsområde også bande- og netværkskriminalitet. Ifølge samme instruks IV, vedrørende "Arbejdsmetoder" er anført følgende "*Politiets Efterretningstjeneste skal ved indsamling og håndtering af oplysninger betjene sig af alle de midler og metoder, som Efterretningstjenesten har til rådighed.*

De midler og metoder som Politiets Efterretningstjeneste kan gøre brug af på det operative og overvågningsmæssige område er blandt andet indgreb i meddelelshemmeligheden, observation, video- og fotoovervågning, ransagning, kilder (meddelere og agenter) samt databearbejdning og analyse. Hertil kommer samtaler, afhøringer, registeropslag, indhentning af oplysninger fra og videregivelser (herunder elektronisk) af oplysninger til myndigheder eller andre samarbejdspartnere her i landet eller i udlandet samt overvågning af åbne kilder, som for eksempel aviser, TV, elektroniske nyhedsbaser og internettet.

Efterretningstjenestens virksomhed skal gennemføres i overensstemmelse med dansk ret, herunder Rpl regler om efterforskning af strafbare forhold."

Vurderingen af at Henrik Sass Larsen ikke kan sikkerhedsgodkendes, er efter min opfattelse en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Dette indebærer efter min opfattelse, at forvaltningslovens regler og retssikkerhedsgarantier skal respekteres.

Jeg mener således at Henrik Sass Larsen burde have været partshørt efter § 19, stk. 1, i forvaltningsloven. Jeg mener tillige at afgørelsen efter sit indgribende indhold og sin natur ikke burde have været meddelt mundtligt under ustrukturerede former, men derimod skriftligt ledsaget af en begrundelse der opfyldte kravene i forvaltningslovens § 24.

Som det fremgår af Henrik Sass Larsens referat fik han ingen reel mulighed overhovedet for at udtale sig om de bebrejdelser, der var rejst imod ham. (Det er i den forbindelse en skærpende omstændighed, at myndighederne allerede siden maj måned 2011 har haft kendskab til det/de forhold, man bebrejder Henrik Sass Larsen.)

Selv om der ikke er knyttet nogle formkrav til opfyldelsen af høringskravet/kontradiktionsmuligheden, er det efter min opfattelse klart, at de refererede samtaler ikke har indrømmet Henrik Sass Larsen den i loven forudsatte beskyttelse og de heri indeholdte retssikkerhedsgarantier.

Det burde stå ikke mindst departementscheferne klart, at indholdet af meddelelsen af den manglende sikkerhedsgodkendelse i sig selv har været så overrumplende og overraskende, at Henrik Sass Larsen reelt har været afskåret fra at etablere en kvalificeret kontradiktion. Hvad der – sagens materielt meget spinkle grundlag taget i betragtning – i høj grad havde været muligt.

Princippet om høring/kontradiktion er en væsentlig retsbeskyttelse for den enkelte borger i forhold til den/de myndigheder, der træffer afgørelser om den pågældendes forhold. I tilfælde som det foreliggende, hvor en myndighed på basis af et skøn træffer en afgørelse, der har helt indgribende betydning for den pågældende borgers tilværelse, bør dette så meget desto mere være tilfældet. Alternativet er retsløshed og åbenbar risiko for myndighedernes magtmisbrug.

Havde afgørelsen – hvad al rimelighed og anstændighed tilskriver – været skriftlig, havde myndighederne haft pligt til at begrunde afgørelsen i henhold til forvaltningslovens § 24. En fyldestgørende begrundelse ville i sig selv have sat Henrik Sass Larsen langt bedre i stand til at artikulere sin klage og forstå indholdet af den afgørelse der er truffet.

At afgørelsen i denne sammenhæng ikke blot påvirker Henrik Sass Larsen personligt, men principielt den demokratiske proces vedrørende landets ledelse, gør blot forholdene så meget værre.

Forholdet bør udløse kritik fra ombudsmanden.

Indskærpelse af ”tavshedspligt”:

Det fremgår af referatet, at begge departementschefer flere gange under møderne den 28.09.2011 understregede, at de oplysninger der er meddelt Henrik Sass Larsen er fortrolige og ikke må videregives. Det burde være en enkelt sag for i hvert fald Justitsministeriets departementschef at tydeliggøre de rettigheder, Henrik Sass Larsen havde i den forbindelse, herunder over for ham at præcisere nøjagtig hvilke oplysninger han måtte videregive og hvilke han ikke måtte videregive. Det må have stået myndighederne klart at konsekvenserne af den manglende sikkerhedsgodkendelse over for en offentlig person som Henrik Sass Larsen, ville medføre en meget omfattende presseomtale og at Henrik Sass Larsen ville blive ”bombarderet” med henvendelser fra såvel den seriøse som den useriøse presse.

Man kunne eventuelt inden mødet have udarbejdet et kort notat, som vejledte Henrik Sass Larsen om, hvorledes han skulle forholde sig i forhold til de informationer han fik. Som sagen fremstod for Henrik Sass Larsen, blev han ikke anklaget for ulovligheder, men for at have været i nærheden af personer, som måske var i færd med lovovertrædelser.

Han blev til overflod rådet til ikke at referere til den manglende sikkerhedsgodkendelse, som årsag til at han ikke stod til rådighed som minister. Denne anbefaling – mener jeg – er utilstødelig.

Samlet set tegner forløbet efter min opfattelse et billede af, at Henrik Sass Larsen er blevet ukorrekt informeret om de rettigheder til videregivelse af forløbet, han utvivlsomt har. Og det er i den forbindelse – forekommer det mig – ekstra stødende, at Henrik Sass Larsen indskærpes en omfattende tavshedspligt, når Statsministeriets departementschef oplyser, at informationer om sagen ”vil sive fra systemet” og at sagen ”er umulig at holde fortrolig.”

Så tavshedspligten går kun én vej. Henrik Sass Larsen skal holde tæt, medens han skal forstå og tåle, at systemet er utæt.

Håndteringen af Henrik Sass Larsens rettigheder til at ytre sig om, hvad han har været udsat for bør efter min opfattelse give anledning til kritik fra ombudsmanden. Dette gælder så meget desto mere fordi Henrik Sass Larsen er en offentlig person, som har et særligt behov for at kunne forklare sig.

Tidspunktet for meddelelsen af den manglende sikkerhedsgodkendelse:

Ifølge Henrik Sass Larsens oplysninger ventede Statsministeriets departementschef Christian Kettel Thomsen til den 28.09.2011 om formiddagen med at meddele Helle Thorning Schmidt, at der var problemer med sikkerhedsgodkendelsen af Henrik Sass Larsen. Henset til, at Helle Thorning Schmidt blev udpeget som kongelig undersøger mere end 10 dage forinden, må det anses for særdeles kritisabelt, at departementschefen lod regeringsforhandlingerne være så fremskredne, inden informationen til den kongelige undersøger blev givet.

Informationen om problemet med Henrik Sass Larsens sikkerhedsgodkendelse burde naturligvis have været meddelt Helle Thorning Schmidt straks efter hun var udpeget som kongelig undersøger, således at såvel hun som Henrik Sass Larsen kunne indrette sig i henhold til denne information.

Når departementschef Christian Kettel Thomsen valgte at udsætte tidspunktet for informationen om efterretningstjenestens indstilling om manglende sikkerhedsgodkendelse af Henrik Sass Larsen, er der efter min opfattelse tale om en alvorlig embedsforsømmelse, som har direkte negativ indflydelse på den pågående demokratiske proces, der skulle føre til regeringsdannelsen.

Henrik Sass Larsen har i øvrigt ikke fået at vide hvornår PET rejste sagen om sikkerhedsgodkendelse imod ham. Det er også uklart hvor længe Justitsministeriets og Statsministeriets departementschefer har kendt til sagen og hvornår PET afgav sin indstilling om manglende sikkerhedsgodkendelse af Henrik Sass Larsen.

Forholdet bør give anledning til kritik fra ombudsmanden.

Afslag på aktindsigt:

Henrik Sass Larsen anmodede den 07.10.2011 om at modtage en kopi af den 2 sider rapport fra PET, som blev udleveret til gennemsyn på mødet den 28.09.2011 kl. 12.30 i Statsministeriet.

Ved den som bilag 3 fremlagte skrivelse af 17.10.2011 fra Justitsministeriet nægttes aktindsigt "af hensyn til forebyggelse m.v. af lovovertrædelser, der er omfattet af offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3. Afgørelsen er ikke yderligere begrundet.

Det er muligt, at der i det 2-siders notat er oplyst informationer om telefonaflytninger m.v., som ikke kan offentliggøres, men – sagens karakter taget i betragtning – burde PET efter min opfattelse i det mindste udlevere et notat, som indeholdt den information Henrik Sass Larsen utvivlsomt er berettiget til både at modtage og offentliggøre.

Igen er der efter min opfattelse tale om et forhold, hvor myndighederne ikke tager hensyn til Henrik Sass Larsens særlige position som offentlig person.

Forholdet bør give anledning til kritik fra ombudsmanden.

Afsluttende/procederende bemærkninger:

I sin bog "Processen" fra 1925 beskriver Franz Kafka, hvorledes Josef K anklages uden aldrig at blive klar over, hvad han skulle være skyld i. Bogen indledes således: "*Nogen måtte have bagtalt Josef K, thi uden at han vidste at have gjort noget ondt, blev han en morgen arresteret.*"

Forløbet om Henrik Sass Larsens manglende sikkerhedsgodkendelse og hans heraf – fremprovokerede – beslutning om ikke længere at stå til rådighed som minister, udgør et efter min opfattelse "Kafka'sk" forløb. På baggrund af en hændelse, der har fundet sted flere måneder inden regeringsforhandlingerne og som i øvrigt har været kendt i offentligheden fra dagbladet BT, dukker efterretningstjenesten sammen med ledende embedsmænd pludselig op – ud af det blå – med anklager om forhold "som ikke er ulovlige", men som dog alligevel er kompromitterende i en sådan grad, at Henrik Sass Larsen skulle udgøre en sikkerhedsrisiko.

Beskyldningerne hviler på et særdeles tyndt grundlag og uanset Henrik Sass Larsens ønske om at kommentere anklagerne indrømmes han ikke en sådan mulighed. Han indskærpes herudover, at han ikke må fortælle om, hvad der er sket på møderne med departementscheferne og embedsmændene, hvilket efterlader ham helt værgeløs i forhold til offentligheden.

Den i realiteten helt autonome efterretningstjeneste etablerer i et uklædeligt samarbejde med rigets allerøverste embedsmænd et retsligt tomrum, som fratager Henrik Sass Larsen alle de retssikkerhedsgarantier, der ellers tilflyder borgerne her i landet. Med Weekendavisens ord er Henrik Sass Larsen sat "Skakmat - på livstid" og frataget enhver politisk ære og værdighed. Hertil kommer de store personlige omkostninger forløbet har påført Henrik Sass Larsen og hans familie.

Ombudsmanden er borgernes værn mod myndighedernes magtmisbrug. Jeg ser frem til ombudsmandens behandling af sagen.

Med venlig hilsen

Peter Lundmark Jensen

Bilag 1: Internt referat af møde den 28.09.2011 udarbejdet af Henrik Sass Larsen.

Bilag 2: Referat af møde den 28.09.2011 udarbejdet af Henrik Sass Larsen til brug for pressen.

Bilag 3: Justitsministeriets skrivelse af 17.10.2011.

Torsdag den 28 september fortalte jeg offentligheden, at jeg ikke kunne blive sikkerhedsgodkendt og derfor ikke stod til rådighed som evt. minister i den nye regering. Jeg fortalte at det bl.a. skyldes den meget omtalte episode med et møde med en rocker foran en beværtning i Køge og den deraf følgende korrespondance. Jeg fortalte endvidere, at jeg havde begået en fejl og derfor tog indstillingen til efterretning.

I den forløbne periode har der løbende i offentligheden været rejst tvivl om den forklaring. Indtrykket er tilsyneladende, at der må være flere og mere tungtvejende grunde til, at jeg ikke kunne blive sikkerhedsgodkendt. Daglig har jeg skullet forholde mig til alle typer af rygter og formodninger. Og i sådanne sager er logikken åbenbart, at det ene rygte tager det andet, og så er der pludselig etableret en offentlig fortælling, som er milevidt fra sandheden. Det er en uacceptabel situation for mig og mine nærmeste. Uanset hvilken konklusion der måtte blive den offentlige eller private omkring denne sag, må det være rimeligt, at konklusionen træffes på et korrekt grundlag

Som mange har regnet ud, har jeg været underlagt tavshedspligt om nogle af de oplysninger, der blev præsenteret for mig. Min intention har været at lægge alt frem, så alle interesserede kunne få det fulde billede og sammenholde det med mine forklaringer, og samtidig undgå utålelige mytedannelser. Desværre har jeg fået afslag på at få dokumenter udleveret.

I mellemtiden har jeg fået diverse juridisk hjælp til at gennemgå det referat, som jeg udarbejdede umiddelbart efter to møder om sagen onsdag den 28. Det er vurderingen, at jeg kan fremlægge det, som det ligger nu

Referat af møder mm 28. og 29. september 2011

Møde med Helle Thorning-Schmidt, onsdag kl. 11.00

Helle Thorning-Schmidt orienterer mig i en kort pause i regeringsforhandlinger om, at der foreligger et problem. Hun beder mig udrede det med relevante embedsmænd.

Møde med relevante embedsmænd, onsdag kl. 12.30.

Der gennemgås en to siders rapport.

Af rapporten fremgår det, at Henrik Sass Larsen og Tommy Kamp i maj måned har befundet sig på en restauration, Hugo's vinkælder i Køge, hvor X har optaget rapport om, at de er blevet set i selskab med en Bandidos-rocker ved navn Torben Ohlsen-Jensen.

Forud for denne hændelse fremgår det at Tommy Kamp har ringet til Torben Ohlsen-Jensen og bedt ham om at komme forbi Hugo's vinkælder, da han sidder der med HSL. Tommy giver udtryk for at han føler sig truet over, at nogle af personerne fra café Vanilla er kommet til stede på beværtningen.

Dernæst fremgår der en udskift af en sms som Torben Ohlsen-Jensen skriver til Henrik Sass Larsen dagen efter episoden i Hugo's vinkælder. Her skriver Torben Ohlsen-Jensen:

"Hej Sass.....talte med Murat senere...Bad ham lukke røven....De skal bare skrubbe af....Husk Sass.....vi er de stærkeste"

HSL svarer tilbage: "Hey. Skal hilse fra Tommy. Vi sidder i Køge og nyder det. Alt godt. Sass"

Ydermere opsummeres Vanilla-sag, hvor det fremgår, at Tommy Kamp er sigtet i sagen. Det fremgår endvidere, at Tommy Kamp har haft kontakt til yderligere en person fra rockermiljøet:

HSL forklarer om forløbet, at det er korrekt at denne har siddet på beværtning og afsendt sms. Men HSL var nu ikke klar over at Tommy Kamp kontaktede pågældende. Torben Ohlsen Jensen var til stede i ca. en halv time. HSL lovede at ville drikke en kop kaffe med ham og kigge på hans sag – og læse nogle papirer. Og HSL, Tommy Kamp og Torben Ohlsen Jensen drøftede også Vanilla-sag i overordnede vendinger, og alle parter gav udtryk for at det var en urimelig behandling som Tommy Kamp og HSL var udsat for.

Embedsmænd redegør for, at det er sådan, at når der udarbejdes en sikkerhedsgodkendelse, så foretages der en vurdering om, hvorvidt at det er ubetænkeligt at give adgang til fortrolige oplysninger. Og det, at HSL har haft så tæt en relation til en ledende rocker og meget farlig person, gør, at en sådan sikkerhedsgodkendelse ikke kan stilles. Og når HSL på sms svarer tilbage, må man lægge til grund, at HSL har accepteret at stå under denne rockers beskyttelse og derved er i et afhængighedsforhold af manden.

HSL forklarer, at denne kun har mødt den mand én gang i sit liv. HSL har ingen relationer til nogen rockere. HSL har aldrig haft noget med rockere eller andre kriminelle at gøre. HSL er aldrig blevet straffet for noget. HSL har aldrig været sigtet eller tiltalt i nogen sager.

HSL var ikke klar over, at det var på Tommy Kamps initiativ at manden dukkede op. Og hvad angår efterfølgende sms, så er sagen, at HSL sidder udenfor hos Tommy Kamp aftenen efter og modtager en sms og blot svarer høfligt tilbage. HSL erindrer det sådan, at HSL får denne sms og Tommy beder HSL hilse ham, hvorefter svar skrives.

Embedsmænd understreger, at der foreligger et bevis for at HSL har haft tætte relationer til rockerverdenen og det kriminelle miljø, og derfor kan sikkerhedsgodkendelse ikke gives. De understreger, at HSL burde vide, at der er tale om en farlig rocker, og at HSL burde have forladt beværtningen meget hurtigt, efter det var gået op for denne. De fremhæver at HSL burde kunne se på hans fysiske fremtoning, at der var tale om en person fra rocker-miljøet. De mener endvidere, at det er godtgjort, at HSL har været under beskyttelse af rocker, fordi HSL følte sig truet af personer fra Café-Vanilla.

HSL understreger, at denne ikke har følt sig truet. Der er ingen, som har rettet trusler mod HSL hverken direkte eller indirekte. Hvad i alverden skulle HSL så bruge beskyttelse til? Hvis HSL som MF'er følte sig truet ville en henvendelse til politiet være eneste fornuftige handling. HSL forklarer, at Torben Ohlsen Jensen jo kun sad der en halv time. Tommy Kamp gik efterfølgende hjem, men efterfølgende sad HSL i selskab flere timer efter med andre gæster på beværtningen. Og HSL gik derefter alene og ganske uledsaget hjem.

Embedsmænd fremfører, at det også er det samlede billede, og at HSL tætte venskab til Tommy Kamp og hans relationer som skal lægges til grund. Hans hyppige kontakt til personer fra rockermiljøet.

HSL forklarer, at denne jo ikke kan vide, hvad Tommy Kamp generelt gør, men at HSL aldrig foretaget sig noget kriminelt med Tommy Kamp, og at HSL heller ikke er vidende om, at Tommy Kamp har noget med rockerkriminalitet at gøre. Men HSL aner jo ikke, hvad manden foretager sig, når HSL ikke er til stede. Hvorfor skal HSL bebrejdes det?

Embedsmænd fremfører, at der er tale om en normal sikkerhedsprocedure, hvor man foretager en vurdering. Og hvis HSL havde søgt et job inden for politiet, var det her nok til, at HSL ikke kan blive godkendt. Man skal forstå det sådan, at der ikke er tale

om, at der er begået noget ulovligt. Der er alene tale om en vurdering, og det her er altså nok til, at en sådan godkendelse ikke kan gives.

Endvidere fremføres det, at der også indgår en politisk vurdering. HSL sag vil kunne belaste statsministeren og dermed regeringen. Og erfaringen er, at når der er optaget rapporter af denne art, så vil de sive fra systemet. Der har allerede været en del, som har interesseret sig herfor, og derfor er det umuligt at holde fortroligt. Derfor indstillingen til kgl. undersøger.

HSL forespørger til, om hans forklaring kan indgå i vurdering.

Embedsmænd understreger, at det er myndighedens vurdering, og at de ikke kan foretage sig noget i den anledning. Og det understreges, at der er tale om delvis fortrolige oplysninger, som HSL ikke må viderebringe.

HSL fremhæver, at sag omkring rocker og værtshusbesøg har været på forsiden af BT, og derfor kan det vel ikke siges at være omfattet fortrolighed.

Embedsmænd svarer, at historie om værtshusbesøg naturligvis har været offentlig og kan gentages. Men at HSL ikke må referere til øvrige fortrolige oplysninger. Generelt fraråder de at fremlægge manglende sikkerhedsgodkendelse som argumentation for hvorfor HSL ikke skal være minister. De siger endvidere, at der ikke er tale om et statisk billede, dvs. indstilling kan ændre sig som tiden går.

Kl. 13.45 HSL tager Helle Thorning-Schmidt ud af møde og meddeler, at HSL forlader forhandlinger for at tage hjem og tænke over sagen.

kl. 17 aftales telefonisk at tage endnu et møde med relevante myndighed for at gennemgå sagen med denne.

Møde med relevante embedsmænd og myndighed, onsdag kl. 19.45

HSL resumerer sagen som gengivet ovenfor.

Myndighed replicerer, at denne udmærket forstår HSL's frustration, og at det er en meget fair fremstilling. Myndighed redegør for, at der findes en fast procedure, hvor det skal være "ubetænkeligt" at kunne give den pågældende en sikkerhedsgodkendelse. Og det er det ikke i dette tilfælde.

Myndighed understreger, at alle fra Køge ved, hvem "Suzuki-Torben" er, og at HSL burde have været dette bevidst. At det er manglende dømmekraft fra HSL's side at

have disse relationer til manden. Myndighed understreger, at der er tale om en meget farlig mand, som er krigsminister i Bandidos Køge.

Myndighed fortæller endvidere, at det forlyder i rockerkredse, at Tommy Kamp og HSL bliver omtalt i rosende vendinger.

HSL forklarer at have boet i Køge i 11 år, men altså ikke før er stødt på Torben Ohlsen-Jensen. Understreger endvidere, at HSL aldrig har talt med nogen anden rocker end den pågældende.

Myndighed bekræfter, at der ikke findes materiale, der belaster HSL direkte i forhold til hverken Torben Ohlsen-Jensen eller andre rockere, og bekræfter, at der ikke findes materiale, der på anden vis belaster HSL som person. Men at HSL's nære relation til Tommy Kamp gør, at HSL bliver omtalt i rockermiljøet og dermed udgør en risiko. Myndighed giver HSL det fremadrettede råd, at det ville være godt at lægge afstand til Tommy Kamp.

HSL forespørger, om det ikke spiller en rolle for myndighed, hvad han har at sige om sagsfremstillingen?

Myndighed kan sagtens forstå HSL's frustration og argumentation, men kan desværre ikke ændre noget. HSL skal jo forstå, at denne ikke er anklaget eller sigtet for noget ulovligt. Der er alene tale om en vurdering, og den vurdering er foregået, ligesom enhver anden borger ville blive behandlet. Og den type vurdering er ikke til forhandling, her er alene tale om en orientering. Men HSL skal huske på, at der er tale om et øjebliksbillede, som kan ændre sig med tiden.

Det står på baggrund af disse møder klart for mig, at min sag vil kunne skade den nye statsminister og nye regering.

Derfor træffer jeg onsdag aften den konklusion, at jeg ikke vil stå til rådighed for evt. ministerudpegning i den kommende regering. Det meddeler jeg pr. tlf. Helle Thorning-Schmidt torsdag morgen den 29. september.

Referat udarbejdet umiddelbart efter forløb. Det skal understreges, at der er tale om mit eget referat.

Det er tilstræbt, og jeg har søgt at respektere krav om fortrolighed, hvorfor visse navne og begivenheder er udeladt, men referat er stadig fuldt ud dækkende for sagens indhold. Henrik Sass Larsen

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Henrik Sass Larsen
Nørre Boulevard 37, 2.
4600 Køge

07 OKT: 2011

Dato:
Kontor: Civil- og Politiafdelingen
Sagsbeh: Jens-Christian Bülow
Sagsnr.: 2011-104-0003
Dok.: 254414

De har ved brev af 6. oktober 2011 anmodet om aktindsigt.

Justitsministeriet kan imidlertid ikke imødekomme Deres anmodning.

Det skyldes, at de hensyn til forebyggelse mv. af lovovertrædelser, der er omfattet af offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3, med afgørende vægt taler imod, at Deres anmodning imødekommes, jf. offentlighedslovens § 4, stk. 2, 2. pkt. Af samme grund finder Justitsministeriet heller ikke grundlag for at imødekomme Deres anmodning på baggrund af princippet om meroffentlighed.

Med venlig hilsen

Jens-Christian Bülow

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

KOPI

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Advokat Peter Lundmark Jensen
Vimmelskafte 41 A, 3.
1161 København K

Gammeltovej 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12

Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14

Telefonisk henvendelse:

Man-tors 9-16, fre 9-15

Dit j.nr. 6610-001 – Henrik Sass Larsen

17 NOV. 2011

Jeg har modtaget dit brev af 10. november 2011 med bilag. Du klager på vegne af medlem af folketinget Henrik Sass Larsen over forløbet i forbindelse med at han ikke kunne sikkerhedsgodkendes og derfor måtte trække sig som ministeremne. Nærmere bestemt klager du over følgende forhold:

J.nr. 2011-4725-6041/LIA
Bedes oplyst ved henvendelse

Dok.nr. 4

- 1) Politiets Efterretningstjenestes (PET's) undladelse af at gennemføre en forebyggende samtale med Henrik Sass Larsen.
- 2) Manglende overholdelse af forvaltningsloven i forbindelse med meddelelsen af den manglende sikkerhedsgodkendelse.
- 3) Ukorrekt og mangelfuld orientering om omfanget af Henrik Sass Larsens tavshedspligt.
- 4) Tidspunktet for meddelelsen af afgørelsen om manglende sikkerhedsgodkendelse.
- 5) Justitsministeriets afvisning af Henrik Sass Larsens efterfølgende anmodning om aktindsigt.

+ kopi
+ folder

Ad 1

PET er organisatorisk en del af Rigspolitiet, men chefen for PET refererer i løsningen af sine opgaver direkte til Justitsministeriet. Klage over PET's sagsbehandling kan på den baggrund rettes til Justitsministeriet.

Ombudsmanden kan ikke behandle klager over forhold som en forvaltningsmyndighed kan behandle, før denne myndighed har truffet afgørelse (§ 14 i lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand).

Jeg har derfor i dag sendt denne del af din klage videre til Justitsministeriet med henblik på at ministeriet tager stilling til den.

Jeg beder dig vente til du har fået svar fra ministeriet før du beslutter om du vil klage til mig igen.

Ad 2, 3 og 4

Disse klagepunkter angår en del af det sagsforløb der førte til dannelsen af den nye regering, jf. Statsministeriets forestilling af 3. oktober 2011 til Hendes Majestæt Dronningen om udnævnelse af et nyt ministerium.

Efter grundlovens § 14, 2 pkt., bestemmer regenten ministrenes antal og forretningernes fordeling imellem dem. Beføjelsen udøves af statsministeren der således træffer bestemmelse om hvor mange ministre der skal udnævnes, og hvilke sagstyper eller emner der skal henhøre under de forskellige ministre. Der er tale om en grundlovsumiddelbar kompetence, et såkaldt prærogativ. Se bl.a. Peer Lorentzen m.fl., Danmarks Riges Grundlov med kommentarer, 2. udg. 2006, s. 146 f, og Henrik Zahle, Dansk Forfatningsret 2, 3. udg., 2001, s.37-38.

Ministre er som udgangspunkt omfattet af ombudsmandens kontrol. Principielt gælder det for al virksomhed, dvs. både når en minister handler som øverste forvaltningschef, på regeringens vegne, og når ministre træffer afgørelser efter grundlovens prærogativer. Efter fast praksis behandler ombudsmanden således f.eks. klager over afslag på benådning, jf. grundlovens § 24, 1. pkt. Se bl.a. Kaj Larsen m.fl., Ombudsmandsloven med kommentarer, 1999, s. 25 og Jens Garde m.fl., Forvaltningsret, Almindelige Emner, 5. udg. (2007), s. 458.

Hensynet til ombudsmandens politiske neutralitet betyder imidlertid at ombudsmanden bør afstå fra at undersøge de elementer der er af politisk karakter. Se bl.a. den sag der er gengivet i Folketingets Ombudsmands beretning for 2007, s. 109 ff. Som følge heraf mener jeg ikke at bør behandle klager over statsministerens beslutninger som følge af kompetencen i grundlovens § 14, 2. pkt., eller beslutninger eller sagsforløb som har nær tilknytning hertil. Se herom bl.a. det ovennævnte sted i Forvaltningsret, Almindelige Emner, Michael Gøtze m.fl., Danmarks Riges Grundlov med kommentarer, 2. udg., s. 364 og Henning Koch i Ugeskrift for Retsvæsen 2001B, s. 90.

Jeg mener at dine klagepunkter 2, 3 og 4 alle har en nær tilknytning til statsministerens overvejelser om hvorvidt Henrik Sass Larsen skulle udnævnes til minister, og at jeg derfor bør afstå fra at tage stilling til dem.

Ad 5

Jeg går ud fra at Justitsministeriet afslag på aktindsigt af 17. oktober 2011 bl.a. omfatter afslag på indsigt i dokumenter vedrørende PET's undersøgelse i forbindelse med sikkerhedsvurderingen.

Folketingets Ombudsmand behandler klager over den offentlige forvaltning, herunder efterretningstjenesterne. Folketingets Ombudsmand kan derimod ikke behandle klager over Folketinget (jf. § 7, i lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand). Det betyder at hvis en efterretningstjenestes afgørelse eller praksis har været bedømt af Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne, skal ombudsmanden afvise at behandle en klage over det samme eller lægge udvalgets bedømmelse uprøvet til grund. Hvis udvalget derimod alene har orienteret sig om sagen, er ombudsmanden ikke afskåret fra at behandle en klage i sagen.

Med henblik på at få afklaret om der er noget til hinder for at jeg behandler din klage over Justitsministeriets afslag på aktindsigt, har jeg på den baggrund i dag spurgt Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne om udvalget har forholdt sig til spørgsmål som indgår i klagen af 10. november 2011 til mig. Til din orientering vedlægger jeg en kopi af mit brev til udvalget.

Jeg vender tilbage til denne del af sagen når jeg har hørt fra udvalget.

Til orientering for Henrik Sass Larsen vedlægger jeg en folder om ombudsmanden og persondataloven.

Med venlig hilsen

Hans Gammeltoft-Hansen

Kopi til:

Statsministeriet

Justitsministeriet

Udvalget vedrørende Efterretningstjenesterne

KOPI

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Gammeltoft 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man-tors 9-16, fre 9-15

Manglende sikkerhedsgodkendelse af Henrik Sass Larsen (MF) – herunder Justitsministeriets afslag af 17. oktober 2011 på aktindsigt (j.nr. 2011-104-0003)

17 NOV. 2011

J.nr. 2011-4725-6041/LIA
Bedes oplyst ved henvendelse

Advokat Peter Lundmark Jensen har klaget til mig på Henrik Sass Larsens vegne. Jeg sender en kopi af advokat Peter Lundmark Jensens brev af 10. november 2011 med bilag og en kopi af mit brev af dags dato til advokat Peter Lundmark Jensen.

Dok.nr. 2

+ bilag

Jeg sender materialet med henblik på at Justitsministeriet over for advokat Peter Lundmark Jensen tager stilling til punkt 1 i klagen.

Som det fremgår af brevet, har jeg i dag i øvrigt rettet henvendelse til Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne med henblik på at få afklaret om udvalget har forholdt sig til spørgsmål som indgår i advokat Peter Lundmark Jensens klage af 10. november 2011 på en sådan måde at der er noget til hinder for at jeg behandler klagen over Justitsministeriets afgørelse af 17. oktober 2011 om afslag på aktindsigt.

Med venlig hilsen

Hans Gammeltoft-Hansen

KOPI

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Statsministeriet
Christiansborg
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Gammeltoft 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man-tors 9-16, fre 9-15

17 NOV. 2011

Klage fra advokat Peter Lundmark Jensen for Henrik Sass Larsen

J.nr. 2011-4725-6041/LIA
Bedes oplyst ved henvendelse

Til orientering sender jeg en kopi af et brev som jeg i dag har sendt til advokat Peter Lundmark Jensen.

Dok.nr. 3

Med venlig hilsen

+ bilag

Hans Gammeltoft-Hansen

KOPI

Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne
Christiansborg
1240 København K

Gammeltoft 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man-tors 9-16, fre 9-15

Henrik Sass Larsen – Justitsministeriets afslag på aktindsigt

17 NOV. 2011

Advokat Peter Lundmark Jensen har på vegne af Henrik Sass Larsen i brev af 10. november 2011 bl.a. klaget til mig over Justitsministeriets afgørelse af 17. oktober 2011 om afslag på aktindsigt. Jeg går ud fra at afslaget bl.a. omfatter dokumenter vedrørende PET's undersøgelse i forbindelse med sikkerhedsvurderingen af Henrik Sass Larsen. Jeg vedlægger en kopi af advokat Peter Lundmark Jensens brev med bilag og en kopi af mit brev af dags dato til advokaten.

J.nr. 2011-4725-6041/LIA
Bedes oplyst ved henvendelse

Dok.nr. 5

+ bilag

Med henblik på at få afklaret om der er noget til hinder for at jeg behandler den del af advokat Peter Lundmark Jensens klage der drejer sig om Justitsministeriets afslag på aktindsigt, beder jeg Udvalget vedrørende Efterretningstjenesterne om at oplyse mig om hvorvidt udvalget har taget stilling til spørgsmål der er indeholdt i klagen.

Med venlig hilsen

Hans Gammeltoft-Hansen

46

FOLKETINGETS OMBUDSMAND	
	INIT.
DATE	30 NOV. 2011
	556
J.NR. 2011-4725-	

Folketingets Ombudsmand
Gammeltorv 22
1457 København K

FOLKETINGET

Udvalget vedrørende
Efterretningstjenesterne

Christiansborg
DK-1240 København K

Tlf. +45 33 37 55 00
Fax +45 33 32 85 36

www.ft.dk
ft@ft.dk

Klage fra advokat Peter Lundmark Jensen over afslag på aktindsigt

I anledning af en klage af 10. november 2011 fra advokat Peter Lundmark Jensen på vegne af Henrik Sass Larsen vedrørende afslag på aktindsigt har Folketingets Ombudsmand ved brev af 17. november 2011 bedt om oplysninger om, hvorvidt Udvalget vedrørende Efterretningstjenesterne har taget stilling til spørgsmålet, der er indeholdt i klagen.

Baggrunden for henvendelsen er et ønske om at undgå, at Ombudsmandens behandling af klagen indebærer en vurdering af arbejdet i Folketinget og således bringer sagen uden for Ombudsmandens kompetenceområde.

I den forbindelse kan Udvalget vedrørende Efterretningstjenesterne oplyse, at en mulig omtale i udvalget af den pågældende eller relaterede sager ikke har været af en sådan karakter, at Ombudsmanden efter udvalgets opfattelse af den grund behøver at afstå fra at behandle klagen.

For god ordens skyld tilbagesendes hermed de medfølgende bilag.

Med venlig hilsen

Karsten Nonbo
Formand

29. november 2011

Ref. 10-000800-18

Kontakt
Michala Wørmer
Specialkonsulent

Dir. tlf. +45 33 37 31 08

Michala.Wormer@ft.dk

KOPI

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Advokat Peter Lundmark Jensen
Vimmelskiftet 41 A, 3.
1161 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man-tors 9-16, fre 9-15

Henrik Sass Larsen – dit j.nr. 6610-001

07 DEC. 2011

I fortsættelse af mit brev af 17. november 2011 kan jeg oplyse at jeg nu har fået svar af 29. november 2011 fra Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne. Jeg vedlægger til din orientering en kopi af svaret. Som det fremgår, har udvalget oplyst at en mulig omtale i udvalget af Henrik Sass Larsens eller relaterede sager ikke har været af en så karakter at ombudsmanden efter udvalgets opfattelse af den grund behøver at afstå fra at behandle klagen over afslag på aktindsigt.

J.nr. 2011-4725-6041/LIA
Bedes oplyst ved henvendelse

Dok.nr. 9

+ bilag

Jeg har på den baggrund i dag bedt Justitsministeriet om en udtalelse og om at låne mig akterne i sagen. Jeg vedlægger en kopi af mit brev til Justitsministeriet.

Når jeg har modtaget udtalelsen, vender jeg tilbage til sagen.

Med venlig hilsen
for ombudsmanden

Lisbeth Adserballe
Kontorchef

KOPI

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man-tors 9-16, fre 9-15

07 DEC. 2011

Henrik Sass Larsen – afslag på aktindsigt, ministeriets j.nr. 2011-104-0003

Som det fremgår af mit brev 17. november 2011 til ministeriet, har advokat Peter Lundmark Jensen på vegne af Henrik Sass Larsen klaget til mig over Justitsministeriets afgørelse af 7. oktober 2011 om afslag på aktindsigt.

J.nr. 2011-4725-6041/LIA
Bedes oplyst ved henvendelse

Dok.nr. 8

Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne har i brev af 29. november 2011 oplyst at en mulig omtale i udvalget af den pågældende eller relaterede sager ikke har været af en sådan karakter at ombudsmanden af den grund behøver at afstå fra at behandle klagen. Jeg vedlægger til Justitsministeriets orientering en kopi af brevet fra udvalget.

+ bilag

Jeg sender en kopi af Peter Lundmark Jensens brev af 10. november 2011 med bilag og beder Justitsministeriet om en udtalelse om afslaget på aktindsigt.

Udtalelsen vil eventuelt blive sendt til partshøring.

Jeg ser gerne at ministeriet i sin udtalelse kommer med oplysninger og synspunkter af fortrolig karakter hvis ministeriet skønner at dette vil være af betydning for min prøvelse i sagen. Jeg gør i den forbindelse opmærksom på at i det omfang der måtte være indeholdt fortrolige oplysninger i udtalelsen, skal ombudsmanden respektere dette, jf. bestemmelsen om tavshedspligt i § 28 i lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand. I almindelighed går ombudsmanden i sin sagsbehandling ud fra at modtagne dokumenter og oplysninger kan videregives til klageren som led i partshøring. Hvis dette ikke er tilfældet, bør myndighederne udtrykkeligt gøre ombudsmanden opmærksom herpå.

Endvidere beder jeg om udlån af sagens akter, eller alternativt adgang til at gennemgå akterne hos Justitsministeriet eller Politiets Efterretningstjeneste. Jeg bemærker i den forbindelse at gennemgangen kan ske af medarbejdere hos ombudsmanden der er godkendt til at behandle klassificerede oplysninger af alle klassifikationsgrader, jf. Statsministeriets cirkulære nr. 204 af 7. december 2001 vedrørende sikkerhedsbeskyttelse af informationer, der er af

fælles interesse for NATO, EU, WEU, andre klassificerede informationer samt informationer af sikkerhedsmæssig beskyttelsesinteresse i øvrigt.

Jeg beder om at Justitsministeriet returnerer Peter Lundmark Jensens bilag til mig sammen med udtalelsen og myndighedernes sagsakter.

Med venlig hilsen
for ombudsmanden

Lisbeth Adserballe
Kontorchef

+1

ADVOKATFIRMAET
PETER LUNDMARK JENSEN
MØDERET FOR LANDSRET

FOLKETINGETS OMBUDSMAND	
INIT.	
DATE	20 JAN. 2012
2011-4725-6041	

Folketingets Ombudsmand
Gammeltorv 22
1457 København K

Vimmelskaftet 41 A, 3
1161 København K.
Tlf. 33 12 05 00
Fax. 33 12 37 00

Advokat (L)
Peter Lundmark Jensen

Dato: 16.01.2012

J.nr.: 6610-001

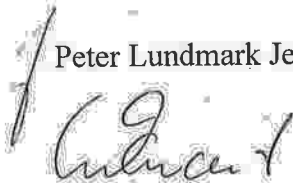
Skr.: Marianne Vincent

Vedr.: Deres 2011-4725-6041 - Henrik Sass Larsen.

Hoslagt fremsendes til orientering kopi af min skrivelse af d.d. til Justitsministeriet.

Med venlig hilsen

Peter Lundmark Jensen

11

ADVOKATFIRMAET
PETER LUNDMARK JENSEN
MØDERET FOR LANDSRET

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Vimmelskaftet 41 A, 3
1161 København K.
Tlf. 33 12 05 00
Fax. 33 12 37 00

Advokat (L)
Peter Lundmark Jensen

Dato: 16.01.2012

J.nr.: 6610-001

Skr.: Marianne Vincent

Vedr.: Afslag på sikkerhedsgodkendelse af Henrik Sass Larsen.

Jeg har som bekendt den 10. november 2011 på Henrik Sass Larsens vegne rettet henvendelse til ombudsmanden.

Ombudsmanden har i sin foreløbige behandling af sagen den 17. november 2011 anmodet Justitsministeriet om at indhente en udtalelse fra PET.

De har den 1. december 2011 meddelt mig, at De har anmodet Politiets Efterretningstjeneste om en udtalelse i sagen.

Den 7. december 2011 har Ombudsmanden anmodet ministeriet om en udtalelse i den del af sagen, der vedrører den manglende tilladelse til aktindsigt.

Jeg anmoder venligst ministeriet meddele mig, hvorpå respektive Efterretningstjenestens og ministeriets besvarelse beror.

Kopi af nærværende skrivelse er tilsendt Ombudsmanden til orientering.

Med venlig hilsen

Peter Lundmark Jensen

FOLKETINGETS OMBUDSMAND	
	INIT.
DATO	13 FEB. 2012 LP
J.NR.	2011-4725-6041

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Folketingets Ombudsmand
Gammeltorv 22
1457 København K

Dato: - 8 FEB. 2012
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Ole Terkelsen
Sagsnr.: 2011-202-0011
Dok.: 317573

Klage fra Henrik Sass Larsen – j.nr. 2011-4725-6041/LIA

Ved brev af 7. december 2011 har Folketingets Ombudsmand anmodet Justitsministeriet om en udtalelse vedrørende en klage over Justitsministeriets afgørelse i en sag om aktindsigt fra advokat Peter Lundmark Jensen på vegne af Henrik Sass Larsen.

Med hensyn til Justitsministeriets bemærkninger til sagen kan ministeriet henholde sig til afgørelsen af 7. oktober 2011, som Peter Lundmark Jensen har fremsendt til Folketingets Ombudsmand, og hvoraf der bl.a. fremgår følgende:

”Justitsministeriet kan imidlertid ikke imødekomme Deres anmodning.

Det skyldes, at de hensyn til forebyggelse mv. af lovovertrædelser, der er omfattet af offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3, med afgørende vægt taler imod, at Deres anmodning imødekommes, jf. offentlighedslovens § 4, stk. 2, 2. pkt. Af samme grund finder Justitsministeriet heller ikke grundlag for at imødekomme Deres anmodning på baggrund af princippet om meroffentlighed.”

Folketingets Ombudsmand har anmodet om udlån af sagens akter eller alternativt adgang til at gennemgå akterne hos Justitsministeriet.

Folketingets Ombudsmand kan med henblik på at aftale et tidspunkt for gennemgang af akterne rette henvendelse til fuldmægtig Ole Terkelsen på tlf. 51 94 05 96 eller e-mail ote@jm.dk.

Med venlig hilsen

Henrik Hjort Elmquist

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

KOPI

Advokat Peter Lundmark Jensen
Vimmelskafte 41 A, 3.
1161 København K

Gammeltonv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man-tors 9-16, fre 9-15

Henrik Sass Larsen – dit j.nr. 6610-001

14 FEB. 2012

Jeg har den 13. februar 2012 modtaget Justitsministeriets svar af 8. februar 2012 på mit brev af 7. december 2011. Jeg vedlægger kopi af Justitsministeriets brev af 8. februar 2012 til din orientering.

J.nr. 2011-4725-6041/LIA
Bedes oplyst ved henvendelse

Dok.nr. 12

Jeg vil nu forsøge at behandle sagen på grundlag af de oplysninger jeg har fået fra dig og Justitsministeriet, og på baggrund af akterne i sagen som jeg vil gennemgå i ministeriet.

+ bilag

På nuværende tidspunkt kan jeg desværre ikke sige noget om hvornår du kan forvente at sagen er behandlet færdig.

Med venlig hilsen
for ombudsmanden

Lisbeth Adserhøj
Kontorchef

Kopi til orientering:
Justitsministeriet

KOPI

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man-tors 9-16, fre 9-15

Henrik Sass Larsen – afslag på aktindsigt, ministeriets j.nr. 2011-104-0003

14 FEB. 2012

Til orientering sender jeg en kopi af et brev som jeg i dag har sendt til advokat Peter Lundmark Jensen.

J.nr. 2011-4725-6041/LIA
Bedes oplyst ved henvendelse

En af mine medarbejdere vil snarest tage kontakt til ministeriet med henblik på at aftale et tidspunkt for gennemgang af akterne.

Dok.nr. 13

Med venlig hilsen
for ombudsmanden

Lisbeth Adserballe
Kontorchef

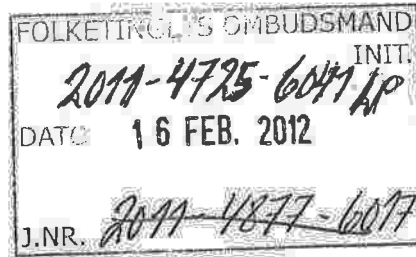
+ bilag

KOPI

ADVOKATFIRMAET
PETER LUNDMARK JENSEN
MØDERET FOR LANDSRET

KOPI

Folketingets Ombudsmand
Gammeltorv 22
1457 København K

Vimmelskaflet 41 A, 3
1161 København K.
Tlf. 33 12 05 00
Fax. 33 12 37 00

Advokat (L)
Peter Lundmark Jensen

Dato: 15.02.2012

J.nr.: 6610-001

Skr.: Marianne Vincent

Vedr.: Deres 2011-4725-6041 - Henrik Sass Larsen.

Jeg anerkender med tak ombudsmandens skrivelse af 14. ds.

Jeg gør opmærksom på, at jeg på vegne Henrik Sass Larsen tillige har klaget over, at
Politiets Efterretningsvæsen ikke har indrømmet min klient en såkaldt forbyggende
samtale.

Jeg stiller mig uforstående overfor at PET/Justitsministeriet endnu ikke har reageret på
denne del af klagen, som også ombudsmanden har anmodet om at modtage kommentarer
til.

Vil De eller skal jeg rykke Justitsministeriet for et svar?

Med venlig hilsen

Peter Lundmark Jensen

KOPI

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Advokat Peter Lundmark Jensen
Vimmelskaftet 41 A, 3.
1161 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man-tors 9-16, fre 9-15

Henrik Sass Larsen – dit j.nr. 6610-001

23 FEB. 2012

Jeg har modtaget dit brev af 15. februar 2012. Jeg vender tilbage til aktindsigtssagen når en af mine medarbejdere har haft lejlighed til at gennemgå akterne i Justitsministeriet.

J.nr. 2012-0771-6001/LIA
2011-4725-6041/LIA
Bedes oplyst ved henvendelse

Dok.nr. 2-15

Jeg forstår desuden på din henvendelse at du er utilfreds med at du endnu ikke har fået svar fra Justitsministeriet på din klage over at PET ikke indrømmede din klient en såkaldt forebyggende samtale..

Jeg har i dag sendt en kopi af dit brev af 15. februar 2012 videre til Justitsministeriet som en anmodning fra dig om at sagen snart bliver afsluttet. Samtidig har jeg skrevet til Justitsministeriet at jeg går ud fra at ministeriet – medmindre sagen er tæt på at blive afsluttet – vil oplyse dig om hvor langt sagen er kommet, og så vidt muligt om hvornår ministeriet forventer at afslutte sagen.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

KOPI

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man-tors 9-16, fre 9-15

Henrik Sass Larsen, Justitsministeriets j.nr. 2011-202-0011

13 MRS. 2012

Jeg har den 13. februar 2012 modtaget Justitsministeriets udtalelse i sagen af 8. februar 2012. Ministeriet har i udtalelsen henholdt sig til afgørelsen af 7. oktober 2011 om afslag på aktindsigt. Den 6. marts 2012 har to af mine medarbejdere haft lejlighed til i Justitsministeriet at gennemgå det notat, som Henrik Sass Larsens aktindsigtsanmodning rettede sig mod.

J.nr. 2011-4725-6041/LIA
Bedes oplyst ved henvendelse

Dok.nr. 16

Jeg beder Justitsministeriet om en supplerende udtalelse i sagen. Baggrunden herfor er følgende:

Det fremgår af advokat Peter Lundmark Jensens klage til mig af 10. november 2011 og bilagene hertil, at Henrik Sass Larsen under et møde i Statsministeriet den 28. september 2011 med deltagelse af departementscheferne for Statsministeriet og Justitsministeriet fik lejlighed til at gennemse et notat udarbejdet af Politiets Efterretningstjeneste. Det fremgår også af klagen, at departementscheferne under mødet skulle have understreget over for Henrik Sass Larsen, at de oplysninger, som blev meddelt til ham, var fortrolige og ikke måtte viderebringes.

I brev af 6. oktober 2011 bad Henrik Sass Larsen Justitsministeriet om at modtage en kopi af den rapport, som han havde haft til gennemsyn under mødet. Den 7. oktober 2011 gav Justitsministeriet følgende svar på hans anmodning:

"De har ved brev af 6. oktober 2011 anmodet om aktindsigt.

Justitsministeriet kan imidlertid ikke imødekomme Deres anmodning.

Det skyldes, at de hensyn til forebyggelse mv. af lovovertrædelser, der er omfattet af offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3, med afgørende vægt taler imod, at Deres anmodning imødekommes, jf. offentlighedslovens § 4, stk. 2, 2. pkt. Af samme grund finder Justitsministeriet heller ikke grundlag for at imødekomme Deres anmodning på baggrund af princippet om meroffentlighed."

Jeg bad den 7. december 2011 Justitsministeriet om en udtalelse i anledning af advokat Peter Lundmark Jensens klage over afslaget på aktindsigt. I den forbindelse anførte jeg i overensstemmelse med sædvanlig praksis, at Justitsministeriet – hvis man skønnede, at det ville være af betydning for min prøvelse i sagen – kunne komme med oplysninger og synspunkter af fortrolig karakter, og at jeg i givet fald ville respektere denne fortrolighed. Som nævnt ovenfor har Justitsministeriet imidlertid i sin udtalelse af 8. februar 2012 henholdt sig til sin afgørelse af 7. oktober 2011, der alene indeholder en henvisning til bestemmelserne i offentlighedslovens § 4, stk. 2, 2. pkt., og § 13, stk. 1, nr. 3 (og en kort henvisning til, at princippet om meroffentlighed ikke kan føre til andet resultat).

Justitsministeriet har ikke bestridt den fremstilling af sagens faktiske omstændigheder, som fremgår af advokat Peter Lundmark Jensens klage til mig. Jeg må derfor umiddelbart lægge til grund, at det omhandlede notat faktisk blev forevist Henrik Sass Larsen på mødet i Statsministeriet den 28. september 2001. Justitsministeriets afgørelse af 7. oktober 2011 indebærer i givet fald afslag på aktindsigt (herunder i form af gennemsyn, jf. nærmere nedenfor) i et dokument, der angår Henrik Sass Larsens egne forhold, og som han allerede har været forevist.

Undtagelsesadgangen efter reglerne om egen acces, jf. offentlighedslovens § 4, stk. 2, 2. pkt., er ganske snæver. Når dette sammenholdes med det, der er anført ovenfor, må det være klart, at der skal tungtvejende grunde til at afslå Henrik Sass Larsens anmodning om aktindsigt. Jeg henviser i den forbindelse også til den meget væsentlige betydning for Henrik Sass Larsens politiske karriere, som det omhandlede notat synes at have haft.

Justitsministeriet har ikke i afgørelsen af 7. oktober 2011 givet Henrik Sass Larsen nogen egentlig begrundelse for afslaget på aktindsigt. Tilsvarende har Justitsministeriet ikke i udtalelsen af 8. februar 2012 anført noget om ministeriets overvejelser i sagen.

Jeg har således ikke på det foreliggende grundlag mulighed for at vurdere rigtigheden af Justitsministeriets afgørelse, og jeg beder derfor Justitsministeriet om en ny udtalelse om de anførte spørgsmål om adgang til aktindsigt og om reglerne om begrundelse. I lyset af den fremgangsmåde, som efter de foreliggende oplysninger blev anvendt ved mødet i Statsministeriet den 28. september, skal jeg i den forbindelse anmode Justitsministeriet om bl.a. at oplyse, om det har været overvejet at imødekomme Henrik Sass Larsens begæring om aktindsigt i form af gennemsyn af det omhandlede notat, jf. offentlighedslovens § 16, stk. 1. Jeg henviser i den forbindelse til bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 1985-1986, tillæg A, sp. 233. Jeg henviser

også til Betænkning 1510/2009 om offentlighedsloven, s. 795-797, og s. 807-809.

Som anført ovenfor skulle der under mødet i Statsministeriet den 28. september 2011 være blevet pålagt Henrik Sass Larsen tavshedspligt med hensyn til de oplysninger, der fremgår af det omhandlede notat. Da der kan være en sammenhæng med Justitsministeriets afgørelse af 7. oktober 2011 om afslag på aktindsigt, skal jeg yderligere anmode Justitsministeriet om at oplyse, om dette er korrekt, og hvad det nærmere retsgrundlag i givet fald var. Jeg beder om at låne eventuelle notater eller lignende fra mødet, som kan belyse dette spørgsmål.

Under hensyn til sagens karakter skal jeg venligst anmode om at modtage Justitsministeriets udtalelse snarest muligt.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Kopi til:

Advokat Peter Lundmark Jensen

KOPI

Advokat Peter Lundmark Jensen
Vimmelskafte 41 A, 3.
1161 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man-tors 9-16, fre 9-15

Henrik Sass Larsen – dit j.nr. 6610-001

Vedlagt sender jeg til din orientering kopi af det brev, som jeg i dag har sendt til Justitsministeriet.

Med venlig hilsen
for ombudsmanden

Lisbeth Adserballe
Kontorchef

13 MRS. 2012

J.nr. 2011-4725-6041/LIA
Bedes oplyst ved henvendelse

Dok.nr. 17

+ bilag

ADVOKATFIRMAET
PETER LUNDMARK JENSEN
MØDERET FOR LANDSRET

FOLKETINGETS OMBUDSMAND	
INIT.	
DATO	10 APR. 2012
J.NR.	

Folketingets Ombudsmand
Att. kontorchef Lisbeth Adserballe
Gammeltorv 22
1457 København K

Vimmelskaflet 41 A, 3
1161 København K.
Tlf. 33 12 05 00
Fax. 33 12 37 00

Advokat (L)
Peter Lundmark Jensen

Dato: 04.04.2012

J.nr.: 6610-001

Sekr.: Marianne Vincent

Vedr.: Deres 2011- 4725-6041 - Henrik Sass Larsen.

Som bekendt har jeg den 10. november 2011 rettet henvendelse til Ombudsmanden på vegne Henrik Sass Larsen. Jeg fremførte 5 forhold, som efter min klients opfattelse var kritisable; - ombudsmanden har tilbudt at behandle 2 indsigelser. Dels indsigelsen om, hvor vidt Henrik Sass Larsen burde have haft en vejledende samtale med PET efter at PET blev bekendt med, at Sass Larsen var blevet opsøgt af den famøse "rocker" og dels spørgsmålet om, hvor vidt det var berettiget at nægte Sass Larsen aktindsigt i det notat, der blev ham forevist på mødet den 28. september 2011.

For begge indsigelser gælder, at Justitsministeriet har ansvaret for besvarelsen af min klients klager og ombudsmandens spørgsmål. Der er nu forløbet snart ½ år uden ministeriet – overhovedet – har reageret på spørgsmålet om, hvorfor PET nægtede Sass Larsen den vejledende samtale og for så vidt angår spørgsmålet om nægtelsen af aktindsigt, har man den 08.02.2012 efter ca. 4 måneders overvejelser blot "henholdt" sig til sin tidligere afgørelse af 07.10.2012.

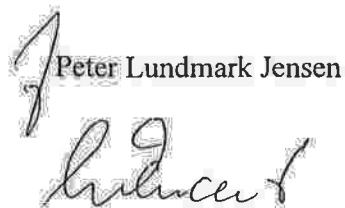
Ministeriets adfærd i sagen er efter min opfattelse udtryk for en utålelig arrogance, der ikke blot rammer et medlem af Folketinget, men tillige Folketingets Ombudsmand.

Som bekendt har sagen haft betydelige personlige omkostninger for Henrik Sass Larsen, som – efter min opfattelse med rette – føler sig meget urimeligt behandlet af navnlig Justitsministeriet og PET.

Jeg er i tvivl om, hvad der kan gøres fra min eller Deres side for at få fremskyndet sagen. Kan man eventuelt lade Justitsministeriets manglende besvarelse være udtryk for, at man kan lægge min klients forklaring til grund og herefter træffe en afgørelse?

Jeg vil tillade mig at kontakte Dem efter påske for at diskutere sagen nærmere.

Med venlig hilsen

Peter Lundmark Jensen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Henrik Sass Larsen, ministeriets j.nr. 2011-202-0011

10-05-2012

Den 13. marts 2012 bad jeg Justitsministeriet om en supplerende udtalelse vedrørende bl.a. spørgsmålet om Henrik Sass Larsens adgang til aktindsigt i et notat, som han tidligere havde fået forevist.

Dok.nr. 12/00467-5/LI
Bedes oplyst ved henvendelse

Den 25. april 2012 spurgte en af mine medarbejdere telefonisk til sagen i ministeriet. Det blev i den forbindelse oplyst, at sagen havde prioritet i ministeriet, men at ministeriet på grund af travlhed endnu ikke havde udarbejdet udtalelsen. Ombudsmanden kunne efter Justitsministeriets oplysninger forvente svar inden for et par uger.

Jeg har endnu ikke modtaget den supplerende udtalelse. På den baggrund – og under hensyn til sagens karakter – beder jeg nu om at modtage udtalelsen snarest og senest inden udgangen af næste uge.

Jeg kan tilføje, at advokat Peter Lundmark Jensen i dag over for mig har oplyst, at Henrik Sass Larsen ønsker at opretholde sin klage.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Kopi til:
Advokat Peter Lundmark Jensen

FOLKETINGETS OMBUDSMAND
INIT.

DATE 16 MAJ 2012

J.NR.

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Folketingets Ombudsmand
Gammeltorv 22
1457 København K

Dato: 14 MAJ 2012
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Ole Terkelsen
Sagsnr.: 2011-202-0011
Dok.: 420133

Vedlagt fremsendes til orientering Justitsministeriets svar på Henrik Sass Larsens klage over, at Politiets Efterretningstjeneste har undladt at gennemføre en forebyggende samtale med ham.

Med venlig hilsen

Henrik Hjort Elmquist

Slotsholmsgade 10
1216 København K

Telefon: 7226 8400
Telefax: 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politifdelingen

Folketingets Ombudsmand
Gammeltorv 22
1457 København K

Dato: **14 MAJ 2012**
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Ole Terkelsen
Sagsnr.: 2011-202-0011
Dok.: 418144

1. Ved brev af 6. oktober 2011 sendte Henrik Sass Larsen følgende anmodning om aktindsigt til Justitsministeriet:

"På vort møde den 28. september d.å. blev der udleveret en 2-siders rapport til gennemsyn. Jeg anmoder venligst om at få fremsendt en kopi af rapporten."

Justitsministeriet traf afgørelse ved brev af 7. oktober 2011. Ministeriets afgørelse havde bl.a. følgende indhold:

"Justitsministeriet kan imidlertid ikke imødekomme Deres anmodning.

Det skyldes, at de hensyn til forebyggelse mv. af lovovertrædelser, der er omfattet af offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3, med afgørende vægt taler imod, at Deres anmodning imødekommes, jf. offentlighedslovens § 4, stk. 2, 2. pkt. Af samme grund finder Justitsministeriet heller ikke grundlag for at imødekomme Deres anmodning på baggrund af princippet om merofentlighed."

Folketingets Ombudsmand anmodede den 7. december 2011 Justitsministeriet om en udtalelse, da advokat Peter Lundmark Jensen på vegne af Henrik Sass Larsen havde klaget over ministeriets afgørelse.

Justitsministeriet oplyste ved brev af 8. februar 2012, at ministeriet kunne henholde sig til afgørelsen af 7. oktober 2011. Den 6. marts 2012 gennemgik to medarbejdere fra Folketingets Ombudsmand det materiale, som Henrik Sass Larsens aktindsigtsanmodning rettede sig mod.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Ved brev af 13. marts 2012 har Folketingets Ombudsmand anmodet Justitsministeriet om en supplerende udtalelse i sagen. Der fremgår bl.a. følgende af Folketingets Ombudsmands brev:

"Justitsministeriet har ikke bestridt den fremstilling af sagens faktiske omstændigheder, som fremgår af advokat Peter Lundmark Jensens klage til mig. Jeg må derfor umiddelbart lægge til grund, at det omhandlede notat faktisk blev forevist Henrik Sass Larsen på mødet i Statsministeriet den 28. september 2011. Justitsministeriets afgørelse af 7. oktober 2011 indebærer i givet fald afslag på aktindsigt (herunder i form af gennemsyn, jf. nærmere nedenfor) i et dokument, der angår Henrik Sass Larsens egne forhold, og som han allerede har været forevist.

Undtagelsesadgangen efter reglerne om egen acces, jf. offentlighedslovens § 4, stk. 2, 2. pkt., er ganske snæver. Når dette sammenholdes med det, der er anført ovenfor, må det være klart, at der skal tungtvejende grunde til at afslå Henrik Sass Larsens anmodning om aktindsigt. Jeg henviser i den forbindelse også til den meget væsentlige betydning for Henrik Sass Larsens politiske karriere, som det omhandlede notat synes at have haft.

Justitsministeriet har ikke i afgørelsen af 7. oktober 2011 givet Henrik Sass Larsen nogen egentlig begrundelse for afslaget på aktindsigt. Tilsvarende har Justitsministeriet ikke i udtalelsen af 8. februar 2012 anført noget om ministeriets overvejelser i sagen.

Jeg har således ikke på det foreliggende grundlag mulighed for at vurdere rigtigheden af Justitsministeriets afgørelse, og jeg beder derfor Justitsministeriet om en ny udtalelse om de anførte spørgsmål om adgang til aktindsigt og om reglerne om begrundelse. I lyset af den fremgangsmåde, som efter de foreliggende oplysninger blev anvendt ved mødet i Statsministeriet den 28. september, skal jeg i den forbindelse anmode Justitsministeriet om bl.a. at oplyse, om det har været overvejet at imødekomme Henrik Sass Larsens begæring om aktindsigt i form af gennemsyn af det omhandlede notat, jf. offentlighedslovens § 16, stk. 1. Jeg henviser i den forbindelse til bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 1985-1986, tillæg A, sp. 233. Jeg henviser også til Betænkning 1510/2009 om offentlighedsloven, s. 795-797, og s. 807-809.

Som anført ovenfor skulle der under mødet i Statsministeriet den 28. september 2011 være blevet pålagt Henrik Sass Larsen tavshedspligt med hensyn til de oplysninger, der fremgår af det omhandlede notat. Da der kan være en sammenhæng med Justitsministeriets afgørelse af 7. oktober 2011 om afslag på aktindsigt, skal jeg yderligere anmode Justitsministeriet om at oplyse, om dette er korrekt, og hvad det nærmere retsgrundlag i givet fald

var. Jeg beder om at låne eventuelle notater eller lignende fra mødet, som kan belyse dette spørgsmål.”

I forlængelse af en telefonsamtale med Justitsministeriet har Folketingets Ombudsmand efterfølgende ved brev af 26. april 2012 orienteret advokat Peter Lundmark Jensen om, at Justitsministeriet endnu ikke har kunnet udarbejde den supplerende udtalelse, men at sagen imidlertid har prioritet i ministeriet, og at ministeriet forventer at kunne sende den supplerende udtalelse inden for et par uger.

Folketingets Ombudsmand har endvidere ved brev af 10. maj 2012 – under hensyn til sagens karakter – anmodet om at modtage udtalelsen snarest og senest inden udgangen af uge 20. Folketingets Ombudsmand har i den forbindelse tilføjet, at advokat Peter Lundmark Jensen har oplyst, at Henrik Sass Larsen ønsker at opretholde sin klage.

Som det fremgår, har Folketingets Ombudsmand anmodet Justitsministeriet om en udtalelse vedrørende visse specifikke spørgsmål i relation til ministeriets afgørelse om aktindsigt. På den baggrund omtales nedenfor under pkt. 2 baggrunden for afgørelsen. Under pkt. 3 redegøres for den anførte begrundelse i afgørelsen. Pkt. 4 indeholder en omtale af spørgsmålet om tavshedsplæg, og udtalelsen afsluttes i pkt. 5.

2.1. Den, hvis personlige forhold er omtalt i et dokument, kan med de undtagelser, der er nævnt i §§ 7-11 og § 14, forlange at blive gjort bekendt med oplysningerne herom, jf. offentlighedslovens 4, stk. 2, 1. pkt. Det gælder dog ikke i det omfang de hensyn, der er nævnt i § 13, eller hensynet til den pågældende selv eller andre med afgørende vægt taler imod, jf. § 4, stk. 2, 2. pkt.

Efter offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3, kan der bl.a. ske begrænsning af adgangen til aktindsigt af hensyn til forebyggelse, opklaring og forfølgning af lovovertrædelser, straffuldbyrdelse og lignende.

Materialet ville i denne sammenhæng ikke være omfattet af offentlighedsloven, der ikke gælder for sager inden for strafferetsplejen, jf. lovens § 2, stk. 1, 1. pkt.

Materialet i den foreliggende sag er imidlertid ikke omfattet af undtagelsesbestemmelsen i offentlighedslovens § 2, stk. 1, 1. pkt. Det skyldes, at materialet indgår i en sag hos Justitsministeriet, som ikke udgør en sag inden for strafferetsplejen. Materialet er i denne sammenhæng udlånt fra Politiets Efterretningstjeneste.

Om de tilfælde, hvor materiale fra en straffesag udlånes til brug ved behandlingen af en sag uden for strafferetsplejen, anføres følgende i forarbejderne til offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3 (Folketingstidende 1985-86, Tillæg A, sp. 228):

”Sager inden for strafferetsplejen vil normalt være undtaget fra adgangen til aktindsigt, jfr. lovforslagets § 2, stk. 1. Dette gælder dog ikke, hvis en straffesags akter f.eks. udlånes til brug ved behandlingen af en sag uden for strafferetsplejen. En begrænsning i adgangen til aktindsigt vil imidlertid også i sådanne tilfælde kunne være nødvendig for ikke i det konkrete tilfælde at modvirke retshåndhævelsen.”

Det er Justitsministeriets vurdering, at en begrænsning af adgangen til aktindsigt i det pågældende materiale også efter, at materialet er udlånt til ministeriet fra Politiets Efterretningstjeneste, er nødvendig for ikke at modvirke retshåndhævelsen. Det er således ministeriets vurdering, at hensynet til forebyggelse mv. af lovovertrædelser med afgørende vægt taler imod, at der gives aktindsigt i materialet, jf. offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3, jf. § 4, stk. 2, 2. pkt.

Om aktindsigt hos Politiets Efterretningstjeneste, hvorfra materialet som nævnt er udlånt, kan i øvrigt generelt oplyses, at det er tjenestens faste og langvarige praksis, at der i almindelighed ikke gives indsigt (egenaces) i materiale, som efterretningstjenesten har om en person. Baggrunden for denne praksis er, at det vil kunne medføre afgørende skadevirkninger for Politiets Efterretningstjenestes virksomhed, hvis man gav en person indsigt i oplysninger, som efterretningstjenesten har om den pågældende.

Skilleark

Dokumentnummer: 12/04413-2

Statsministeriet
Christiansborg
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors, 9-16, fre. 9-15

Henrik Sass Larsen, Statsministeriets j.nr. 230-1024

25-06-2012

Jeg vedlægger en kopi af mit brev til advokat Peter Lundmark Jensen.

Dok.nr. 12/00467-39/LI
Bedes oplyst ved henvendelse

Jeg skal udtale følgende:

Jeg har ikke tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte myndighedernes vurdering af, at der under mødet i Statsministeriet den 28. september 2011 kunne meddeles Henrik Sass Larsen tavshedspålæg vedrørende et notat, som han blev forevist, og som indeholdt oplysninger af betydning for spørgsmålet om sikkerhedsgodkendelse af ham.

+ bilag

Jeg finder det imidlertid meget kritisabelt, at tavshedspålægget ikke blev meddelt Henrik Sass Larsen skriftligt, og at der heller ikke i øvrigt blev sikret nogen form for dokumentation af pålæggets eksistens, indhold og rækkevidde. Efter min opfattelse må det under de foreliggende omstændigheder anses for særdeles tvivlsomt, om pålægget kan håndhæves over for Henrik Sass Larsen (anses for gyldigt).

Jeg henstiller på den baggrund, at Statsministeriet og Justitsministeriet genovervejer sagen i lyset af det, som jeg har anført, og over for Henrik Sass Larsen tager stilling til, om tavshedspålægget kan opretholdes. Jeg anmoder om at blive orienteret om resultatet af myndighedernes overvejelser.

Jeg henviser i øvrigt til mit brev til advokat Peter Lundmark Jensen.

Til Statsministeriets orientering vedlægger jeg en kopi af den nyhed om sagen, som i dag bliver lagt på Folketingets Ombudsmands hjemmeside og sendt til medierne.

Jeg har sendt en kopi af mit brev til advokat Peter Lundmark Jensen til Folketingets Retsudvalg til orientering.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Henrik Sass Larsens klage til Folketingets Ombudsmand

25-06-2012

Til orientering vedlægger jeg en kopi af en udtalelse, som jeg i dag har sendt til advokat Peter Lundmark Jensen vedrørende Henrik Sass Larsens klage til mig over Statsministeriet og Justitsministeriet.

Dok.nr. 12/00467-40/LI
Bedes oplyst ved henvendelse

Jeg vedlægger også en kopi af den nyhed om sagen, som i dag bliver lagt på Folketingets Ombudsmands hjemmeside og sendt til medierne.

+ bilag

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

STATSMINISTERIET
CHRISTIANSBORG
Prins Jørgens Gård 11, 1218 København K
Telefon 33 92 33 00 - Telefax 33 11 16 65
CVR-NR. 10-10-39-40
EAN-lokationsnummer 579800000032

Folketingets Ombudsmand
Gammeltorv 22
1457 København K

FOLKETINGETS OMBUDSMAND	
INIT.	
DATO	11 JULI 2012
J.NR.	

Dato: 6. juli 2012
J.nr. 230-1024
Sagsbeh.: MOA
Juridisk Afdeling

Folketingets ombudsmand har i en udtalelse af 25. juni 2012 kritiseret Statsministeriets og Justitsministeriets fremgangsmåde i forbindelse med, at Henrik Sass Larsen på et møde i Statsministeriet den 28. september 2011 blev meddelt et tavshedspålæg. Dette tavshedspålæg blev meddelt i forbindelse med det sagsforløb, der førte til dannelsen af den nye regering og vedrørte et notat med oplysninger fra Politiets Efterretningstjeneste, som Henrik Sass Larsen fik forevist til gennemsyn.

Folketingets Ombudsmand har rettet kritikken til såvel Statsministeriet som Justitsministeriet med henvisning til, at ingen af ministerierne i deres udtalelser til ombudsmanden har været inde på, hvem der traf beslutningen om tavshedspålæg og meddelte den til Henrik Sass Larsen.

Folketingets Ombudsmand har i udtalelsen for så vidt angår oplysningerne i notatet givet udtryk for, at der i forvaltningslovens forstand var tale om "fortrolige oplysninger, som myndigheden [videregav] til den pågældende [Henrik Sass Larsen] uden at være forpligtet til det".

Folketingets Ombudsmand har i forhold til spørgsmålet om meddelelsen af selve tavshedspålægget givet udtryk for, at han ikke kan kritisere, at Statsministeriet og Justitsministeriet anså forvaltningslovens betingelser for tavshedspålæg for opfyldt.

Folketingets Ombudsmand har dog kritiseret fremgangsmåden i forbindelse med meddelelsen af tavshedspålægget. Ombudsmanden har således givet udtryk for, at tavshedspålægget burde have været meddelt skriftligt og ikke som det skete mundtligt, ligesom ombudsmanden har kritiseret, at der ikke i øvrigt blev sikret nogen form for dokumentation af tavshedspålæggets eksistens, indhold og rækkevidde. I forlængelse heraf har ombudsmanden givet udtryk for, at det må anses for særdeles tvivlsomt, om tavshedspålægget kan håndhæves over for Henrik Sass Larsen.

Statsministeriet har taget Folketingets Ombudsmands kritik til efterretning.

Statsministeriet finder dog anledning til at bemærke – som det også fremgår af Statsministeriets brev af 25. maj 2012 til ombudsmanden – at det var Justitsministeriet, der under mødet den 28. september 2011 i Statsministeriet pålagde Henrik Sass Larsen tavshed i forhold til det omhandlede notat, der stammede fra Politiets Efterretningstjeneste.

Statsministeriet finder i øvrigt anledning til at bemærke, at Folketingets Ombudsmand i udtalelsen synes at antage, at der blev foretaget en sikkerhedsgodkendelse af Henrik Sass Larsen, jf. herved udtalelsens side 1, 2, 3, 6 og 12. Der kan også henvises til ombudsmandens pressemeddelelse af 25. juni 2012, hvor ombudsmanden bl.a. anfører følgende:

”På et møde i Statsministeriet den 28. september 2011 fik Henrik Sass Larsen af Statsministeriets og Justitsministeriets departementschefer at vide, at han ikke kunne sikkerhedsgodkendes. Han fik vist et notat med de oplysninger fra Politiets Efterretningstjeneste, der lå til grund for beslutningen, og han blev samtidig pålagt tavshedspligt. I den forbindelse begik myndighederne meget væsentlige fejl, konkluderer Folketingets Ombudsmand [...]”

I den forbindelse skal Statsministeriet for god ordens skyld bemærke, at der i forhold til personer, som den kongelige undersøger (kommende statsminister) overvejer at udnævne til ministre i en kommende regering, ikke – i modsætning til f.eks. visse embedsmænd – gennemføres en sikkerhedsgodkendelse.

Det forhold, at der ikke gennemføres en sikkerhedsgodkendelse skal ses i sammenhæng med, at det følger af grundlovens § 14, at det er statsministeren, der udnævner ministrene, og som bestemmer ministrenes antal og forretningernes fordeling imellem dem. Der er tale om en grundlovsumiddelbar kompetence, et såkaldt prærogativ, jf. herved også den tidligere ombudsmands udtalelse af 17. november 2011. Det er således ikke en betingelse for, at statsministeren kan udnævne en person til minister, at den pågældende ministerkandidat sikkerhedsgodkendes.

Med venlig hilsen

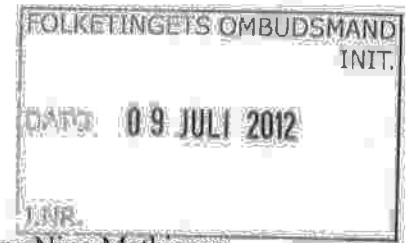
Christian Kettel Thomsen

ADVOKATFIRMAET
PETER LUNDMARK JENSEN
MØDERET FOR LANDSRET

Folketingets Ombudsmand
Att. kontorchef Lisbeth Adserballe
Gammeltorv 22
1457 København K

Vimmelskaflet 41 A, 3
1161 København K.
Tlf. 33 12 05 00
Fax. 33 12 37 00

Advokat (L)
Peter Lundmark Jensen

Dato: 06.07.2012

J.nr.: 6610-001

Skr.: Nina Mathiasen

Vedr.: Deres 2011- 4725-6041 - Henrik Sass Larsen.

Jeg henviser til tidligere samtaler og fremsender som aftalt kopi af Justitsministeriets skrivelse til Henrik Sass Larsen af 25/6, hvormed tavhedspålægget hæves.

Efter at have fået udleveret det meget omtalte notat har Henrik Sass Larsen behov for at knytte yderligere kommentarer til sagen. Jeg forventer således at kunne fremkomme med et yderligere indlæg primo august måned d.å. Jeg anmoder venligst om at sagen sættes i bero herpå indtil videre.

Med venlig hilsen

Peter Lundmark Jensen

Kontoret holder ferielukket fra mandag den 23.07.2012 til og med fredag den 27.07.2012

Henrik Sass Larsen
Nørre Boulevard 37, 2.
4600 Køge

25 JUNI 2012

Dato: 25 JUNI 2012
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Ole Terkelsen
Sagsnr: 2011-202-0011
Dok: 467620

De fik på et møde den 28. september 2011 i Statsministeriet forevist et notat til gennemsyn, og De blev i den forbindelse af Justitsministeriet meddelt et tavshedspålæg.

Folketingets Ombudsmand har i dag i en udtalelse bl.a. givet udtryk for, at ombudsmanden ikke har tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte vurderingen af, at der på mødet kunne meddeles Dem det omhandlede pålæg.

Folketingets Ombudsmand finder det imidlertid meget kritisabelt, at tavshedspålægget ikke blev meddelt Dem skriftligt, og at der heller ikke i øvrigt blev sikret nogen form for dokumentation af pålæggets eksistens, indhold og rækkevidde. Ombudsmanden har desuden givet udtryk for den opfattelse, at det under de foreliggende omstændigheder må anses for særdeles tvivlsomt, om pålægget kan håndhæves over for Dem. Ombudsmanden henstiller i det lys, at Justitsministeriet tager stilling til, om tavshedspålægget kan opretholdes.

På den baggrund skal Justitsministeriet meddele Dem, at De ikke er underlagt tavshedspålægget af 28. september 2011.

Samtidig vedlægges en kopi af det omhandlede notat. Det bemærkes i den forbindelse, at det fremgår af udtalelsen fra Folketingets Ombudsmand, at ombudsmanden ikke har fundet tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte Justitsministeriets vurdering af, at Deres anmodning om at få udleveret en kopi af notatet ikke kunne imødekommes.

Justitsministeriet har imidlertid henset til sagens særlige karakter, herunder at De ikke er underlagt tavshedspålægget, besluttet at udlevere en kopi af notatet. Ministeriet har dog overstreget en række oplysninger i notatet.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Dette skyldes hensynet til beskyttelsen af oplysninger om enkeltpersoners private forhold og hensynet til forebyggelse mv. af lovovertrædelser.

Såfremt De ønsker at gøre Dem bekendt med hele notatet, kan De rette henvendelse til Justitsministeriet med henblik på at gennemse notatet i ministeriet.

Med venlig hilsen

Jens-Christian Bülow

JUSTITSMINISTERIET

PRESSEMEDDELELSE

mandag d. 25. juni 2012

Justitsministeren beslutter at udlevere omtalt notat til Henrik Sass Larsen

Folketingets Ombudsmand har i dag afgivet en udtalelse i sagen, hvor Henrik Sass Larsen på et møde den 28. september 2011 i Statsministeriet i forbindelse med regeringsdannelsen fik vist et notat med oplysninger fra Politiets Efterretningstjeneste.

JUSTITS

Folketingets Ombudsmand har rejst tvivl om gyldigheden af det tavshedspålæg, der blev meddelt Henrik Sass Larsen i forbindelse med mødet i Statsministeriet. Ligeledes udtrykker ombudsmanden kritik af, at Justitsministeriet ikke tilbød Henrik Sass Larsen på ny at gennemse notatet.

Folketingets Ombudsmand har ikke fundet grundlag for at kritisere, at Justitsministeriet ikke udleverede notatet til Henrik Sass Larsen. Justitsministeriet tager Ombudsmandens udtalelse til efterretning.

Justitsminister Morten Bødskov udtaler:

"Jeg har i dag besluttet, at notatet fra mødet i Statsministeriet den 28. september sidste år skal udleveres til Henrik Sass Larsen. Beslutningen skal ses i lyset af Ombudsmandens udtalelse, hvori der er rejst tvivl om gyldigheden af det tavshedspålæg, der blev givet til Henrik Sass Larsen på mødet.

Ombudsmanden har ikke fundet grundlag for at kritisere, at notatet ikke tidligere er blevet udleveret. Men den tvivl, der er rejst, betyder for mig at se, at det rigtige nu er, at notatet bliver udleveret til Henrik Sass Larsen. Af hensyn til andre personers private forhold og ud fra hensynet til forebyggelse mv. af lovovertrædelser er visse oplysninger i notatet streget over. Samtidig vil den tavshedspligt, som Henrik Sass Larsen blev pålagt, ikke gælde. Hvis Henrik Sass Larsen ønsker det, vil han kunne gennemse hele notatet i Justitsministeriet."

[Folketingets Ombudsmands udtalelse i sagen kan læses på Ombudsmandens hjemmeside](#)

SIDST OPDATERET: 25.06.12 16:34

JUSTITSMINISTERIET SLOTHOLMSGADE 10 1216 KØBENHAVN K TLF 72 28 84 00 FAX 33 93 35 10 EMAIL: JM@JM.DK

Statsministeriet
Christiansborg
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Henrik Sass Larsen, ministeriets j.nr. 230-1024

09-07-2012

Jeg bekræfter herved modtagelsen af Statsministeriets brev af 6. juli 2012 vedrørende min udtalelse af 25. juni 2012 i sagen om Henrik Sass Larsen.

Dok.nr. 12/00467-42/LI
Bedes oplyst ved henvendelse

Det fremgår, at Statsministeriet har taget min kritik i sagen til efterretning.

Dette har jeg noteret mig.

Statsministeriet har samtidig bemærket, at det var Justitsministeriet, der under mødet i Statsministeriet den 28. september 2011 meddelte Henrik Sass Larsen tavshedspålæg med hensyn til et notat fra Politiets Efterretningstjeneste. Statsministeriet har i den forbindelse henvist til Statsministeriets brev af 25. maj 2012 til mig.

Jeg har noteret mig det anførte. Samtidig bemærker jeg, at tavshedspålægget blev meddelt under et møde, der fandt sted i Statsministeriet under ledelse af Statsministeriets departementschef.

Statsministeriet har endvidere bemærket, at der "i forhold til personer, som den kongelige undersøger (kommende statsminister) overvejer at udnævne til ministre i en kommende regering, ikke – i modsætning til f.eks. visse embedsmænd – gennemføres en sikkerhedsgodkendelse." Statsministeriet har i den forbindelse peget på, at jeg i min udtalelse (og i min pressemeddelelse af samme dato) har formuleret mig på en måde, der kan give indtryk af, at der var tale om en sag om formel sikkerhedsgodkendelse af Henrik Sass Larsen.

Jeg er enig i det, som Statsministeriet har anført.

Samtidig skal jeg understrege, at det anførte er uden betydning for den vurdering, som jeg har givet udtryk for i min udtalelse af 25. juni 2012.

Jeg kan således henholde mig til denne udtalelse:

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jørgen Steen Sørensen'. The signature is written in a cursive style with some loops and a long horizontal stroke at the end.

Jørgen Steen Sørensen

Advokatfirmaet Peter Lundmark Jensen
Peter Lundmark Jensen
Vimmelskiftet 41 A, 3.
1161 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K
Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Henrik Sass Larsen, dit j.nr. 6610-001

09-07-2012

Til orientering sender jeg en kopi af et brev, som jeg i dag har sendt til Statsministeriet.

Dok.nr. 12/00467-44/LI
Bedes oplyst ved henvendelse

Med venlig hilsen

+ bilag

Jørgen Steen Sørensen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K
Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Henrik Sass Larsen, ministeriets j.nr. 2011-202-0011

09-07-2012

Til orientering sender jeg en kopi af et brev, som jeg i dag har sendt til Statsministeriet.

Dok.nr. 12/00467-43/LI
Bedes oplyst ved henvendelse

Med venlig hilsen

+ bilag

Jørgen Steen Sørensen

Skilleark

Dokumentnummer: 12/04413-2

ADVOKATFIRMAET
PETER LUNDMARK JENSEN
MØDERET FOR LANDSRET

Folketingets Ombudsmand
Att. kontorchef Lisbeth Adserballe
Gammeltorv 22
1457 København K

Vimmelskftet 41 A, 3
1161 København K.
Tlf. 33 12 05 00
Fax. 33 12 37 00

Advokat (L)
Peter Lundmark Jensen

OVERBRAGT

Dato: 06.06.2012

J.nr.: 6610-001

Sekr.: Marianne Vincent

Vedr.: Deres 2011- 4725-6041 - Henrik Sass Larsen.

Jeg refererer til Deres skrivelse af 16. maj 2012 hvormed fulgte kopi af Ombudsmandens skrivelse til Statsministeriet af s.d. samt kopi af Justitsministeriets skrivelse til Ombudsmanden af 14. maj 2012.

Herudover har jeg direkte fra Justitsministeriet modtaget en skrivelse af 14. maj 2012, hvormed fulgte en kopi af Politiets Efterretningstjenestes skrivelse til ministeriet af 24. januar 2012. / (Kopi af disse skrivelser vedlægges.)

Endelig har jeg efterfølgende modtaget Deres skrivelse af 30. maj 2012, hvormed fulgte Statsministeriets skrivelse af 25. maj 2012.

Skrivelserne giver anledning til nedenstående bemærkninger:

Vedr. sagens faktiske forhold:

Efter at have modtaget de ovenfor nævnte skrivelser, vil det for den fremtidige behandling af sagen kunne lægges til grund, at den af Henrik Sass Larsen affattede beskrivelse af hændelsesforløbet den 28. september 2011 er korrekt.

Hverken PET, Justitsministeriet eller Statsministeriet har indvendinger eller bemærkninger til Sass Larsens sagsfremstilling.

For den retlige vurdering af de af Henrik Sass Larsen rejste indsigelser skal der derfor tages udgangspunkt i hans beskrivelse af hændelsesforløbet den 28. september 2011.

Vedr. Justitsministeriets afgørelse af 14. maj 2012:

Justitsministeriet har ved sin skrivelse til undertegnede af 14. maj 2012 truffet afgørelse i spørgsmålet om, hvor vidt det var berettiget at PET undlod at gennemføre en forebyggende samtale med Henrik Sass Larsen.

Ministeriet mener ikke, at PET burde have gennemført en forebyggende samtale.

Jeg skal med nærværende indbringe denne afgørelse for Ombudsmanden med nedenstående begrundelse:

Efterretningstjenestens skrivelse af 24. januar 2012 til ministeriet og ministeriets efterfølgende skrivelse til mig er indholdsmæssigt tømt for mening og indhold og må således forstås som et "ikke-svar". Skrivelserne er affattet i en generel form og uden konkret henvisning til faktiske omstændigheder eller overvejelser. Skrivelserne giver simpelthen ingen forklaring på, hvorfor PET undlod at gennemføre en forebyggende samtale med Henrik Sass Larsen og er i øvrigt udtryk for en uhørt arrogance og magtfuldkommenhed, der ikke er institutionerne værdige.

Tilbage står herefter Efterretningstjenestens (og senere Justitsministeriets og Statsministeriets) uargumenterede konklusion; - nemlig at Henrik Sass Larsens møde med den omtalte rocker er af så alvorlig karakter, at han ikke kunne sikkerhedsgodkendes som minister i en ny regering.

Af Henrik Sass Larsens redegørelse (side 1, første afsnit) fremgår, at en kriminalassistent optog en rapport vedrørende "mødet med rockeren" på "Hugo's Kælder" i Køge. Politiet/Efterretningstjenesten var med andre ord til stede på beværtningen den aften, mødet med rockeren fandt sted.

Det omtalte møde fandt sted lørdag den 21. maj 2011 ca. kl. 22.00 og varede mindre end en halv time.

Det oplystes overfor Henrik Sass Larsen, at der forud for mødet havde fundet en telefonaflytning sted, af hvilken fremgik, at Tommy Kamp havde anmodet ”rockeren” om at indfinde sig på beværtingen.

Da PET således inden mødet var bekendt med, at rockeren den pågældende aften ville indfinde sig ved det bord, hvor Henrik Sass Larsen befandt sig, kunne den pågældende kriminalassistent uden vanskeligheder have orienteret Henrik Sass Larsen om, at rockeren var på vej, og at han derfor burde forlade restauranten.

En sådan orientering – som principielt kunne have haft karakter af en forebyggende samtale – ville have forhindret, at mødet fandt sted og ville derfor have forhindret Henrik Sass Larsen i at møde ”en meget farlig mand”, som Jakob Scharff senere beskrev rockeren.

(Den omtalte rocker har i øvrigt senere vist sig, at være en meget ”lille fisk”, som pt. ernærer sig som skovhugger.)

Det er i den forbindelse væsentligt for forståelse af sagen, at Henrik Sass Larsen ikke på noget tidspunkt var klar over, at rockeren ville indfinde sig. Henrik Sass Larsen har med andre ord intet aktivt foretaget sig for at møde den pågældende, men er derimod passivt blevet involveret i den alleryderste periferi af en politimæssig efterforskning, som på ingen måde har været rettet mod ham selv.

Den omstændighed, at Henrik Sass Larsen dagen efter besvarer en sms fra rockeren bringer ham – efter min bedste opfattelse – ikke længere ind i rockermiljøet. Henrik Sass Larsen sms-besked kommenterer på ingen måde indholdet i rockerens besked, men er alene udtryk for almindelig høflighed. Jeg må i den forbindelse erindre om, at Henrik Sass Larsen i sin egenskab af politiker modtager talrige henvendelser fra offentligheden, både på e-mail og sms og at disse henvendelser i størst muligt omfang behandles ”professionelt venligt”.

Det er muligt at Ombudsmanden ikke kan forholde sig til det materielle indhold i Efterretningstjenestens sikkerhedsmæssige vurderinger. Alligevel vil jeg som advokat for Henrik Sass Larsen (og som almindelig borger i landet) udtrykke min stærke forundring over, at en så ubetydelig episode, som det beskrevne møde, kan føre til en så vidtrækkende sikkerhedsmæssig konklusion.

Der klart, at der i den daglige forvaltning må træffes mange skønsbaserede afgørelser og at disse må respekteres.

Men åbenlyst ukorrekt skøn må tilsidesættes.

Vurdering af, at Henrik Sass Larsen udgør en sikkerhedsrisiko fordi en rocker har kontaktet ham er et eksempel på et sådant åbentlyst fejlskøn, som Ombudsmanden efter min opfattelse må korrigere.

Der er ingen rimelig sammenhæng overhovedet mellem Henrik Sass Larsens eventuelle forseelse og den efterfølgende helt indgribende reaktion fra myndighedernes side og Ombudsmanden må således med henvisning til det i forvaltningsretten grundfæstede proportionalitets-princip tilsidesætte skønnet og dermed PET's sikkerhedsvurdering.

Det er i den forbindelse særlig graverende at Henrik Sass Larsen nægtes en forebyggende samtale - muligvis med den begrundelse, at han ikke har begået noget strafbart;- Hermed efterlades han i realiteten i et retssikkerhedsmæssigt tomrum, hvad der efter min opfattelse burde have stået klart for i hvert tilfælde departementscheferne i justits- og statsministeriet.

0.

Ved at foreholde Henrik Sass Larsen informationen om, at det stedfundne møde førte til konklusionen om manglende sikkerhedsgodkendelse – (en konklusion hvis præmisser har været uændret siden dagene efter den 22. maj 2011, idet der i øvrigt intet passede i sagen herefter) – har PET efter min opfattelse på utilstedelig vis påvirket den demokratisk-politiske beslutningsproces i forbindelse med det efterfølgende folketingsvalg.

Dagbladet BT kunne medio juni måned 2011 af uransagelige årsager i en stort opsat forsideartikel med fotodokumentation (!) informere offentligheden om, at Henrik Sass Larsen havde truffet den omtalte rocker.

Den meget negative omtale i medierne herefter havde om ikke andet formål, så da i hvert fald at informere den danske vælgerbefolkning om ”historien om Henrik Sass Larsen og rockeren”.

Som bekendt opstillede Henrik Sass Larsen til Folketinget og fik mere end 7.000 personlige stemmer; stemmer som – må man formode – alle er afgivet på Henrik Sass Larsen i tillid til, at han eventuelt kunne få sæde i en ny regering uanset hans møde med rockeren.

Havde Efterretningstjenesten enten forhindret det omtalte møde og/eller informeret Henrik Sass Larsen om den sikkerhedsmæssige konklusion på mødet kunne der være tilvejebragt et langt bedre demokratisk grundlag for stemmeafgivelsen.

De vælgere, der stemte på Henrik Sass Larsen havde i hvert fald haft mulighed for - (gennem Henrik Sass Larsens information herom eller på anden måde) – at overveje den eventuelitet, at deres kandidat ikke kunne blive minister.

Efterretningstjenesten har efter min opfattelse ageret politisk og jeg fastholder derfor, at undladelsen af gennemførelsen af den forebyggende samtale – uanset om denne kunne have fundet sted inden eller efter mødet med rockeren - indebærer en væsentlig embedsforsømmelse, som bør påkalde sig Ombudsmandens kritik.

Vedr. afslag på aktindsigt:

Justitsministeriet har den 7. oktober 2011 afvist, at give Henrik Sass Larsen kopi af det dokument, som han blev forevist på mødet den 28. september 2011 i Statsministeriet og som i meget høj grad vedrører hans private forhold.

Den altovervejende hovedregel i den forbindelse er som bekendt, at Henrik Sass Larsen har krav på at få kopi af den foreviste rapport, eller i hvert fald dele af den.

Ministeriet oplyser, som begrundelse for at nægte aktindsigt, at en (underforstået: offentliggørelse) af dokumentet vil modvirke "retshåndhævelsen" og at "hensynet til forebyggelse m.v. af lovovertrædelser, med afgørende vægt taler imod at der gives aktindsigt i materialet". (Jfr. ministeriets skrivelse af 14. maj 2012 side 4, 5. afsnit.)

Af Henrik Sass Larsens referat af forløbet den 28. september 2011 fremgår, at han informeres om, at der pågik en politimæssig efterforskning (med blandt andet telefonaflytning) af rockermiljøet i Køge. Der oplyses intet konkret om efterforskningens karakter, art og stade.

En offentliggørelse af det foreviste dokument, ville således alene kunne påvirke retshåndhævelsen og forebyggelseshensyn, såfremt det lokale rockermiljø ikke var klar over, at det blev undersøgt/observeret. Denne antagelse er helt usandsynlig.

Ministeriet begrundes sit afslag på aktindsigt med henvisning til offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3 (idet ministeriet dog anerkender, at materialet ikke er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i lovens § 2, stk. 1, 1. pkt., idet materialet "indgår i en sag hos Justitsministeriet, som ikke udgør en sag indenfor strafferetsplejen") Samtidig oplyses, at materialet er udlånt fra Efterretningstjenesten (det vil sige, netop det notat/den rapport Henrik Sass Larsen henviser til i sit referat af møderne den 28. september 2011).

Jeg må her på ny erindre om, at Henrik Sass Larsens beskrivelse af forløbet af 28. september 2011 kan lægges til grund som fakta i sagen. Offentliggørelsen af en rapport med det af Henrik Sass Larsen refererede indhold kan efter min bedste overbevisning ikke have negativ indflydelse på "forebyggelse, opklaring og forfølgning af lovovertrædelser" af nogen som helst art. Der nævnes ingen navne i notatet, som ikke allerede er kendt i offentligheden, fra blandt andet BT's artikler.

Spørgsmålet om meddelelse af aktindsigt er herefter et spørgsmål om, hvilke hensyn der vejer tungest; hensynet til en verserende politiefterforskning af rockermiljøet i Køge, eller hensynet til Henrik Sass Larsens rettigheder som borger og måske kommende minister i en kommende ny regering.

"Sagen" hviler på en efter min opfattelse helt fejlagtig vurdering af sikkerhedsrisikoen og eftersom Henrik Sass Larsen intet aktivt overhovedet har foretaget sig for at møde den omtalte rocker og eftersom notatet, der kræves udleveret er meget lidt konkret formuleret er der efter min opfattelse ingen tvivl om, at ønsket om aktindsigt bør imødekommes.

Jeg fastholder således, at Henrik Sass Larsen har krav på aktindsigt og på at få udleveret en kopi af det notat, der blev forevist ham den 28.9.2011, eller i hvert fald dele af det.

Jeg tillader mig i øvrigt at kommentere affatningen af Justitsministeriets skrivelse af 14. maj 2012 til Ombudsmanden, hvor ministeriet nederst side 3 har foreholdt Henrik Sass Larsen indholdet af – må man formode – den argumentation – der i sin essens har ført til afslaget på aktindsigt. Justitsministeriet har i øvrigt indføjet passager i skrivelsen, som er fortrolige i forhold til andre end klageren selv. (Jf. skrivelsens sidste afsnit.)

Forestiller man sig en eventuel aktindsigt gennemført overfor en journalist i skrivelsen af 14. maj.2012 (tilsvarende den som allerede er gennemført overfor Ekstrabladet) vil skrivelsen fremstå med overstregninger, som efterlader læseren med et indtryk af, at der fortsat ”holdes noget skjult”.

I Ombudsmandens skrivelse til Justitsministeriet af 7. december 2011 blev oplyst, at Justitsministeriet kunne udtrykke oplysninger og synspunkter af fortrolig karakter og at Ombudsmanden i givet fald ville respektere denne fortrolighed.

Justitsministeriet har med andre ord haft rig lejlighed til direkte overfor Ombudsmanden at informere om sådanne – fortrolige – oplysninger.

I stedet vælger ministeriet nu at indlægge ”hemmeligheder” i en skrivelse ministeriet utvivlsomt er klar over på et senere tidspunkt vil komme til offentlighedens kundskab.

Brevets opsætning tjener til yderligere mistænkeliggørelse af Henrik Sass Larsen frem for at forklare Justitsministeriets begrundelse for afgørelsen, hvilket forhold i sig selv er kritisabelt.

Vedr. pålæggelse af tavshedspligt:

Justitsministeriet har erkendt, at Henrik Sass Larsen på mødet den 28.9.2011 blev pålagt en forpligtelse til at holde baggrunden for den manglende sikkerhedsgodkendelse hemmelig. Den således pålagte tavshedspligt blev ikke begrundet eller på nogen måde defineret. Dens omfang blev ikke præciseret og perioden inden for hvilken, den måtte gælde, heller ikke beskrevet.

Tavshedspålægget indebærer en væsentlig indskrænkning af en politikers ytringsfrihed.

Der skal derfor være særdeles tungtvejende grunde til at udstede et sådant tavshedspålæg, når det drejer sig om en person, der efter alt foreliggende ville have beklædt en fremtrædende post i en kommende regering.

På ny henviser ministeriet til, at tavshedspålægget var nødvendigt af hensyn til ”forebyggelse, efterforskning og forfølgning af lovovertrædelser”.

Som sagen har udviklet sig – herunder navnlig – den omfattende pressedækning i BT, er det meget svært at forestille sig, hvad Henrik Sass Larsen skulle kunne oplyse fra mødet den 28. september 2011, som på nogen måde skulle vanskeliggøre politiets arbejde vedrørende rockerne i Køge.

Han ville heller ikke kunne have påvirket efterforskningen, idet den eneste person i rockermiljøet, hvis navn blev nævnt var omtalte Torben Ohlsen-Jensen. At ordet ”telefonaflytning” anvendes i denne sammenhæng, kommer utvivlsomt ikke bag på rockerne og er derfor helt uden konkret betydning for politiarbejdet.

At Henrik Sass Larsen efterfølgende ved offentligt at referere fra mødet skulle kunne lægge hindringer i vejen for ”følgning af lovovertrædelser samt straffuldbyrdelse” er ligeledes fuldstændigt usandsynligt.

Der er intet juridisk grundlag for det meddelte tavshedspålæg. Pålægget indebærer en grov tilsidesættelse af Henrik Sass Larsens rettigheder til at ytre sig om egne forhold og må derfor give anledning til alvorlig kritik fra Ombudsmanden.

Afsluttende/sammenfattende bemærkninger:

Som anført indledningsvis står Henrik Sass Larsens beskrivelse af hændelsesforløbet den 28. september 2011 uimodsagt af såvel Jakob Scharff, Anne Kristine Axelsson og Christian Kettel Thomsen.

Jeg mener, at Politiets Efterretningstjeneste og Jakob Scharff fortjener Ombudsmandens kritik for at have foretaget et eklatant sikkerhedsmæssigt fejlskøn.

Vurderingen af det faktiske hændelsesforløb er fejlagtig. Undladelsen af at gennemføre en præventiv samtale er en fejl og – værst af alt – Efterretningstjenestens indblanding i den politiske proces helt utilstedelig.

Justitsministeriets departementschef, Anne Kristine Axelsson, fortjener efter min opfattelse Ombudsmandens kritik ved ukritisk at have accepteret Efterretningstjenestens fejlskøn og – hvad værre er – direkte overfor Henrik Sass Larsen at understrege, at der skulle ”foreligge bevis for”, at han har haft tætte relationer til rockerverdenen og det kriminelle miljø, uanset hun var vidende om, at Henrik Sass Larsen udelukkende havde truffet den omtalte rocker én eneste gang. Allerværst er efter min opfattelse, at departementschefen er medvirkende til at pålægge Henrik Sass Larsen en tavshedspligt, han notorisk ikke har og herudover nægtet ham aktindsigt i et notat, der vedrører hans private forhold.

Jeg mener tillige at Statsministeriets departementschef, Christian Kettel Thomsen, skal modtage Ombudsmandens kritik, dels for at have støttet Efterretningstjenestens utvivlsomme fejlskøn og dels for sammen med Justitsministeriets departementschef, jf. ovenfor, i strid med sandheden at oplyse, at der foreligger bevis for, at Henrik Sass Larsen har haft tætte relationer til rockerverdenen og det kriminelle miljø. Også departementschefens understregning af Henrik Sass Larsens tavshedspligt, er efter min opfattelse en grov tilsidesættelse af Henrik Sass Larsens rettigheder.

*****0*****

Det må sammenfattende konstateres, at de 3 embedsmænd på et ufuldstændigt og ukorrekt grundlag og ved tilsidesættelsen af en række grundlæggende retssikkerhedsgarantier har bevæget sig ind i det demokratisk-politiske maskinrum og herved helt utilstedeligt grebet ind i den pågående politiske proces vedrørende regeringsdannelsen. Og kombinationen af, at pålægge Henrik Sass Larsen tavshedspligt, og efterfølgende nægte ham aktindsigt, er en helt uacceptabel tilsidesættelse af hans retligheder og bør derfor give anledning til Ombudsmandens alvorlige kritik.

Med venlig hilsen

Peter Lundmark Jensen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Henrik Sass Larsen, Justitsministeriets j.nr. 2011-202-0011

07-06-2012

Advokat Peter Lundmark Jensen har i brev af 6. juni 2012 fremsat bemærkninger til Justitsministeriets udtalelse af 14. maj 2012 og Statsministeriets udtalelse af 25. maj 2012. Jeg vedlægger en kopi af brevet til Justitsministeriets orientering og eventuelle bemærkninger vedrørende spørgsmålene om tavshedspålæg og aktindsigt. Jeg beder om at modtage eventuelle bemærkninger inden for en uge. Herefter regner jeg med at kunne afgive min afsluttende udtalelse i sagen inden for endnu et par uger.

Dok.nr. 12/00467-34/LI
12/02509-1

Bedes oplyst ved henvendelse

+ bilag

I advokat Peter Lundmark Jensens brev er indeholdt en klage over Justitsministeriets afgørelse af 14. maj 2012, hvor Justitsministeriet henholder sig til Politiets Efterretningstjenestes udtalelse af 24. januar 2012 om, at efterretningstjenesten i det konkrete tilfælde ikke fandt grundlag for at afholde en forebyggende samtale med Henrik Sass Larsen. Jeg har valgt at udskille denne klage til en særskilt sag (mit j.nr. 12/02509).

Jeg beder Justitsministeriet om en udtalelse om sagen.

Jeg beder om, at Justitsministeriet først anmoder Politiets Efterretningstjeneste om en udtalelse om sagen. Politiets Efterretningstjeneste bedes sende sin udtalelse til Justitsministeriet, som derefter udarbejder sin udtalelse og sender begge udtalelser til mig.

Udtalelserne vil eventuelt blive sendt til partshøring.

Jeg ser gerne, at Justitsministeriet og Politiets Efterretningstjeneste i deres udtalelser kommer med oplysninger og synspunkter af fortrolig karakter, hvis myndighederne skønner, at dette vil være af betydning for min prøvelse i sagen. Jeg gør i den forbindelse opmærksom på, at i det omfang, der måtte være indeholdt fortrolige oplysninger i udtalelsen, skal ombudsmanden respektere dette, jf. bestemmelsen om tavshedspligt i § 28 i lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand. I almindelighed går ombudsmanden i sin sagsbehandling ud fra, at modtagne dokumenter og oplysninger kan videregi-

ves til klageren som led i partshøring. Hvis dette ikke er tilfældet, bør myndighederne udtrykkeligt gøre ombudsmanden opmærksom herpå.

Endvidere beder jeg om at låne sagens akter, eller alternativt adgang til at gennemgå akterne hos Justitsministeriet eller Politiets Efterretningstjeneste. Jeg bemærker i den forbindelse, at gennemgangen kan ske af medarbejdere hos ombudsmanden, der er godkendt til at behandle klassificerede oplysninger af alle klassifikationsgrader, jf. Statsministeriets cirkulære nr. 204 af 7. december 2001 vedrørende sikkerhedsbeskyttelse af informationer, der er af fælles interesse for NATO, EU, WEU, andre klassificerede informationer samt informationer af sikkerhedsmæssig beskyttelsesinteresse i øvrigt.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Kopi til:
Politiets Efterretningstjeneste

Statsministeriet
Christiansborg
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Henrik Sass Larsen

Advokat Peter Lundmark Jensen har i brev af 6. juni 2012 fremsat bemærkninger til Justitsministeriets udtalelse af 14. maj 2012 og Statsministeriets udtalelse af 25. maj 2012. Jeg vedlægger en kopi af brevet til Statsministeriets orientering og eventuelle bemærkninger vedrørende spørgsmålene om tavshedsplæg og aktindsigt.

Jeg beder om at modtage eventuelle bemærkninger inden for en uge. Herefter regner jeg med at kunne afgive min afsluttende udtalelse i sagen inden for endnu et par uger.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

07-06-2012

Dok.nr. 12/00467-35/LI
Bedes oplyst ved henvendelse

+ bilag

Advokatfirmaet Peter Lundmark Jensen
Peter Lundmark Jensen
Vimmelskafte 41 A, 3.
1161 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K
Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Henrik Sass Larsen – dit j.nr. 6610-001

07-06-2012

Jeg har modtaget dit brev af 6. juni 2012, hvori du fremsætter bemærkninger til Justitsministeriets udtalelse af 14. maj 2012 og til Statsministeriets udtalelse af 25. maj 2012. Jeg har i dag sendt dit brev til Justitsministeriet og Statsministeriet til orientering og eventuelle bemærkninger vedrørende spørgsmålene om tavshedsplæg og aktindsigt. Jeg har bedt ministerierne om at modtage eventuelle bemærkninger inden for en uge. Herefter regner jeg med at kunne afgive min udtalelse i sagen inden for endnu et par uger.

Dok.nr. 12/00467-33/LI
12/02509-1
Bedes oplyst ved henvendelse

I dit brev er indeholdt en klage over Justitsministeriets afgørelse af 14. maj 2012, hvor Justitsministeriet henholder sig til Politiets Efterretningstjenestes udtalelse af 24. januar 2012 om, at efterretningstjenesten i det konkrete tilfælde ikke fandt grundlag for at afholde en forebyggende samtale med Henrik Sass Larsen.

Jeg har valgt at udskille denne klage til en særskilt sag (mit j.nr. 12/02509). Jeg har i dag bedt Justitsministeriet og Politiets Efterretningstjeneste om udtalelser og om at låne sagens akter. Jeg vender tilbage til denne sag, når jeg har modtaget udtalelserne og akterne.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

JUSTITS MINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Folketingets Ombudsmand
Gammeltorv 22
1457 København K

15 JUNI 2012

Dato: 15 JUNI 2012
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Ole Terkelsen
Sagsnr.: 2011-202-0011
Dok.: 451522

Folketingets Ombudsmand har den 7. juni 2012 fremsendt kopi af advokat Peter Lundmark Jensens brev af 6. juni 2012 med bemærkninger til Justitsministeriets supplerende udtalelse i sagen, hvor Henrik Sass Larsen har klaget over ministeriets aktindsigtsafgørelse.

Folketingets Ombudsmand har i den forbindelse anmodet om Justitsministeriets eventuelle bemærkninger vedrørende spørgsmålene om tavshedsplæg og aktindsigt.

Justitsministeriet kan oplyse, at advokat Peter Lundmark Jensens brev af 6. juni 2012 ikke giver ministeriet anledning til bemærkninger om de nævnte spørgsmål.

Med hensyn til advokat Peter Lundmark Jensens bemærkninger vedrørende de passager i Justitsministeriets supplerende udtalelse, der er markerede med kursiv, skal ministeriet for en god ordens skyld oplyse, at disse passager må anses som fortrolige i forhold til andre end klager af hensyn til klager. Det står derfor klager frit selv at dele oplysningerne i de nævnte passager med andre.

Med venlig hilsen

Henrik Fjort Elmquist

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jmr.dk

Advokatfirmaet Peter Lundmark Jensen
Peter Lundmark Jensen
Vimmelskiftet 41 A, 3.
1161 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Henrik Sass Larsen, dit j.nr. 6610-001

25-06-2012

Jeg har nu færdigbehandlet sagen.

Dok.nr. 12/00467-23/LI
Bedes oplyst ved henvendelse

Med hensyn til spørgsmålet om tavshedspålæg har jeg ikke tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte myndighedernes vurdering af, at der under mødet i Statsministeriet den 28. september 2011 kunne meddeles Henrik Sass Larsen tavshedspålæg vedrørende et notat, som han blev forevist, og som indeholdt oplysninger af betydning for spørgsmålet om sikkerhedsgodkendelse af ham.

+ bilag

Jeg finder det imidlertid meget kritisabelt, at tavshedspålægget ikke blev meddelt Henrik Sass Larsen skriftligt, og at der heller ikke i øvrigt blev sikret nogen form for dokumentation af pålæggets eksistens, indhold og rækkevidde. Efter min opfattelse må det under de foreliggende omstændigheder anses for særdeles tvivlsomt, om pålægget kan håndhæves over for Henrik Sass Larsen (anses for gyldigt).

Med hensyn til spørgsmålet om aktindsigt forstår jeg, at Justitsministeriet med afgørelsen af 7. oktober 2011 alene tilsigtede at tage stilling til, om Henrik Sass Larsen kunne få udleveret en kopi af det notat, som han fik forevist på mødet den 28. september 2011.

Afgørelsen må imidlertid efter sin ordlyd forstås således, at Henrik Sass Larsens anmodning om aktindsigt helt blev afslået (og at han således f.eks. heller ikke kunne få lov til blot på ny at gennemse notatet). Det er på den baggrund min opfattelse, at Justitsministeriets afgørelse er affattet på en uheldig og uklar måde. Det er også min opfattelse, at den begrundelse for afgørelsen, som Justitsministeriet gav Henrik Sass Larsen, var utilstrækkelig.

Jeg har ikke tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte Justitsministeriets vurdering af, at Henrik Sass Larsens anmodning om at få udleveret en kopi af notatet ikke kunne imødekommes. Justitsministeriet burde imidlertid efter min opfattelse have overvejet, om Henrik Sass Larsen i stedet kunne få lov til (på ny) at gennemse notatet, eller i hvert fald have tilkendegivet, at han havde mulighed for at vende tilbage vedrørende dette spørgsmål.

Jeg må samlet set anse Justitsministeriets behandling af Henrik Sass Larsens anmodning om aktindsigt for beklagelig.

Umiddelbart nedenfor i afsnittet "Ombudsmandens udtalelse" findes en nærmere begrundelse for resultatet af min undersøgelse. Fra s. 17 er der en sagsfremstilling.

Ombudsmandens udtalelse

1. Hvilke spørgsmål tager jeg stilling til?

Det fremgår af Justitsministeriets udtalelse af 14. maj 2012, at Henrik Sass Larsen på mødet i Statsministeriet den 28. september 2011 fik forevist et notat, der var udarbejdet af Politiets Efterretningstjeneste (PET), og som indeholdt oplysninger af betydning for spørgsmålet om sikkerhedsgodkendelse af ham. Han blev i den forbindelse efter forvaltningslovens § 27, stk. 3, meddelt tavshedsplæg med hensyn til dette notat.

Jeg tager under pkt. 2 nedenfor stilling til, om der var hjemmel til at meddele tavshedsplægget, og om den form, som plægget blev givet i, var i overensstemmelse med de forvaltningsretlige regler.

Både departementschefen fra Statsministeriet og departementschefen fra Justitsministeriet var til stede på mødet i Statsministeriet. Der foreligger efter det oplyste hverken i Justitsministeriet eller Statsministeriet notater om, hvad der skete på mødet, eller om de beslutninger, der blev truffet, og ingen af ministerierne har i deres udtalelser til mig været inde på, hvem der traf beslutningen om tavshedsplæg og meddelte den til Henrik Sass Larsen.

På dette punkt må jeg derfor stile min udtalelse til både Statsministeriet og Justitsministeriet.

Herudover tager jeg under pkt. 3 nedenfor stilling til Justitsministeriets afgørelse af 7. oktober 2011 om afslag på at give Henrik Sass Larsen en kopi af det notat, som han fik forevist den 28. september 2011. Denne del af min udtalelse er alene stilet til Justitsministeriet.

2. Mødet i Statsministeriet den 28. september 2011 – forevisning af notat og meddelelse af tavshedspålæg

2.1. Afgrænsning af problemstillingen

På mødet i Statsministeriet den 28. september 2011 fik Henrik Sass Larsen forevist et notat fra PET, der indeholdt oplysninger af betydning for spørgsmålet om sikkerhedsgodkendelse af ham.

Forevisningen må fra myndighedernes side antages at have bygget på, at det efter straffelovens § 152, stk. 1, om tavshedspligt (som jeg kommer nærmere ind på nedenfor) var berettiget at gøre Henrik Sass Larsen bekendt med de indeholdte oplysninger. Dette spørgsmål er ikke omfattet af din klage, og jeg har heller ikke i øvrigt anledning til at gå nærmere ind på det. Jeg lægger derfor til grund, at der var tale om en berettiget videregivelse af de pågældende oplysninger.

Der blev imidlertid i samme forbindelse meddelt Henrik Sass Larsen tavshedspålæg med hensyn til disse oplysninger, jf. forvaltningslovens § 27, stk. 3.

I det følgende tager jeg nærmere stilling til dette pålæg.

Under pkt. 2.2 redegør jeg således for retsgrundlaget for meddelelse af tavshedspålæg, dvs. forvaltningslovens § 27, stk. 3, og straffelovens § 152. Under pkt. 2.3 og 2.4 tager jeg stilling til, om betingelserne for tavshedspålæg kunne anses for opfyldt i det foreliggende tilfælde. Og under pkt. 2.5 tager jeg stilling til den form, som tavshedspålægget blev meddelt i.

2.2. Retsgrundlaget for meddelelse af tavshedspålæg

Justitsministeriet har som hjemmel for tavshedspålægget henvist til forvaltningslovens § 27, stk. 3.

Forvaltningslovens § 27, stk. 1 og 3, har denne ordlyd:

”§ 27. Den, der virker inden for den offentlige forvaltning, har tavshedspligt, jfr. borgerlig straffelov § 152 og §§ 152 c-152 f, når en oplysning ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som fortrolig, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, herunder navnlig til:

- 1) statens sikkerhed eller rigets forsvar,
- 2) rigets udenrigspolitiske eller udenrigsøkonomiske interesser, herunder forholdet til fremmede magter eller mellemfolkelige institutioner,
- 3) forebyggelse, efterforskning og forfølgning af lovovertrædelser samt straffuldbydelse og beskyttelse af sigtede, vidner eller andre i sager om strafferetlig eller disciplinær forfølgning,

- 4) gennemførelse af offentlig kontrol-, regulerings- eller planlægningsvirksomhed eller af påtænkte foranstaltninger i henhold til skatte- og afgiftslovgivningen,
- 5) det offentliges økonomiske interesser, herunder udførelsen af det offentliges forretningsvirksomhed,
- 6) enkeltpersoners eller private selskabers eller foreningers interesse i at beskytte oplysninger om deres personlige eller interne, herunder økonomiske, forhold, eller
- 7) enkeltpersoners eller private selskabers eller foreningers økonomiske interesse i at beskytte oplysninger om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold.

Stk. 3. En forvaltningsmyndighed kan bestemme, at en person uden for den offentlige forvaltning har tavshedspligt med hensyn til fortrolige oplysninger, som myndigheden videregiver til den pågældende uden at være forpligtet hertil.”

Hvis der meddeles tavshedspålæg efter den nævnte bestemmelse i stk. 3, finder straffelovens § 152 og §§ 152 c-f tilsvarende anvendelse på den, der overtræder pålægget. Det følger af forvaltningslovens § 27, stk. 4.

Bestemmelsen i straffelovens § 152 lyder sådan:

”§ 152. Den, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, og som uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige oplysninger, hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. Begås det i stk. 1 nævnte forhold med forsæt til at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, eller foreligger der i øvrigt særligt skærpende omstændigheder, kan straffen stige til fængsel indtil 2 år. Som særligt skærpende omstændighed anses navnlig tilfælde, hvor videregivelsen eller udnyttelsen er sket under sådanne omstændigheder, at det påfører andre en betydelig skade eller indebærer en særlig risiko herfor.

Stk. 3. En oplysning er fortrolig, når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser.”

Et tavshedspålæg indebærer således et administrativt fastsat – og strafsanktioneret – forbud mod uberettiget videregivelse af de oplysninger, der er omfattet af pålægget. Overtrædelse af pålægget kan straffes med fængsel i op til to år, jf. straffelovens § 152, stk. 1 og 2.

2.3. Var der tale om oplysninger, som Justitsministeriet ikke var forpligtet til at videregive?

2.3.1. En forudsætning for at kunne give et tavshedspålæg er, at de omhandlede oplysninger er fortrolige, og at de videregives til den pågældende, uden at myndigheden er forpligtet til det. Det fremgår af forvaltningslovens § 27, stk. 3.

Bestemmelsen kan således ikke anvendes i forhold til oplysninger, som den pågældende f.eks. efter offentlighedsloven ville have ret til aktindsigt i.

2.3.2. I den senere afgørelse af 7. oktober 2011 (som jeg vender tilbage til under pkt. 3 nedenfor) har Justitsministeriet som hjemmel for afslaget på aktindsigt henvist til offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3, jf. § 4, stk. 2, 2. pkt.

Jeg må gå ud fra, at det også ved meddelelsen af tavshedspålægget den 28. september 2011 var på grundlag af hensynene bag disse bestemmelser, at myndighederne mente, at de ikke var forpligtede til at videregive de pågældende oplysninger til Henrik Sass Larsen (og at betingelserne for tavshedspålæg således på dette punkt var opfyldt).

De nævnte bestemmelser har følgende ordlyd:

”§ 4.

Stk. 2. Den, hvis personlige forhold er omtalt i et dokument, kan med de undtagelser, der er nævnt i §§ 7-11 og § 14, forlange at blive gjort bekendt med oplysningerne herom. Det gælder dog ikke i det omfang de hensyn, der er nævnt i § 13, eller hensynet til den pågældende selv eller andre med afgørende vægt taler imod.

§ 13. Retten til aktindsigt kan begrænses i det omfang, det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til

3) forebyggelse, opklaring og forfølgning af lovovertrædelser, straffuldbyrkelse og lignende samt beskyttelse af sigtede, vidner eller andre i sager om strafferetlig eller disciplinær forfølgning, (...)

Anvendelse af bestemmelsen i § 13, stk. 1, nr. 3, forudsætter, at retten til aktindsigt efter et konkret skøn bør vige for ”væsentlige hensyn” til de beskyttel-

sesinteresser, der er angivet. En begæring om aktindsigt kan afslås, hvis der efter en konkret vurdering er nærliggende fare for, at de nævnte interesser vil lide skade af betydning, jf. Folketingstidende 1984/85, tillæg A, sp. 229, og betænkning nr. 857/1978, s. 263 ff. Se om bestemmelsen også John Vogter, Offentlighedsloven med kommentarer, 3. udgave (1998), s. 240 f, og betænkning nr. 1510/2009, s. 671 f.

Når der – som i dette tilfælde – er tale om oplysninger, der helt eller delvist angår den pågældende (Henrik Sass Larsen) selv, følger det af bestemmelsen i offentlighedslovens § 4, stk. 2, at oplysningerne alene kan undtages fra retten til aktindsigt i den udstrækning, de omhandlede hensyn med "afgørende vægt" taler for det. Der er således tale om en skærpelse af de betingelser, som efter § 13, stk. 1, nr. 3, i almindelighed skal være opfyldt for at give afslag på aktindsigt.

2.3.3. Justitsministeriet har i den forbindelse lagt vægt på, at det omhandlede notat stammer fra Politiets Efterretningstjeneste (PET), og at det har relation til sager inden for strafferetsplejen, som ikke er omfattet af offentlighedsloven, jf. lovens § 2, stk. 1, 1. pkt. Det er ministeriets vurdering, at en begrænsning af adgangen til aktindsigt i notatet også efter, at notatet var udlånt til ministeriet fra PET, var nødvendig for ikke at modvirke retshåndhævelsen. Det er således ministeriets vurdering, at hensynet til forebyggelse mv. af lovovertrædelser med afgørende vægt talte imod, at der blev givet aktindsigt i materialet. Ministeriet har bl.a. henvist til forarbejderne til offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3, hvoraf fremgår følgende (jf. Folketingstidende 1985-86, tillæg A, sp. 228):

"Sager inden for strafferetsplejen vil normalt være undtaget fra adgangen til aktindsigt, jf. lovforslagets § 2, stk. 1. Dette gælder dog ikke, hvis en straffesags akter f.eks. udlånes til brug ved behandlingen af en sag uden for strafferetsplejen. En begrænsning i adgangen til aktindsigt vil imidlertid i sådanne tilfælde kunne være nødvendig for ikke i det konkrete tilfælde at modvirke retshåndhævelsen."

2.3.4. Jeg har haft lejlighed til at gennemgå det notat, som Henrik Sass Larsen fik forevist på mødet den 28. september 2011. Det kan efter notatets form og indhold fremstå lidt tvivlsomt, om notatet i sig selv er udarbejdet til brug for en sag inden for strafferetsplejen, eller om det – med baggrund i en sådan sag – alene er udarbejdet til brug for spørgsmålet om sikkerhedsgodkendelse af Henrik Sass Larsen i forbindelse med eventuel udnævnelse til minister (der ikke er en sag inden for strafferetsplejen efter offentlighedslovens § 2, stk. 1).

Som Justitsministeriet anfører i sin udtalelse af 14. maj 2012, er notatet imidlertid under alle omstændigheder ikke i den foreliggende sammenhæng omfattet af § 2, stk. 1, 1. pkt. Det skyldes, at notatet er indgået i en sag hos

Justitsministeriet og Statsministeriet, som i hvert fald ikke er inden for strafferechtsplejen.

Efter min gennemgang af notatet og ud fra sagens omstændigheder i øvrigt er det efter min opfattelse noget tvivlsomt, om der for alle dele af notatet foreligger så afgørende hensyn til forebyggelse mv. af lovovertrædelser, at der ikke ville skulle gives aktindsigt. Den gengivelse af tilkendegivelserne fra Justitsministeriets departementschef, som er indeholdt i Henrik Sass Larsens referat af det første møde i Statsministeriet den 28. september 2011 – og hvis indhold Justitsministeriet ikke har bestridt – kan afhængig af den nærmere forståelse siges at underbygge denne tvivl.

Jeg har imidlertid ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte Justitsministeriets vurdering af, at der efter en konkret vurdering af oplysningerne i notatet forelå hensyn til forebyggelse af lovovertrædelser mv., der med afgørende vægt talte imod, at der skulle gives aktindsigt i dem, jf. offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3, sammenholdt med § 4, stk. 2. Jeg har i den forbindelse også lagt vægt på, at ombudsmanden tidligere har accepteret PET's praksis om, at der efter en konkret vurdering i almindelighed ikke gives indsigt (egenaces) i materiale, som efterretningstjenesten har om en person. Se bl.a. Folketingets Ombudsmands beretning for 1998, s. 176 ff. Jeg henviser også til Østre Landsrets dom i Ugeskrift for Retsvæsen for 2006, s. 65 ff.

2.3.5. På den baggrund har jeg tilsvarende ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte vurderingen af, at den grundlæggende forudsætning i forvaltningslovens § 27, stk. 3, kunne finde anvendelse på oplysningerne i notatet. Jeg accepterer således, at der med bestemmelsens ord var tale om "fortrolige oplysninger, som myndigheden [videregav] til den pågældende [Henrik Sass Larsen] uden at være forpligtet til det".

2.4. Var der i øvrigt hjemmel til at meddele tavshedspålæg?

2.4.1. Forvaltningslovens § 27, stk. 3, tager ikke efter sin ordlyd nærmere stilling til, under hvilke omstændigheder der kan meddeles tavshedspålæg (bortset fra, at der skal være tale om fortrolige oplysninger, som myndigheden ikke er forpligtet til at videregive til den pågældende, jf. pkt. 2.3 ovenfor).

Af forarbejderne til bestemmelsen fremgår imidlertid bl.a. følgende:

"Efter *stk. 3* kan en forvaltningsmyndighed bestemme, at en person uden for den offentlige forvaltning og dennes medhjælpere skal være undergivet tavshedspligt efter straffelovens regler herom med hensyn til fortrolige oplysninger, som myndigheden videregiver til den pågældende uden at være forpligtet hertil.

Bestemmelsen kan i første række tænkes anvendt til at pålægge forskere, der ikke er ansat i det offentlige, tavshedspligt med hensyn til fortrolige oplysninger, de måtte få udleveret i forbindelse med gennemførelsen af forskningsprojekter.

Forskere, der er ansat ved universiteterne og andre højere læreanstalter med en særlig styrelsesordning, vil, med hensyn til oplysninger, de modtager i denne egenskab, umiddelbart være omfattet af straffelovens bestemmelser om tavshedspligt, jfr. stk. 1.

Det er i praksis antaget, at den almindelige bestemmelse om tavshedspligt i straffelovens § 152 ikke er til hinder for, at et medlem, som en privat organisation eller forening har udpeget til at repræsentere sig i et offentligt nævn eller råd, i nødvendigt omfang kan drøfte spørgsmål, hvori der indgår tavshedsbelagte oplysninger, med foresatte eller andre med tilknytning til organisationen eller foreningen. De, der modtager denne orientering, er efter gældende ret ikke selv omfattet af straffelovens bestemmelser om tavshedspligt. Undertiden kan de oplysninger, der er tale om at videregive, være af en så personlig karakter, at det vil være betænkeligt at lade råds- eller nævnsmedlemmer orientere deres foresatte og kompetente forsamlinger m.v., medmindre vedkommende myndighed ved et konkret tavshedsplæg sikrer, at også modtagerne af de fortrolige oplysninger er undergivet tavshedspligt. Et sådant plæg vil kunne gives med hjemmel i stk. 3.

Justitsministeriet forudsætter, at myndighederne i øvrigt kun gør brug af bemyndigelsen i stk. 3, når der er et klart behov herfor, og at myndighederne pålægger de personer og lederne af de virksomheder og institutioner m.v., som de meddeler tavshedsplæg, at sørge for, at medhjælpere og ansatte gøres bekendt med tavshedsplægget og dets virkninger på passende måde. Det bemærkes herved, at ukendskab til selve tavshedsplægget må antages at fritage den, der overtræder det, for strafansvar. Dette gælder også for medhjælpere hos den, der umiddelbart har modtaget plægget, og ansatte i den virksomhed eller institution, det er rettet til. Er medhjælperne eller de ansatte imidlertid bekendt med, at deres arbejdsgiver har modtaget plægget, vil ukendskab til, at det efter loven også omfatter dem, ikke medføre straffrihed, men vil alene kunne medføre strafnedsættelse eller strafbortfald efter straffelovens § 84, jfr. betænkningen s. 202 f."

Bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 8 om tavshedspligt mv. er udarbejdet med udgangspunkt i bl.a. Betænkning om tavshedspligt (nr. 998/1984). Af betænkningens s. 201-203 fremgår bl.a. det samme som i lovforslagets bemærkninger om, hvem bestemmelsen i første række er tænkt anvendt på. Herudover fremgår følgende:

”Umiddelbart kunne det måske forekomme problematisk at give forvaltningsmyndigheder adgang til at pålægge private en strafsanktioneret tavshedspligt som foreslået i udkastet til § 6 a, stk. 2. Efter udvalgsflertallets opfattelse er der dog ikke større betænkeligheder forbundet hermed. Det skyldes, at anvendelsesområdet for bestemmelsen i realiteten er meget snævert, idet der kun opstår spørgsmål om at pålægge tavshedspligt ved forvaltningsakt i de få tilfælde, hvor den pågældende myndighed overhovedet har adgang til at give udenforstående, der ikke allerede er omfattet af en tavshedspligt, adgang til fortrolige oplysninger, selv om den ikke er forpligtet hertil, det vil sige i tilfælde, hvor videregivelsen enten ikke kan anses for at være uberettiget efter straffelovens § 152, stk. 1, eller som er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i straffelovens § 152, stk. 3, nr. 3.

55/51

Udvalgets flertal forudsætter i øvrigt, at myndighederne kun gør brug af bemyndigelsen, når der er et klart behov herfor.”

2.4.2. Den foreliggende situation falder uden for de tilfælde, som bestemmelsen i første række er tænkt anvendt på (f.eks. forskere, der ikke er ansat i det offentlige, jf. ovenfor), og det fremgår mere generelt af forarbejderne, at anvendelsesområdet for tavshedspligt er meget snævert. Der er imidlertid ikke grundlag for at antage, at eksemplerne i forarbejderne er udtømmende, og der er derfor ikke grundlag for at fastslå, at bestemmelsen principielt ikke kan anvendes i et tilfælde som det foreliggende.

Spørgsmålet er herefter alene, om der – som det efter forarbejderne er en betingelse – var et ”klart behov” for at give et tavshedspligt.

Som det fremgår af Justitsministeriets udtalelse af 14. maj 2012, er det en langvarig og fast praksis hos PET i almindelighed ikke at give indsigt i form af egenaces i materiale, som efterretningstjenesten har om en person. Baggrunden for denne praksis er, at det vil kunne medføre afgørende skadevirkninger for PET’s virksomhed, hvis man giver en person indsigt i oplysninger, som efterretningstjenesten har om den pågældende.

Denne praksis gælder normalt også i situationer, hvor en person f.eks. i forbindelse med en ansøgning om en stilling i det offentlige ikke har kunnet opnå en nødvendig sikkerhedsgodkendelse. En sådan person vil normalt ikke hos PET – heller ikke mod tavshedspligt – kunne få indsigt i de oplysninger, der har ført til den manglende godkendelse. Om sagsbehandling hos den godkendende myndighed, se i øvrigt Folketingets Ombudsmands beretning for 1992, s. 307 ff.

I den foreliggende sag har Statsministeriet og Justitsministeriet – formentlig i lyset af sagens helt usædvanlige omstændigheder – ment at burde forevise Henrik Sass Larsen det omhandlede notat, jf. herved pkt. 2.1 ovenfor. Efter det, der er anført ovenfor, og efter de omstændigheder, der i øvrigt er oplyst for mig, har jeg ikke tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte myndighedernes vurdering af, at der i den forbindelse var et klart behov for at meddele Henrik Sass Larsen tavshedspålæg.

2.4.3. Det anførte betyder samlet set, at jeg ikke kan kritisere, at man anså forvaltningslovens betingelser for tavshedspålæg for opfyldt i Henrik Sass Larsens sag.

2.5. Tavshedspålæggets form

2.5.1. Jeg må forstå Justitsministeriets og Statsministeriets udtalelser af henholdsvis 14. og 25. maj 2012 sådan, at tavshedspålægget blev givet mundtligt, og at der ikke – hverken på mødet eller efterfølgende – blev taget notater om det.

Der foreligger således ikke nogen form for skriftlig dokumentation af pålægget, hverken dets eksistens eller nærmere indhold og rækkevidde.

2.5.2. Det fremgår ikke af forvaltningslovens § 27, stk. 3, om et tavshedspålæg skal meddeles skriftligt, eller om det også kan gives mundtligt. Det er heller ikke nærmere omtalt i bestemmelsens forarbejder.

Spørgsmålet må derfor besvares på grundlag af almindelige principper om meddelelse af forvaltningsafgørelser. Det må i den forbindelse anses for utvivlsomt, at et tavshedspålæg er en afgørelse i forvaltningslovens forstand, jf. lovens § 2, stk. 1.

Der er ikke nogen almindelig regel om, at forvaltningsafgørelser skal være skriftlige. Dette er også forudsat i forvaltningslovens § 23, hvorefter der kan kræves en efterfølgende skriftlig begrundelse for mundtlige afgørelser. Se bl.a. Karsten Loiborg m.fl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002), s. 580 ff.

Det anførte modificeres af nogle almindelige forbehold. Det antages f.eks., at det jævnligt kan følge af god forvaltningsskik, at mundtlige afgørelser bør bekræftes skriftligt, og at særligt indgribende afgørelser efter omstændighederne bør meddeles skriftligt.

Ifølge ombudsmandens praksis gælder dette bl.a. for afgørelser om uansøgt afskedigelse eller andre byrdefulde personalemæssige afgørelser. Se bl.a. Folketingets Ombudsmands egen drift-undersøgelse angående 130 sager om uansøgt afsked fra DSB og P&T (Folketingets Ombudsmands beretning for 1990, s. 339 ff (s. 367 ff)). Her udtalte ombudsmanden, at afgørelser om uan-

søgt afsked bør meddeles skriftligt. Det skyldes bevismæssige hensyn, afgørelsernes indgribende karakter og behovet for samtidig begrundelse, jf. forvaltningslovens §§ 22 og 24. Se også Folketingets Ombudsmands beretning for 2003, s. 130 ff. Af andre indgribende beslutninger, som ombudsmanden har ment burde være meddelt skriftligt, kan nævnes afgørelser om farlighedsdekreter, om afsoning af underholdsbidrag og om tilbagebetalingspligt af bi-standshjælp, jf. Folketingets Ombudsmands beretning for 1973, s. 65 ff, for 1988, s. 144 ff, for 1990, s. 529 ff, for 1992, s. 267 ff, og for 1992, s. 276 ff.

2.5.3. Som anført under pkt. 2.2 ovenfor indebærer et tavshedspålæg et administrativt fastsat – og strafsanktioneret – forbud mod uberettiget videregivelse af de oplysninger, der er omfattet af pålægget. Det betyder, at visse handlinger, der inden pålægget var straffrie, efter pålægget er strafbare (med en strafferamme på op til to års fængsel, jf. straffelovens § 152, stk. 1 og 2). I den forstand kan et tavshedspålæg i princippet sammenlignes med en skærpelse af straffelovens bestemmelser om tavshedspligt, der alene retter sig mod en enkelt person.

Meget væsentlige hensyn – herunder almindelige principper om kundgørelse af retsfor skrifter – taler derfor efter min opfattelse for, at tavshedspålæg meddeles skriftligt, således at der ikke senere kan rejses spørgsmål om pålæggets eksistens, indhold og rækkevidde.

Jeg bemærker i den forbindelse også, at det følger af straffelovens § 152, stk. 1, sammenholdt med lovens § 19, 1. pkt., at der kræves forsæt som betingelse for straf for overtrædelse af tavshedspålæg. På linje hermed anføres det i Vagn Greve m.fl., Kommenteret Straffelov, Speciel Del, 9. udg. (2008), s. 135, at strafansvar "er betinget af (...) fornøden forståelse af den fortrolige karakter" af de pågældende oplysninger. Jeg bemærker yderligere, at det i tilfælde af uenighed om et tavshedspålægs eksistens eller rækkevidde må anses for meget tvivlsomt, om domstolene bevismæssigt vil anerkende et pålæg, som ikke er meddelt skriftligt (og som derfor alene kan dokumenteres ved forklaringer fra de pågældende myndighedsrepræsentanter). Spørgsmålet ses ikke at have foreligget i trykt retspraksis.

I den forbindelse kan det også være relevant at sammenligne med principperne i lov nr. 112 af 3. februar 2012 om tilhold, opholdsforbud og bortvisning. Afgørelser efter denne lov indebærer – på samme måde som for tavshedspålæg – administrativt fastsatte strafsanktionerede forbud mod bestemte handlinger.

Det følger i den forbindelse af lovens § 16, at afgørelser efter loven skal forkyndes, og heri ligger et krav om skriftlighed. Bestemmelsen må efter min opfattelse ses som udtryk for, at der ved afgørelser af den omhandlede karakter mere generelt er behov for skriftlighed og dermed klarhed om det pågældende

forbuds eksistens, indhold og rækkevidde. Se herved også Vestre Landsrets dom i Ugeskrift for Retsvæsen for 1998, s. 509, om et tilhold efter straffelovens § 265, der var meddelt skriftligt på dansk, men som tiltalte på grund af sprogproblemer ikke forstod. Tilholdet kunne ikke håndhæves, heller ikke selvom tiltalte efterfølgende selv havde oversat det og på gerningstidspunktet forstået dets indhold.

I den foreliggende sag understreges behovet for skriftlighed – og dermed præcision – efter min opfattelse af, at det måtte anses for givet, at Henrik Sass Larsen efterfølgende ville kunne blive udsat for et meget betydeligt pres for at offentliggøre baggrunden for, at han ikke kunne sikkerhedsgodkendes (og derfor måtte trække sig som ministerkandidat i den kommende regering). Det måtte derfor stå klart, at der var et særligt behov for, at Henrik Sass Larsen kunne have fuld klarhed om sin retsstilling.

Det anførte illustreres også af, at du i din klage af 10. november 2011 og dit partshøringssvar af 6. juni 2012 har oplyst, at Henrik Sass Larsen efter mødet i Statsministeriet var i tvivl om, hvilke oplysninger han henholdsvis måtte videregive og ikke måtte videregive. Han følte sig efter dine oplysninger ikke ordentligt informeret og vejledt om sine rettigheder. Det stemmer med, at der efter de foreliggende oplysninger ikke synes at være givet Henrik Sass Larsen entydige anvisninger om pålæggets rækkevidde, jf. herved pkt. 2.3.4 ovenfor om Henrik Sass Larsens referat af tilkendegivelser fra Justitsministeriets departementschef på det første møde i Statsministeriet den 28. september 2011.

Samlet set er det derfor efter min opfattelse klart, at tavshedspålægget burde have været meddelt skriftligt.

2.5.4. Mundtligt meddelte afgørelser skal under alle omstændigheder noteres på den pågældende sag. Dette følger af den almindelige retsgrundsætning om, at en myndighed skal gøre notat om ekspeditioner af væsentlig betydning for behandlingen af en sag, medmindre de fremgår af sagens akter i øvrigt. Se bl.a. Jon Andersen og Karsten Loiborg m.fl., Forvaltningsret, 2. udg. (2002), s. 413 f, Betænkning 1510/2009 om offentlighedsloven, s. 413 ff og s. 580, og udtalelserne i Folketingets Ombudsmands beretning for 1993, s. 287 ff, for 1996, s. 150 ff, og for 2004, s. 452 ff.

Der er efter det oplyste ikke gjort notater om tavshedspålægget hverken i Justitsministeriet eller i Statsministeriet. Det er således heller ikke på denne måde muligt at dokumentere pålæggets eksistens, indhold og rækkevidde.

2.5.5. På baggrund af det, der er anført under pkt. 2.5.2-2.5.4 ovenfor, må jeg anse fremgangsmåden i forbindelse med meddelelsen af tavshedspålægget til Henrik Sass Larsen for meget kritisabel. Dette har jeg meddelt Justitsministeriet og Statsministeriet.

Spørgsmålet er herefter, om tavshedspålægget under de anførte omstændigheder kan håndhæves (anses for gyldigt).

Dette spørgsmål måtte i sidste ende principielt afgøres af domstolene under en eventuel straffesag mod Henrik Sass Larsen for overtrædelse af pålægget. Efter min opfattelse må det imidlertid anses for særdeles tvivlsomt, om pålægget under de anførte omstændigheder ville kunne anses for gyldigt.

Jeg må samtidig konstatere, at hverken Justitsministeriet eller Statsministeriet over for mig har forholdt sig nærmere til spørgsmålet om gyldighed. Det hænger sammen med, at bl.a. Justitsministeriet ikke synes at have anset den fremgangsmåde, der blev fulgt, for problematisk. Dette er jeg – som det fremgår ovenfor – ikke enig i.

På den anførte baggrund finder jeg det rigtigst, at Justitsministeriet og Statsministeriet nu genovervejer sagen i lyset af det, som jeg har anført, og over for dig tager stilling til, om tavshedspålægget kan opretholdes. Jeg beder dig afvente myndighedernes svar, inden du eventuelt på ny retter henvendelse til mig.

3. Justitsministeriets afgørelse om aktindsigt af 7. oktober 2011

3.1. Afgørelsens indhold mv.

I Justitsministeriets afgørelse af 7. oktober 2011 er det anført, at Henrik Sass Larsen ved brev af 6. oktober 2011 havde "anmodet om aktindsigt". Det er også anført, at Justitsministeriet ikke kunne "imødekomme Deres [Henrik Sass Larsens] anmodning", og der er i den forbindelse henvist til de relevante undtagelsesbestemmelser i loven. Afgørelsen må derfor efter sin ordlyd forstås således, at Justitsministeriet meddelte Henrik Sass Larsen et egentligt afslag på aktindsigt i det omhandlede notat.

Jeg forstår imidlertid på Justitsministeriets udtalelse af 14. maj 2012, at ministeriet ved afgørelsen alene tilsigtede at tage stilling til spørgsmålet om, hvorvidt Henrik Sass Larsen kunne få udleveret en kopi af notatet. Det fremgår således, at der efter Justitsministeriets opfattelse ikke var "anledning til at overveje, om Henrik Sass Larsen på ny skulle tilbydes gennemsyn" af notatet.

Det er på den baggrund min opfattelse, at Justitsministeriets afgørelse var affattet på en uheldig og uklar måde. Den var således egnet til at efterlade den opfattelse hos Henrik Sass Larsen, at han var helt afskåret fra at få indsigt i notatet, herunder ved (fornyet) gennemsyn.

Det tilføjes, at det i lyset af sagens omstændigheder måtte stå som en nærliggende mulighed, at Henrik Sass Larsen – hvis han ikke som ønsket kunne få

udleveret en kopi af notatet – i stedet kunne have interesse i på ny at gennemse det. Efter min opfattelse burde Justitsministeriet derfor have overvejet, om dette kunne ske, eller i hvert fald have tilkendegivet, at Henrik Sass Larsen havde mulighed for at vende tilbage vedrørende dette spørgsmål.

I lyset af det, som Justitsministeriet har anført over for mig, har jeg samtidig ikke tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte Justitsministeriets vurdering af, at der ikke (i form af kopi) burde gives Henrik Sass Larsen indsigt i notatet.

Det tilføjes, at jeg alene har taget stilling til spørgsmålet om aktindsigt på grundlag af forholdene på tidspunktet for Justitsministeriets afgørelse af 7. oktober 2011. Jeg har således ikke taget stilling til, om bedømmelsen kunne tænkes at være en anden i dag, herunder f.eks. på grundlag af bestemmelserne om aktindsigt i retsplejelovens kapitel 3 a.

3.2. Begrundelsen for afgørelsen

Uafhængigt af det, som jeg har anført under pkt. 3.1 ovenfor om spørgsmålet om klarhed mv., bemærker jeg følgende om begrundelsen for Justitsministeriets afgørelse:

Som Justitsministeriet har anført i sin udtalelse af 14. maj 2012, er afgørelser om aktindsigt afgørelser i forvaltningslovens forstand, jf. lovens § 2, stk. 1. Endvidere er den, der søger aktindsigt, part i sagen. Det betyder bl.a., at afslag på aktindsigt skal begrundes over for den pågældende, jf. lovens § 22.

Forvaltningslovens § 24 stiller følgende krav til begrundelsen:

”§ 24. En begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Stk. 2. Begrundelsen skal endvidere om fornødent indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

Stk. 3. § 24, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, gælder ikke i de sager, der er nævnt i § 9, stk. 4. Begrundelsens indhold kan i øvrigt begrænses i det omfang, hvori partens interesse i at kunne benytte kendskab til denne til varetagelse af sit tarv findes at burde vige for afgørende hensyn til den pågældende selv eller til andre private eller offentlige interesser, jf. § 15.”

Det er anført i pkt. 132 i Justitsministeriets vejledning nr. 11740 af 4. december 1986 om forvaltningsloven, at en begrundelse skal fremtræde som en forklaring på, hvorfor afgørelsen har fået det pågældende indhold.

Justitsministeriet har i udtalelsen af 14. maj 2012 anført, at begrundelsen for afgørelsen af 7. oktober 2011 efter ministeriets opfattelse opfylder forvaltningslovens krav. Ministeriet har i den forbindelse henvist til, at ministeriet har angivet de bestemmelser, som afgørelsen er truffet efter, og de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Justitsministeriet har imidlertid i sin afgørelse i realiteten alene gengivet ordlyden af bestemmelserne i offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3, og § 4, stk. 2, 2. pkt. Efter min opfattelse opfylder dette ikke kravet om, at en begrundelse skal "angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen", og at den skal "fremtræde som en forklaring på, hvorfor afgørelsen har fået det pågældende indhold". Navnlig i lyset af, at Henrik Sass Larsen få dage tidligere (den 28. september 2011) havde fået udleveret notatet til gennemsyn, burde han således efter min opfattelse have fået en nærmere forklaring på, hvorfor han ikke kunne få udleveret en kopi af det samme dokument.

Jeg er derfor ikke enig med Justitsministeriet i, at den begrundelse, som man gav Henrik Sass Larsen, var i overensstemmelse med forvaltningsloven.

Samlet set må jeg anse Justitsministeriets behandling af Henrik Sass Larsens anmodning om aktindsigt for beklagelig.

Jeg har gjort Justitsministeriet bekendt med min opfattelse, men da jeg ikke ved, om Henrik Sass Larsen fortsat har interesse i fornyet gennemsyn af notatet, foretager jeg mig ikke på nuværende tidspunkt videre på dette punkt. Jeg henviser derfor Henrik Sass Larsen til i givet fald selv at rette henvendelse til Justitsministeriet.

Jeg vedlægger til din orientering en kopi af den nyhed om sagen, som i dag bliver lagt på Folketingets Ombudsmands hjemmeside og sendt til medierne.

4. Orientering af Folketingets Retsudvalg

Jeg har sendt Folketingets Retsudvalg en kopi af denne udtalelse.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Kopi til:

Justitsministeriet

Statsministeriet

Folketingets Retsudvalg

Sagsfremstilling

Det fremgår af sagens akter, at Henrik Sass Larsen den 28. september 2011 deltog i to møder vedrørende spørgsmål om sikkerhedsgodkendelse af ham. Møderne blev afholdt i tilknytning til regeringsforhandlingerne efter valget til Folketinget den 15. september 2011

I det første møde, som foregik i Statsministeriet, deltog departementscheferne for Statsministeriet og Justitsministeriet. Under mødet fik Henrik Sass Larsen forevist et notat, der var udarbejdet af Politiets Efterretningstjeneste (PET), og som indeholdt oplysninger af betydning for spørgsmålet om sikkerhedsgodkendelse.

Samme dags aften blev der holdt endnu et møde i Statsministeriet. I dette møde deltog ud over Henrik Sass Larsen departementscheferne for Statsministeriet og Justitsministeriet, chefen for PET og Bjarne Corydon.

Den 29. september 2011 (dvs. dagen efter) meddelte Henrik Sass Larsen offentligheden, at han ikke var ministerkandidat, fordi han ikke kunne sikkerhedsgodkendes.

Den 6. oktober 2011 anmodede Henrik Sass Larsen om aktindsigt i det notat, som han havde fået forevist på mødet den 28. september 2011. Justitsministeriet afslog denne anmodning den 7. oktober 2011 og skrev følgende:

"De har ved brev af 6. oktober 2011 anmodet om aktindsigt.

Justitsministeriet kan imidlertid ikke imødekomme Deres anmodning.

Det skyldes, at de hensyn til forebyggelse mv. af lovovertrædelser, der er omfattet af offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3, med afgørende vægt taler imod, at Deres anmodning imødekommes, jf. offentlighedslovens § 4, stk. 2, 2. pkt. Af samme grund finder Justitsministeriet heller ikke grundlag for at imødekomme Deres anmodning på baggrund af princippet om meroffentlighed."

Den 10. november 2011 klagede du til ombudsmanden på vegne af Henrik Sass Larsen, bl.a. over Justitsministeriets afslag på aktindsigt og over det forhold, at Henrik Sass Larsen under mødet den 28. september 2011 var blevet indskærpet tavshedspligt. Vedlagt klagen var to notater udarbejdet af Henrik Sass Larsen, bl.a. om forløbet af de to møder den 28. september 2011. I din klage skrev du bl.a. følgende:

"Indskærpelse af 'tavshedspligt'

Det fremgår af referatet, at begge departementschefer flere gange under møderne den 28.09.2011 understregede, at de oplysninger der er meddelt Henrik Sass Larsen er fortrolige og ikke må viderebringes. Det burde være en enkelt sag for i hvert fald Justitsministeriets departementschef at tydeliggøre de rettigheder, Henrik Sass Larsen havde i den forbindelse, herunder over for ham at præcisere nøjagtig hvilke oplysninger han måtte videregive og hvilke han ikke måtte videregive. Det må have stået myndighederne klart at konsekvenserne af den manglende sikkerhedsgodkendelse over for en offentlig person som Henrik Sass Larsen, ville medføre en meget omfattende presseomtale og at Henrik Sass Larsen ville blive 'bombarderet' med henvendelser fra såvel den seriøse som den useriøse presse.

Man kunne eventuelt inden mødet have udarbejdet et kort notat, som vejledte Henrik Sass Larsen om, hvorledes han skulle forholde sig i forhold til de informationer han fik. Som sagen fremstod for Henrik Sass Larsen, blev han ikke anklaget for ulovligheder, men for at have været i nærheden af personer, som måske var i færd med lovovertrædelser.

Han blev til overflod rådet til ikke at referere til den manglende sikkerhedsgodkendelse, som årsag til at han ikke stod til rådighed som minister. Denne anbefaling – mener jeg – er utilstedelig.

Samlet set tegner forløbet efter min opfattelse et billede af, at Henrik Sass Larsen er blevet ukorrekt informeret om de rettigheder til videregivelse af forløbet, han utvivlsomt har. Og det er i den forbindelse - forekommer det mig – ekstra stødende, at Henrik Sass Larsen indskærpes en omfattende tavshedspligt, når Statsministeriets departementschef oplyser, at informationer om sagen 'vil sive fra systemet' og at sagen 'er umulig at holde fortrolig'.

Så tavshedspligten går kun én vej. Henrik Sass Larsen skal holde tæt, medens han skal forstå og tåle, at systemet er utæt.

Håndteringen af Henrik Sass Larsens rettigheder til at ytre sig om, hvad han har været udsat for bør efter min opfattelse give anledning til kritik fra ombudsmanden. Dette gælder så meget desto mere fordi Henrik Sass Larsen er en offentlig person, som har et særligt behov for at kunne forklare sig.

Afslag på aktindsigt:

☺☺☺

Det er muligt, at der i det 2-siders notat er oplyst informationer om telefonaflytninger m.v., som ikke kan offentliggøres, men – sagens karakter taget i betragtning – burde PET efter min opfattelse i det mindste udlevere et notat, som indeholdt den information Henrik Sass Larsen utvivlsomt er berettiget til både at modtage og offentliggøre.

Igen er der efter min opfattelse tale om et forhold, hvor myndighederne ikke tager hensyn til Henrik Sass Larsens særlige position som offentlig person.”

I brev af 17. november 2011 meddelte den tidligere ombudsmand dig, at han bl.a. ikke kunne behandle spørgsmålet om ukorrekt og mangelfuld orientering om omfanget af Henrik Sass Larsens tavshedspligt. Det skyldtes, at spørgsmålet havde så nær tilknytning til Statsministeriets overvejelser om, hvorvidt Henrik Sass Larsen skulle udnævnes til minister, at ombudsmanden burde afstå fra at tage stilling til det.

I et brev ligeledes af 17. november 2011 bad ombudsmanden – med henblik på at få afklaret, om der var noget, der hindrede, at han behandlede den øvrige del af din klage – Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne om at oplyse, hvorvidt udvalget havde taget stilling til spørgsmål indeholdt i din klage. Udvalget svarede den 29. november 2011, at en mulig omtale i udvalget af den pågældende eller relaterede sager ikke havde været af en sådan karakter, at jeg efter udvalgets opfattelse måtte afstå fra at behandle klagen.

Den 7. december 2011 bad ombudsmanden Justitsministeriet om en udtalelse om afslaget på aktindsigt. Justitsministeriet henholdt sig i udtalelse af 8. februar 2012 til sin afgørelse af 7. oktober 2011.

Den 6. marts 2012 gennemgik to af mine medarbejdere i Justitsministeriet det notat, som Henrik Sass Larsens aktindsigtsanmodning angik. Jeg bad herefter i brev af 13. marts 2012 Justitsministeriet om en supplerende udtalelse og skrev følgende:

”Justitsministeriet har ikke bestridt den fremstilling af sagens faktiske omstændigheder, som fremgår af Peter Lundmark Jensens klage til mig. Jeg må derfor umiddelbart lægge til grund, at det omhandlede notat faktisk blev forevist Henrik Sass Larsen på mødet i Statsministeriet den 28. september 2011. Justitsministeriets afgørelse af 7. oktober 2011 indebærer i givet fald et afslag på aktindsigt (herunder i form af gennemsyn, jf.

nærmere nedenfor) i et dokument, som angår Henrik Sass Larsens egne forhold, og som han allerede har været forevist.

Undtagelsesadgangen efter reglerne om egen access, jf. offentlighedslovens § 4, stk. 2, 2. pkt., er ganske snæver. Når dette sammenholdes med det, der er anført ovenfor, må det være klart, at der skal tungtvejende grunde til at afslå Henrik Sass Larsens anmodning om aktindsigt. Jeg henviser i den forbindelse også til den meget væsentlige betydning for Henrik Sass Larsens politiske karriere, som det omhandlede notat synes at have haft.

Justitsministeriet har ikke i afgørelsen af 7. oktober 2011 givet Henrik Sass Larsen nogen egentlig begrundelse for afslaget på aktindsigt. Tilsvarende har Justitsministeriet ikke i udtalelsen af 8. februar 2012 anført noget om ministeriets overvejelser i sagen.

Jeg har således ikke på det foreliggende grundlag mulighed for at vurdere rigtigheden af Justitsministeriets afgørelse, og jeg beder derfor Justitsministeriet om en ny udtalelse om de anførte spørgsmål om adgang til aktindsigt og reglerne om begrundelse. I lyset af den fremgangsmåde, som efter de foreliggende oplysninger blev anvendt ved mødet i Statsministeriet den 28. september, skal jeg i den forbindelse anmode Justitsministeriet om bl.a. at oplyse, om det har været overvejet at imødekomme Henrik Sass Larsens begæring om aktindsigt i form af gennemsyn af det omhandlede notat, jf. offentlighedslovens § 16, stk. 1. Jeg henviser i den forbindelse til bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 1985-86, tillæg A, sp. 233. Jeg henviser også til Betænkning 1510/2009 om offentlighedsloven, s. 795-797 og s. 807-809.

Som anført ovenfor skulle der under mødet i Statsministeriet den 28. september 2011 være blevet pålagt Henrik Sass Larsen tavshedspligt med hensyn til de oplysninger, der fremgår af det omhandlede notat. Da der kan være en sammenhæng med Justitsministeriets afgørelse af 7. oktober 2011 om afslag på aktindsigt, skal jeg yderligere anmode Justitsministeriet om at oplyse, om dette er korrekt, og hvad det nærmere retsgrundlag i givet fald var. Jeg beder om at låne eventuelle notater eller lignende fra mødet, som kan belyse dette spørgsmål.”

Justitsministeriet afgav den 14. maj 2012 en supplerende udtalelse i sagen. Justitsministeriet skrev bl.a. således (der er udeladt afsnit, som Justitsministeriet har bedt om bliver holdt fortrolige):

”Som det fremgår, har Folketingets Ombudsmand anmodet Justitsministeriet om en udtalelse vedrørende visse specifikke spørgsmål i relation til ministeriets afgørelse om aktindsigt. På den baggrund omtales neden-

for under *pkt. 2* baggrunden for afgørelsen. Under *pkt. 3* redegøres for den anførte begrundelse i afgørelsen. *Pkt. 4* indeholder en omtale af spørgsmålet om tavshedsplæg, og udtalelsen afsluttes i *pkt. 5*.

2.1. Den, hvis personlige forhold er omtalt i et dokument, kan med de undtagelser, der er nævnt i §§ 7-11 og § 14, forlange at blive gjort bekendt med oplysningerne herom, jf. offentlighedslovens § 4, stk. 2, 1. pkt. Det gælder dog ikke i det omfang de hensyn, der er nævnt i § 13, eller hensynet til den pågældende selv eller andre med afgørende vægt taler imod, jf. § 4, stk. 2, 2. pkt.

Efter offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3, kan der bl.a. ske begrænsning af adgangen til aktindsigt af hensyn til forebyggelse, opklaring og forfølgning af lovovertrædelser, straffuldbyrdelse og lignende.

Materialet ville i denne sammenhæng ikke være omfattet af offentlighedsloven, der ikke gælder for sager inden for strafferetsplejen, jf. lovens § 2, stk. 1, 1. pkt.

Materialet i den foreliggende sag er imidlertid ikke omfattet af undtagelsesbestemmelsen i offentlighedslovens § 2, stk. 1, 1. pkt. Det skyldes, at materialet indgår i en sag hos Justitsministeriet, som ikke udgør en sag inden for strafferetsplejen. Materialet er i denne sammenhæng udlånt fra Politiets Efterretningstjeneste.

Om de tilfælde, hvor materiale fra en straffesag udlånes til brug ved behandlingen af en sag uden for strafferetsplejen, anføres følgende i forarbejderne til offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3 (Folketingstidende 1985-86, Tillæg A, sp. 228):

'Sager inden for strafferetsplejen vil normalt være undtaget fra adgangen til aktindsigt, jf. lovforslagets § 2, stk. 1. Dette gælder dog ikke, hvis en straffesags akter f.eks. udlånes til brug ved behandlingen af en sag uden for strafferetsplejen. En begrænsning i adgangen til aktindsigt vil imidlertid også i sådanne tilfælde kunne være nødvendig for ikke i det konkrete tilfælde at modvirke retshåndhævelsen.'

Det er Justitsministeriets vurdering, at en begrænsning af adgangen til aktindsigt i det pågældende materiale også efter, at materialet er udlånt til ministeriet fra Politiets Efterretningstjeneste, er nødvendig for ikke at modvirke retshåndhævelsen. Det er således ministeriets vurdering, at hensynet til forebyggelse mv. af lovovertrædelser med afgørende vægt taler imod, at der gives aktindsigt i materialet, jf. offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3, jf. § 4, stk. 2, 2. pkt. (...)

Om aktindsigt hos Politiets Efterretningstjeneste, hvorfra materialet som nævnt er udlånt, kan i øvrigt generelt oplyses, at det er tjenestens faste og langvarige praksis, at der i almindelighed ikke gives indsigt (egenaccess) i materiale, som efterretningstjenesten har om en person. Baggrunden for denne praksis er, at det vil kunne medføre afgørende skadevirkninger for Politiets Efterretningstjenestes virksomhed, hvis man gav en person indsigt i oplysninger, som efterretningstjenesten har om den pågældende.

2.2. Det fremgår af klagen, at Henrik Sass Larsen på et møde den 28. september 2011 i Statsministeriet blev forevist en rapport.

Justitsministeriet kan bekræfte, at Henrik Sass Larsen på mødet i Statsministeriet den 28. september 2011 fik forevist det materiale, som hans anmodning drejer sig om, til gennemsyn. Henrik Sass Larsen blev i den forbindelse meddelt tavshedspålæg, jf. pkt. 4. Der er således ikke tale om, at myndighederne ved at lade Henrik Sass Larsen se materialet har opgivet de beskyttelseshensyn, som ligger bag bestemmelsen i offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3, (...)

Det kan i tilknytning hertil nævnes, at Politiets Efterretningstjeneste i en række tilfælde ud fra princippet om meroffentlighed har besluttet at give indsigt (egenaccess) i dokumenter, som danner grundlag for omtale af den aktindsigtssøgende, f.eks. i PET-kommissionens beretning. Aktindsigten er i disse tilfælde gennemført ved, at den pågældende alene har fået mulighed for at gennemse de relevante dele af dokumenterne, da dokumenterne har haft en sådan karakter, at der ikke kan udleveres kopi, jf. offentlighedslovens § 16, stk. 1. Det er i den forbindelse lagt til grund af Politiets Efterretningstjeneste, at efterretningstjenesten med denne ordning ikke har givet afkald på de beskyttelseshensyn, som ligger bag bestemmelserne i offentlighedslovens § 2, stk. 1, og §§ 13, stk. 1, nr. 1-3, der i almindelighed hjemler undtagelse fra aktindsigt hos efterretningstjenesten.

Der kan i øvrigt peges på, at det ved aktindsigt i straffesager efter retsplejeloven er udgangspunktet, at aktindsigt gives i form af gennemsyn. En konkretiseret anmodning om udlevering af bestemte skriftlige dokumenter bør dog imødekommes, medmindre f.eks. hensynet til forebyggelse mv. af lovovertrædelser taler herimod (jf. nærmere bl.a. Folketings-tidende 2003-04, Tillæg A, s. 637 f.).

På baggrund af det anførte er det Justitsministeriets vurdering, at det var berettiget, at ministeriet under henvisning til beskyttelse af afgørende hensyn til forebyggelse mv. af lovovertrædelser, jf. offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3, jf. § 4, stk. 2, 2. pkt., gav Henrik Sass Larsen afslag på

anmodningen om at få fremsendt en kopi af materialet, selv om Henrik Sass Larsen tidligere havde fået adgang til at gennemse materialet.

Det bemærkes i den forbindelse, at Henrik Sass Larsen ved brev af 6. oktober 2011 udtrykkeligt bad om at modtage en kopi, og at han som nævnt tidligere var blevet forevist materialet. Efter Justitsministeriets opfattelse var der således ikke anledning til at overveje, om Henrik Sass Larsen på ny skulle tilbydes gennemsyn.

3. Det er almindeligt antaget, at den, der søger aktindsigt i en sag eller et dokument, er part i den pågældende sag om aktindsigt. Dette – sammenholdt med, at aktindsigtsafgørelser betragtes som afgørelser i forvaltningslovens forstand – indebærer, at forvaltningslovens sagsbehandlingsregler skal iagttages ved behandlingen af anmodninger om aktindsigt.

Efter forvaltningslovens § 24, stk. 1, skal en begrundelse for en afgørelse indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Efter Justitsministeriets opfattelse har ministeriet i afgørelsen af 7. oktober 2011 iagttaget de nævnte krav til en begrundelse.

Justitsministeriet har således i afgørelsen henvist til de bestemmelser i offentlighedsloven, der i den pågældende sag giver hjemmel til at begrænse retten til aktindsigt, jf. lovens § 13, stk. 1, nr. 3, og § 4, stk. 2, 2. pkt.

Justitsministeriet har desuden anført de hovedhensyn – forebyggelse mv. af lovovertrædelser – der var bestemmende for afgørelsen om, at Henrik Sass Larsens anmodning om aktindsigt ikke kunne imødekommes.

4. Det følger af forvaltningslovens § 27, stk. 3, at en forvaltningsmyndighed kan bestemme, at en person uden for den offentlige forvaltning har tavshedspligt med hensyn til fortrolige oplysninger, som myndigheden videregiver til den pågældende uden at være forpligtet hertil.

Af forarbejderne til bestemmelsen fremgår bl.a. følgende (Folketingstidende 1985-86, Tillæg A, sp. 171).

'Efter *stk. 3* kan en forvaltningsmyndighed bestemme, at en person uden for den offentlige forvaltning og dennes medhjælpere skal være undergivet tavshedspligt efter straffelovens regler herom med hensyn til fortroli-

ge oplysninger, som myndigheden videregiver til den pågældende uden at være forpligtet hertil.

Bestemmelsen kan i første række tænkes anvendt til at pålægge forskere, der ikke er ansat i det offentlige, tavshedspligt med hensyn til fortrolige oplysninger, de måtte få udleveret i forbindelse med gennemførelsen af forskningsprojekter.

Forskere, der er ansat ved universiteterne og andre højere læreanstalter med en særlig styrelsesordning, vil, med hensyn til de oplysninger, de modtager i denne egenskab, umiddelbart være omfattet af straffelovens bestemmelser om tavshedspligt, jfr. stk. 1. [...]

Justitsministeriet forudsætter, at myndighederne i øvrigt kun gør brug af bemyndigelsen i stk. 3, når der er klart behov herfor [...].'

Som nævnt under pkt. 3 er det korrekt, at Henrik Sass Larsen på et møde i Statsministeriet den 28. september 2011 fik forevist materialet til gennemsyn, og at Henrik Sass Larsen i den forbindelse blev meddelt et tavshedspålæg.

Tavshedspålægget blev meddelt med hjemmel i forvaltningslovens § 27, stk. 3. Materialet indeholder som nævnt fortrolige oplysninger, som Henrik Sass Larsen blev forevist, uden at der forelå en forpligtelse hertil. Efter Justitsministeriets vurdering var der tillige et klart behov for at meddele Henrik Sass Larsen tavshedspålæg af hensyn til den skade i forhold til forebyggelse mv. af lovovertrædelser, som en uvedkommende persons kendskab til de fortrolige oplysninger kunne påføre.

Folketingets Ombudsmand har anmodet Justitsministeriet om at oplyse, om ministeriet er i besiddelse af notater eller lignende fra mødet, som kan belyse spørgsmålet om tavshedspålægget. Dette er ikke tilfældet.

5. Justitsministeriet skal på baggrund af det ovenfor anførte fastholde ministeriets afgørelse af 7. oktober 2011."

Den 16. maj 2012 bad jeg Statsministeriet om eventuelle bemærkninger. Bl.a. bad jeg Statsministeriet oplyse, om ministeriet havde bemærkninger til hændelsesforløbet i forbindelse med mødet den 28. september 2011, herunder til spørgsmålet om tavshedspålæg. Endvidere bad jeg Statsministeriet om at oplyse, om ministeriet var i besiddelse af notater eller lignende fra mødet, som kunne belyse spørgsmålet om tavshedspålægget. Hvis det var tilfældet, bad jeg om at modtage en kopi af materialet.

Den 24. maj 2012 skrev jeg således til Justitsministeriet med kopi til Statsministeriet:

"I mit brev af 13. marts 2012 til Justitsministeriet bad jeg bl.a. ministeriet om at udtale sig om, hvorvidt Henrik Sass Larsen blev pålagt tavshedspligt med hensyn til det notat, som han fik forevist på mødet den 28. september 2011. Justitsministeriet har udtalt sig herom i brevet af 14. maj 2012 til mig.

Det fremgik af mit brev af 17. november 2011 til advokat Peter Lundmark Jensen, at jeg ikke ville tage stilling til spørgsmålet om 'ukorrekt og mangelfuld orientering om omfanget af Henrik Sass Larsens tavshedspligt', da dette spørgsmål havde tilknytning til statsministerens overvejelser om, hvorvidt Henrik Sass Larsen skulle udnævnes til minister.

I forbindelse med mine efterfølgende høringer af Justitsministeriet er jeg blevet opmærksom på, at spørgsmålet om tavshedspålæg kan have sammenhæng med spørgsmålet om aktindsigt i det notat, som Henrik Sass Larsen blev forevist den 28. september 2011. For god ordens skyld – og i overensstemmelse med mit brev af 13. marts 2012 og efterfølgende telefonisk drøftelse med Justitsministeriet – skal jeg derfor præcisere, at spørgsmålet om tavshedspålæg med hensyn til de oplysninger, som fremgik af notatet, vil indgå i min stillingtagen til sagen.

Jeg har da også noteret mig, at Justitsministeriet har redegjort for omstændighederne vedrørende det nævnte pålæg i udtalelsen af 14. maj 2012."

Den 25. maj 2012 skrev Statsministeriet til mig, at ministeriet ikke havde bemærkninger til Justitsministeriets udtalelse af 14. maj 2012, og at Statsministeriet ikke var i besiddelse af notater eller lignende fra mødet.

Jeg sendte dig en kopi af Justitsministeriets og Statsministeriets udtalelser. Den 6. juni 2012 skrev du bl.a. følgende:

"Vedr. afslag på aktindsigt:

Justitsministeriet har den 7. oktober 2011 afvist, at give Henrik Sass Larsen kopi af det dokument, som han blev forevist på mødet den 28. september 2011 i Statsministeriet og som i meget høj grad vedrører hans private forhold.

Den altovervejende hovedregel i den forbindelse er som bekendt, at Henrik Sass Larsen har krav på at få kopi af den foreviste rapport, eller i hvert fald dele af den.

Ministeriet oplyser, som begrundelse for at nægte aktindsigt, at en (underforstået: offentliggørelse) af dokumentet vil modvirke 'retshåndhævelsen' og at 'hensynet til forebyggelse m.v. af lovovertrædelser, med afgørende vægt taler imod at der gives aktindsigt i materialet'. (Jfr. ministeriets skrivelse af 14. maj 2012 side 4, 5. afsnit.)

Af Henrik Sass Larsens referat af forløbet den 28. september 2011 fremgår, at han informeres om, at der pågik en politimæssig efterforskning (med blandt andet telefonaflytning) af rockermiljøet i Køge. Der oplyses intet konkret om efterforskningens karakter, art og stede.

En offentliggørelse af det foreviste dokument, ville således alene kunne påvirke retshåndhævelsen og forebyggelseshensyn, såfremt det lokale rockermiljø ikke var klar over, at det blev undersøgt/observeret. Denne antagelse er helt usandsynlig.

Ministeriet begrundet sit afslag på aktindsigt med henvisning til offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3 (idet ministeriet dog anerkender, at materialet ikke er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i lovens § 2, stk. 1, 1. pkt., idet materialet 'indgår i en sag hos Justitsministeriet, som ikke udgør en sag indenfor strafferetsplejen') Samtidig oplyses, at materialet er udlånt fra Efterretningstjenesten (det vil sige, netop det notat/den rapport Henrik Sass Larsen henviser til i sit referat af møderne den 28. september 2011).

Jeg må her på ny erindre om, at Henrik Sass Larsens beskrivelse af forløbet af 28. september 2011 kan lægges til grund som fakta i sagen. Offentliggørelsen af en rapport med det af Henrik Sass Larsen refererede indhold kan efter min bedste overbevisning ikke have negativ indflydelse på 'forebyggelse, opklaring og forfølgning af lovovertrædelser' af nogen som helst art. Der nævnes ingen navne i notatet, som ikke allerede er kendt i offentligheden, fra blandt andet BT's artikler.

Spørgsmålet om meddelelse af aktindsigt er herefter et spørgsmål om, hvilke hensyn der vejer tungest; hensynet til en verserende politiefterforskning af rockermiljøet i Køge, eller hensynet til Henrik Sass Larsens rettigheder som borger og måske kommende minister i en kommende ny regering.

'Sagen' hviler på en efter min opfattelse helt fejlagtig vurdering af sikkerhedsrisikoen og eftersom Henrik Sass Larsen intet aktivt overhovedet har foretaget sig for at møde den omtalte rocker og eftersom notatet, der kræves udleveret er meget lidt konkret formuleret er der efter min opfattelse ingen tvivl om, at ønsket om aktindsigt bør imødekommes.

Jeg fastholder således, at Henrik Sass Larsen har krav på aktindsigt og på at få udleveret en kopi af det notat, der blev forevist ham den 28.9.2011, eller i hvert fald dele af det.

Jeg tillader mig i øvrigt at kommentere affatningen af Justitsministeriets skrivelse af 14. maj 2012 til Ombudsmanden, hvor ministeriet nederst side 3 har foreholdt Henrik Sass Larsen indholdet af – må man formode – den argumentation – der i sin essens har ført til afslaget på aktindsigt. Justitsministeriet har i øvrigt indføjjet passager i skrivelsen, som er fortrolige i forhold til andre end klageren selv. (Jf. skrivelsens sidste afsnit.)

Forestiller man sig en eventuel aktindsigt gennemført overfor en journalist i skrivelsen af 14. maj 2012 (tilsvarende den som allerede er gennemført overfor Ekstrabladet) vil skrivelsen fremstå med overstregninger, som efterlader læseren med et indtryk af, at der fortsat 'holdes noget skjult'.

I Ombudsmandens skrivelse til Justitsministeriet af 7. december 2011 blev oplyst, at Justitsministeriet kunne udtrykke oplysninger og synspunkter af fortrolig karakter og at Ombudsmanden i givet fald ville respektere denne fortrolighed.

Justitsministeriet har med andre ord haft rig lejlighed til direkte overfor Ombudsmanden at informere om sådanne – fortrolige – oplysninger. I stedet vælger ministeriet nu at indlægge 'hemmeligheder' i en skrivelse ministeriet utvivlsomt er klar over på et senere tidspunkt vil komme til offentlighedens kundskab.

Brevets opsætning tjener til yderligere mistænkeliggørelse af Henrik Sass Larsen frem for at forklare Justitsministeriets begrundelse for afgørelsen, hvilket forhold i sig selv er kritisabelt.

Vedr. pålæggelse af tavshedspligt:

Justitsministeriet har erkendt, at Henrik Sass Larsen på mødet den 28.9.2011 blev pålagt en forpligtelse til at holde baggrunden for den manglende sikkerhedsgodkendelse hemmelig. Den således pålagte tavshedspligt blev ikke begrundet eller på nogen måde defineret. Dens omfang blev ikke præciseret og perioden inden for hvilken, den måtte gælde, heller ikke beskrevet.

Tavshedspålægget indebærer en væsentlig indskrænkning af en politikers ytringsfrihed.

Der skal derfor være særdeles tungtvejende grunde til at udstede et sådant tavshedspålæg, når det drejer sig om en person, der efter alt foreliggende ville have beklædt en fremtrædende post i en kommende regering.

På ny henviser ministeriet til, at tavshedspålægget var nødvendigt af hensyn til 'forebyggelse, efterforskning og forfølgning af lovovertrædelser'.

Som sagen har udviklet sig – herunder navnlig – den omfattende pressekæmpe i BT, er det meget svært at forestille sig, hvad Henrik Sass Larsen skulle kunne oplyse fra mødet den 28. september 2011, som på nogen måde skulle vanskeliggøre politiets arbejde vedrørende rockerne i Køge.

www

At Henrik Sass Larsen efterfølgende ved offentligt at referere fra mødet skulle kunne lægge hindringer i vejen for 'følgning af lovovertrædelser samt straffuldbyrdelse' er ligeledes fuldstændig usandsynligt.

Der er intet juridisk grundlag for det meddelte tavshedspålæg. Pålægget indebærer en grov tilsidesættelse af Henrik Sass Larsens rettigheder til at ytre sig om egne forhold og må derfor give anledning til alvorlig kritik fra Ombudsmanden.

Afsluttende/sammenfattende bemærkninger:

Som anført indledningsvis står Henrik Sass Larsens beskrivelse af hændelsesforløbet den 28. september 2011 uimodsagt af såvel Jakob Scharff, Anne Kristine Axelsson og Christian Kettel Thomsen.

Jeg mener, at Politiets Efterretningstjeneste og *Jakob Scharff* fortjener Ombudsmandens kritik for at have foretaget et eklatant sikkerhedsmæssigt fejlskøn.

Vurderingen af det faktiske hændelsesforløb er fejlagtig. Undladelsen af at gennemføre en præventiv samtale er en fejl og – værst af alt – Efterretningstjenestens indblanding i den politiske proces helt utilstedelig.

Justitsministeriets departementschef, *Anne Kristine Axelsson*, fortjener efter min opfattelse Ombudsmandens kritik ved ukritisk at have accepteret Efterretningstjenestens fejlskøn og – hvad værre er – direkte overfor Henrik Sass Larsen at understrege, at der skulle 'foreligge bevis for', at han har haft tætte relationer til rockerverdenen og det kriminelle miljø,

uanset hun var vidende om, at Henrik Sass Larsen udelukkende havde truffet den omtalte rocker én eneste gang. Allerværst er efter min opfattelse, at departementschefen er medvirkende til at pålægge Henrik Sass Larsen en tavshedspligt, han notorisk ikke har og herudover nægtet ham aktindsigt i et notat, der vedrører hans private forhold.

Jeg mener tillige at Statsministeriets departementschef, *Christian Kettel Thomsen*, skal modtage Ombudsmandens kritik, dels for at have støttet Efterretningstjenestens utvivlsomme fejlskøn og dels for sammen med Justitsministeriets departementschef, jf. ovenfor, i strid med sandheden at oplyse, at der foreligger bevis for, at Henrik Sass Larsen har haft tætte relationer til rockerverdenen og det kriminelle miljø. Også departementschefens understregning af Henrik Sass Larsens tavshedspligt, er efter min opfattelse en grov tilsidesættelse af Henrik Sass Larsens rettigheder.

Det må sammenfattende konstateres, at de 3 embedsmænd på et ufuldstændigt og ukorrekt grundlag og ved tilsidesættelsen af en række grundlæggende retssikkerhedsgarantier har bevæget sig ind i det demokratisk-politiske maskinrum og herved helt utilstedeligt grebet ind i den pågående politiske proces vedrørende regeringsdannelsen. Og kombinationen af, at pålægge Henrik Sass Larsen tavshedspligt, og efterfølgende nægte ham aktindsigt, er en helt uacceptabel tilsidesættelse af hans rettigheder og bør derfor give anledning til Ombudsmandens alvorlige kritik.”

Jeg sendte den 7. juni 2012 dit brev til Statsministeriet og Justitsministeriet og bad om deres eventuelle bemærkninger.

I breve af henholdsvis 12. og 15. juni 2012 meddelte ministerierne, at de ikke havde yderligere bemærkninger.

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Henrik Sass Larsen, Justitsministeriets j.nr. 2011-202-0011

25-06-2012

Jeg vedlægger en kopi af mit brev til advokat Peter Lundmark Jensen.

Dok.nr. 12/00467-38/LI
Bedes oplyst ved henvendelse

Jeg skal udtale følgende:

+ bilag

Med hensyn til spørgsmålet om tavshedsplæg har jeg ikke tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte myndighedernes vurdering af, at der under mødet i Statsministeriet den 28. september 2011 kunne meddeles Henrik Sass Larsen tavshedsplæg vedrørende et notat, som han blev forevist, og som indeholdt oplysninger af betydning for spørgsmålet om sikkerhedsgodkendelse af ham.

Jeg finder det imidlertid meget kritisabelt, at tavshedsplægget ikke blev meddelt Henrik Sass Larsen skriftligt, og at der heller ikke i øvrigt blev sikret nogen form for dokumentation af plæggets eksistens, indhold og rækkevidde. Efter min opfattelse må det under de foreliggende omstændigheder anses for særdeles tvivlsomt, om plægget kan håndhæves over for Henrik Sass Larsen (anses for gyldigt).

Jeg henstiller på den baggrund, at Justitsministeriet og Statsministeriet genovervejer sagen i lyset af det, som jeg har anført, og over for Henrik Sass Larsen tager stilling til, om tavshedsplægget kan opretholdes. Jeg anmoder om at blive orienteret om resultatet af myndighedernes overvejelser.

Med hensyn til spørgsmålet om aktindsigt forstår jeg, at Justitsministeriet med afgørelsen af 7. oktober 2011 alene tilsigtede at tage stilling til, om Henrik Sass Larsen kunne få udleveret en kopi af det notat, som han fik forevist på mødet den 28. september 2011.

Afgørelsen må imidlertid efter sin ordlyd forstås således, at Henrik Sass Larsens anmodning om aktindsigt helt blev afslået (og at han således f.eks. heller ikke kunne få lov til blot på ny at gennemse notatet). Det er på den baggrund min opfattelse, at Justitsministeriets afgørelse er affattet på en uheldig og uklar måde. Det er også min opfattelse, at den begrundelse for afgørelsen, som Justitsministeriet gav Henrik Sass Larsen, var utilstrækkelig.

Jeg har ikke tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte Justitsministeriets vurdering af, at Henrik Sass Larsens anmodning om at få udleveret en kopi af notatet ikke kunne imødekommes. Justitsministeriet burde imidlertid efter min opfattelse have overvejet, om Henrik Sass Larsen i stedet kunne få lov til (på ny) at gennemse notatet, eller i hvert fald have tilkendegivet, at han havde mulighed for at vende tilbage vedrørende dette spørgsmål.

Jeg må samlet set anse Justitsministeriets behandling af Henrik Sass Larsens anmodning om aktindsigt for beklagelig.

Da jeg ikke ved, om Henrik Sass Larsen fortsat har interesse i fornyet gennemsyn af notatet, foretager jeg mig ikke på nuværende tidspunkt videre på dette punkt. Jeg har henvist Henrik Sass Larsen til i givet fald selv at rette henvendelse til Justitsministeriet.

Jeg henviser i øvrigt til mit brev til advokat Peter Lundmark Jensen.²⁾

Til Justitsministeriets orientering vedlægger jeg en kopi af den nyhed om sagen, som i dag bliver lagt på Folketingets Ombudsmands hjemmeside og sendt til medierne.

Jeg har sendt en kopi af mit brev til advokat Peter Lundmark Jensen til Folketingets Retsudvalg til orientering.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Skilleark

Dokumentnummer: 12/04413-2

2.2. Det fremgår af klagen, at Henrik Sass Larsen på et møde den 28. september 2011 i Statsministeriet blev forevist en rapport.

Justitsministeriet kan bekræfte, at Henrik Sass Larsen på mødet i Statsministeriet den 28. september 2011 fik forevist det materiale, som hans anmodning drejer sig om, til gennemsyn. Henrik Sass Larsen blev i den forbindelse meddelt tavshedsplæg, jf. pkt. 4. Der er således ikke tale om, at myndighederne ved at lade Henrik Sass Larsen se materialet har opgivet de beskyttelseshensyn, som ligger bag bestemmelsen i offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3,

Det kan i tilknytning hertil nævnes, at Politiets Efterretningstjeneste i en række tilfælde ud fra princippet om meroffentlighed har besluttet at give indsigt (egenaccess) i dokumenter, som danner grundlag for omtale af den aktindsigtssøgende, f.eks. i PET-kommissionens beretning. Aktindsigten er i disse tilfælde gennemført ved, at den pågældende alene har fået mulighed for at gennemse de relevante dele af dokumenterne, da dokumenterne har haft en sådan karakter, at der ikke kan udleveres kopi, jf. offentlighedslovens § 16, stk. 1. Det er i den forbindelse lagt til grund af Politiets Efterretningstjeneste, at efterretningstjenesten med denne ordning ikke har givet afkald på de beskyttelseshensyn, som ligger bag bestemmelserne i offentlighedslovens § 2, stk. 1, og §§ 13, stk. 1, nr. 1-3, der i almindelighed hjemler undtagelse fra aktindsigt hos efterretningstjenesten.

Der kan i øvrigt peges på, at det ved aktindsigt i straffesager efter retsplejeloven er udgangspunktet, at aktindsigt gives i form af gennemsyn. En konkretiseret anmodning om udlevering af bestemte skriftlige dokumenter bør dog imødekommes, medmindre f.eks. hensynet til forebyggelse mv. af lovovertrædelser taler herimod (jf. nærmere bl.a. Folketingstidende 2003-04, Tillæg A, s. 637 f.)

På baggrund af det anførte er det Justitsministeriets vurdering, at det var berettiget, at ministeriet under henvisning til beskyttelse af afgørende hensyn til forebyggelse mv. af lovovertrædelser, jf. offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3, jf. § 4, stk. 2, 2. pkt., gav Henrik Sass Larsen afslag på anmodningen om at få fremsendt en kopi af materialet, selv om Henrik Sass Larsen tidligere havde fået adgang til at gennemse materialet.

Det bemærkes i den forbindelse, at Henrik Sass Larsen ved brev af 6. oktober 2011 udtrykkeligt bad om at modtage en kopi, og at han som nævnt tidligere var blevet forevist materialet. Efter Justitsministeriets opfattelse var der således ikke anledning til at overveje, om Henrik Sass Larsen på ny skulle tilbydes gennemsyn.

3. Det er almindeligt antaget, at den, der søger aktindsigt i en sag eller et dokument, er part i den pågældende sag om aktindsigt. Dette – sammenholdt med, at aktindsigtsafgørelser betragtes som afgørelser i forvaltningslovens forstand – indebærer, at forvaltningslovens sagsbehandlingsregler skal iagttages ved behandlingen af anmodninger om aktindsigt.

Efter forvaltningslovens § 24, stk. 1, skal en begrundelse for en afgørelse indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Efter Justitsministeriets opfattelse har ministeriet i afgørelsen af 7. oktober 2011 iagttaget de nævnte krav til en begrundelse.

Justitsministeriet har således i afgørelsen henvist til de bestemmelser i offentlighedsloven, der i den pågældende sag giver hjemmel til at begrænse retten til aktindsigt, jf. lovens 13, stk. 1, nr. 3, og § 4, stk. 2, 2. pkt..

Justitsministeriet har desuden anført de hovedhensyn – forebyggelse mv. af lovovertrædelser – der var bestemmende for afgørelsen om, at Henrik Sass Larsens anmodning om aktindsigt ikke kunne imødekommes.

4. Det følger af forvaltningslovens § 27, stk. 3, at en forvaltningsmyndighed kan bestemme, at en person uden for den offentlige forvaltning har tavshedspligt med hensyn til fortrolige oplysninger, som myndigheden videregiver til den pågældende uden at være forpligtet hertil.

Af forarbejderne til bestemmelsen fremgår bl.a. følgende (Folketingstidende 1985-86, Tillæg A, sp. 171):

”Efter *stk. 3* kan en forvaltningsmyndighed bestemme, at en person uden for den offentlige forvaltning og dennes medhjælpere skal være undergivet tavshedspligt efter straffelovens regler herom med hensyn til fortrolige oplysninger, som myndigheden videregiver til den pågældende uden at være forpligtet hertil.

Bestemmelsen kan i første række tænkes anvendt til at pålægge forskere, der ikke er ansat i det offentlige, tavshedspligt med hensyn til fortrolige oplysninger, de måtte få udleveret i forbindelse med gennemførelsen af forskningsprojekter.

Forskere, der er ansat ved universiteterne og andre højere læresteder med en særlig styrelsesordning, vil, med hensyn til oplysninger, de modtager i denne egenskab, umiddelbart være omfattet af straffelovens bestemmelser om tavshedspligt, jfr. stk. 1. [...]

Justitsministeriet forudsætter, at myndighederne i øvrigt kun gør brug af bemyndigelsen i stk. 3, når der er et klart behov herfor [...].”

Som nævnt under pkt. 3 er det korrekt, at Henrik Sass Larsen på et møde i Statsministeriet den 28. september 2011 fik forevist materialet til gennemsyn, og at Henrik Sass Larsen i den forbindelse blev meddelt et tavshedsplæg.

Tavshedsplægget blev meddelt med hjemmel i forvaltningslovens § 27, stk. 3. Materialet indeholder som nævnt fortrolige oplysninger, som Henrik Sass Larsen blev forevist, uden at der forelå en forpligtelse hertil. Efter Justitsministeriets vurdering var der tillige et klart behov for at meddele Henrik Sass Larsen tavshedsplæg af hensyn til den skade i forhold til forebyggelse mv. af lovovertrædelser, som en uvedkommende persons kendskab til de fortrolige oplysninger kunne påføre.

Folketingets Ombudsmand har anmodet Justitsministeriet om at oplyse, om ministeriet er i besiddelse af notater eller lignende fra mødet, som kan belyse spørgsmålet om tavshedsplægget. Dette er ikke tilfældet.

5. Justitsministeriet skal på baggrund af det ovenfor anførte fastholde ministeriets afgørelse af 7. oktober 2011.

Det bemærkes, at det med fed markerede efter Justitsministeriets vurdering er fortroligt, og det bør derfor ikke videregives til klageren. Det med kursiv markerede er efter Justitsministeriets opfattelse alene fortroligt i forhold til andre end klageren.

Med venlig hilsen

Jens-Christian Bülow

Advokatfirmaet Peter Lundmark Jensen
Att.: Advokat Peter Lundmark Jensen
Vimmelskiftet 41 A, 3.
1161 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Henrik Sass Larsen, dit j.nr. 6610-001

16-05-2012

Jeg sender hermed kopi af brev af 14. maj 2012 fra Justitsministeriet. Efter anmodning fra Justitsministeriet, jf. sidste afsnit i ministeriets brev, har jeg udeladt et afsnit i brevet.

Dok.nr. 12/00467-16/LI
Bedes oplyst ved henvendelse

Hvis du har bemærkninger til brevet, beder jeg dig om at sende dem til mig inden 14 dage.

+ bilag

Hvis jeg ikke hører fra dig, vil jeg behandle sagen på grundlag af de oplysninger, som jeg allerede har fået fra dig og myndighederne.

Til din orientering vedlægger jeg kopi af et brev, som jeg i dag har sendt til Statsministeriet.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Henrik Sass Larsen, Justitsministeriets j.nr. 2011-202-0011

16-05-2012

Til orientering vedlægger jeg en kopi af et brev med bilag, som jeg i dag har sendt til advokat Peter Lundmark Jensen, og kopi af et brev, som jeg i dag har sendt til Statsministeriet.

Dok.nr. 12/00467-20/LI
Bedes oplyst ved henvendelse

Med venlig hilsen

+ bilag

Jørgen Steen Sørensen

Statsministeriet
Christiansborg
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Henrik Sass Larsen

16-05-2012

Advokat Peter Lundmark Jensen indgav den 10. november 2011 på vegne af Henrik Sass Larsen en klage til mig bl.a. over, at Henrik Sass Larsen havde fået afslag på aktindsigt i et notat, som han havde fået forevist på et møde i Statsministeriet den 28. september 2011. I mødet deltog efter det oplyste bl.a. departementscheferne for Statsministeriet og Justitsministeriet.

Dok.nr. 12/00467-19/LI
Bedes oplyst ved henvendelse

+ bilag

Jeg bad den 13. marts 2012 Justitsministeriet om en supplerende udtalelse i sagen. Jeg har nu modtaget udtalelsen af 14. maj 2012. Jeg vedlægger i den forbindelse en kopi af udtalelsen, af advokat Peter Lundmark Jensens klage af 10. november 2011 med bilag og af min øvrige korrespondance med Justitsministeriet i sagen.

Jeg beder herefter om Statsministeriets eventuelle bemærkninger. Bl.a. beder jeg Statsministeriet oplyse, om ministeriet har bemærkninger til hændelsesforløbet i forbindelse med mødet den 28. september 2011, herunder til spørgsmålet om tavshedsplæg. Endvidere beder jeg Statsministeriet om at oplyse, om ministeriet er i besiddelse af notater eller lignende fra mødet, som kan belyse spørgsmålet om tavshedsplægget. Hvis det er tilfældet, beder jeg om at modtage kopi af materialet.

Jeg beder om, at Statsministeriet fremkommer med sine bemærkninger inden for 14 dage.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

ADVOKATFIRMAET
PETER LUNDMARK JENSEN
MØDERET FOR LANDSRET

Folketingets Ombudsmand
Alt. kontorchef Lisbeth Adserballe og Jørgen Steen Sørensen
Gammeltorv 22
1457 København K

Vimmelskafet 41 A, 3
1161 København K.
Tlf. 33 12 05 00
Fax. 33 12 37 00

Advokat (A)
Peter Lundmark Jensen

Ligeledes sendt pr. e-mail til Lisbeth Nielsen på lni@ombudsmanden.dk

Date: 22.05.2020

Jnr.: 6610-001

Sekr.: Nina Mathiasen

Vedr.: Deres ref. 12/00467- Henrik Sass Larsen.

Jeg anerkender modtagelsen af Ombudsmandens skrivelse af 16. maj med bilag.

Jeg nu haft lejlighed til at gennemgå materialet men Henrik Sass Larsen og har en del kommentarer hertil.

De har anmodet om mine bemærkninger inden 14 dage.

Jeg vil foreslå, at jeg afventer med at sammenfatte Henrik Sass Larsens synspunkter til Ombudsmanden har modtaget svar fra Statsministeriet, således at min klient samtidig kan kommentere eventuelle bemærkninger herfra.

Jeg beder Dem venligst bekræfte, at De kan acceptere en sådan udsættelse. I modsat fald vil jeg naturligvis sørge for at min klients bemærkninger til det nu fremsendte materiale foreligger inden for den fastsatte frist.

Jeg ser frem til at høre fra Dem.

Med venlig hilsen

Peter Lundmark Jensen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12

Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14

Telefonisk henvendelse:

Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Henrik Sass Larsen, Justitsministeriets j.nr. 2011-202-0011

22-05-2012

Til brug for min behandling af sagen anmoder jeg om at modtage en kopi af det dokument, som Henrik Sass Larsen fik forevist på mødet den 28. september 2011, og som to af mine medarbejdere den 6. marts 2012 gennemgik i ministeriet.

Dok.nr. 12/00467-22/LI

Bedes oplyst ved henvendelse

Nærmere aftale om eventuel overbringelse af dokumentet kan træffes med kontorchef Lisbeth Adserballe. Dokumentet vil – afhængig af, hvad Justitsministeriet ønsker – blive tilbageleveret eller destrueret, når min behandling af sagen er færdig.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Advokatfirmaet Peter Lundmark Jensen
Peter Lundmark Jensen
Vimmelskaftet 41 A, 3.
1161 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Henrik Sass Larsen, dit j.nr. 6610-001

23-05-2012

Jeg har modtaget dit brev af 22. maj 2012. Du anmoder om at måtte vente med at komme med bemærkninger til Justitsministeriets udtalelse af 14. maj 2012 til du også har modtaget kopi af den udtalelse, som jeg bad Statsministeriet om i brev af 16. maj 2012.

Dok.nr. 12/00467-25/LI
Bedes oplyst ved henvendelse

Jeg har indforstået med, at du venter med at komme med bemærkninger til du også har modtaget kopi af Statsministeriets udtalelse. Jeg sender udtalelsen til dig, så snart jeg har modtaget den.

Med venlig hilsen

Kaj Larsen
Afdelingschef

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Henrik Sass Larsen, Justitsministeriets j.nr. 2011-202-0011

24-05-2012

I mit brev af 13. marts 2012 til Justitsministeriet bad jeg bl.a. ministeriet om at udtale sig om, hvorvidt Henrik Sass Larsen blev pålagt tavshedspligt med hensyn til det notat, som han fik forevist på mødet den 28. september 2011. Justitsministeriet har udtalt sig herom i brevet af 14. maj 2012 til mig.

Dok.nr. 12/00467-26/LI
Bedes oplyst ved henvendelse

Det fremgik af mit brev af 17. november 2011 til advokat Peter Lundmark Jensen, at jeg ikke ville tage stilling til spørgsmålet om "ukorrekt og mangelfuld orientering om omfanget af Henrik Sass Larsens tavshedspligt", da dette spørgsmål havde tilknytning til statsministerens overvejelser om, hvorvidt Henrik Sass Larsen skulle udnævnes til minister.

I forbindelse med mine efterfølgende høringer af Justitsministeriet er jeg blevet opmærksom på, at spørgsmålet om tavshedsplæg kan have sammenhæng med spørgsmålet om aktindsigt i det notat, som Henrik Sass Larsen blev forevist den 28. september 2011. For god ordens skyld – og i overensstemmelse med mit brev af 13. marts 2012 og efterfølgende telefonisk drøftelse med Justitsministeriet – skal jeg derfor præcisere, at spørgsmålet om tavshedsplæg med hensyn til de oplysninger, som fremgik af notatet, vil indgå i min stillingtagen til sagen.

Jeg har da også noteret mig, at Justitsministeriet har redegjort for omstændighederne vedrørende det nævnte plæg i udtalelsen af 14. maj 2012.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Kopi til:
Statsministeriet
Advokat Peter Lundmark Jensen

Advokatfirmaet Peter Lundmark Jensen
Peter Lundmark Jensen
Vimmelskafte 41 A, 3.
1161 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K
Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Henrik Sass Larsen, dit j.nr. 6610-001

24-05-2012

Til orientering sender jeg en kopi af et brev, som jeg i dag har sendt til
Justitsministeriet.

Dok.nr. 12/00467-28/LI
Bedes oplyst ved henvendelse

Med venlig hilsen

+ bilag

Jørgen Steen Sørensen

Statsministeriet
Christiansborg
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Henrik Sass Larsen

24-05-2012

Til orientering sender jeg en kopi af et brev, som jeg i dag har sendt til
Justitsministeriet.

Dok.nr. 12/00467-27/LI
Bedes oplyst ved henvendelse

Med venlig hilsen

+ bilag

Jørgen Steen Sørensen

STATSMINISTERIET
CHRISTIANSBORG
Prins Jørgens Gård 11, 1218 København K
Telefon 33 92 33 00 - Telefax 33 11 16 65

FOLKETINGETS OMBUDSMAND	
INIT.	
DATE	29 MAJ 2012
J.NR.	

Dato: 25 MAJ 2012
J.nr.: 230-1024
Sagsbeh.: JBH
Juridisk Afdeling

Folketingets Ombudsmand
Gammeltorv 22
1457 København K

Folketingets Ombudsmand har ved brev af 16. maj 2012 anmodet om Statsministeriets eventuelle bemærkninger til Justitsministeriets udtalelse af 14. maj 2012 i sagen vedrørende Henrik Sass Larsens klage over Justitsministeriets afslag på aktindsigt.

Statsministeriet kan i den anledning oplyse, at Justitsministeriets udtalelse ikke giver Statsministeriet anledning til bemærkninger.

Statsministeriet kan endvidere oplyse, at ministeriet ikke er i besiddelse af notater eller lignende fra de omhandlede møder, hvor Justitsministeriet meddelte Henrik Sass Larsen tavshedspålæg i forhold til materiale, der stammede fra Politiets Efterretningstjeneste.

Med venlig hilsen

Mohammad Ahsan

Skilleark

Dokumentnummer: 12/04413-2

STATSMINISTERIET
CHRISTIANSBORG
Prins Jørgens Gård 11, 1218 København K

Telefon 33 92 33 00 - Telefax 33 11 16 65
CVR-NR. 10-10-39-40
EAN-lokationsnummer 5798000000032

Folketingets Ombudsmand
Gammeltorv 22
1457 København K

Dato: 6. juli 2012
J.nr. 230-1024
Sagsbeh.: MOA
Juridisk Afdeling

Folketingets ombudsmand har i en udtalelse af 25. juni 2012 kritiseret Statsministeriets og Justitsministeriets fremgangsmåde i forbindelse med, at Henrik Sass Larsen på et møde i Statsministeriet den 28. september 2011 blev meddelt et tavshedspålæg. Dette tavshedspålæg blev meddelt i forbindelse med det sagsforløb, der førte til dannelsen af den nye regering og vedrørte et notat med oplysninger fra Politiets Efterretningstjeneste, som Henrik Sass Larsen fik forevist til gennemsyn.

Folketingets Ombudsmand har rettet kritikken til såvel Statsministeriet som Justitsministeriet med henvisning til, at ingen af ministerierne i deres udtalelser til ombudsmanden har været inde på, hvem der traf beslutningen om tavshedspålæg og meddelte den til Henrik Sass Larsen.

Folketingets Ombudsmand har i udtalelsen for så vidt angår oplysningerne i notatet givet udtryk for, at der i forvaltningslovens forstand var tale om "fortrolige oplysninger, som myndigheden [videregav] til den pågældende [Henrik Sass Larsen] uden at være forpligtet til det".

Folketingets Ombudsmand har i forhold til spørgsmålet om meddelelsen af selve tavshedspålægget givet udtryk for, at han ikke kan kritisere, at Statsministeriet og Justitsministeriet anså forvaltningslovens betingelser for tavshedspålæg for opfyldt.

Folketingets Ombudsmand har dog kritiseret fremgangsmåden i forbindelse med meddelelsen af tavshedspålægget. Ombudsmanden har således givet udtryk for, at tavshedspålægget burde have været meddelt skriftligt og ikke som det skete mundtligt, ligesom ombudsmanden har kritiseret, at der ikke i øvrigt blev sikret nogen form for dokumentation af tavshedspålæggets eksistens, indhold og rækkevidde. I forlængelse heraf har ombudsmanden givet udtryk for, at det må anses for særdeles tvivlsomt, om tavshedspålægget kan håndhæves over for Henrik Sass Larsen.

Statsministeriet har taget Folketingets Ombudsmands kritik til efterretning.

Statsministeriet finder dog anledning til at bemærke – som det også fremgår af Statsministeriets brev af 25. maj 2012 til ombudsmanden – at det var Justitsministeriet, der under mødet den 28. september 2011 i Statsministeriet pålagde Henrik Sass Larsen tavshed i forhold til det omhandlede notat, der stammede fra Politiets Efterretningstjeneste.

Statsministeriet finder i øvrigt anledning til at bemærke, at Folketingets Ombudsmand i udtalelsen synes at antage, at der blev foretaget en sikkerhedsgodkendelse af Henrik Sass Larsen, jf. herved udtalelsens side 1, 2, 3, 6 og 12. Der kan også henvises til ombudsmandens pressemeddelelse af 25. juni 2012, hvor ombudsmanden bl.a. anfører følgende:

”På et møde i Statsministeriet den 28. september 2011 fik Henrik Sass Larsen af Statsministeriets og Justitsministeriets departementschefer at vide, at han ikke kunne sikkerhedsgodkendes. Han fik vist et notat med de oplysninger fra Politiets Efterretningstjeneste, der lå til grund for beslutningen, og han blev samtidig pålagt tavshedspligt. I den forbindelse begik myndighederne meget væsentlige fejl, konkluderer Folketingets Ombudsmand [...]”

I den forbindelse skal Statsministeriet for god ordens skyld bemærke, at der i forhold til personer, som den kongelige undersøger (kommende statsminister) overvejer at udnævne til ministre i en kommende regering, ikke – i modsætning til f.eks. visse embedsmænd – gennemføres en sikkerhedsgodkendelse.

Det forhold, at der ikke gennemføres en sikkerhedsgodkendelse skal ses i sammenhæng med, at det følger af grundlovens § 14, at det er statsministeren, der udnævner ministrene, og som bestemmer ministrenes antal og forretningernes fordeling imellem dem. Der er tale om en grundlovsumiddelbar kompetence, et såkaldt prerogativ, jf. herved også den tidligere ombudsmands udtalelse af 17. november 2011. Det er således ikke en betingelse for, at statsministeren kan udnævne en person til minister, at den pågældende ministerkandidat sikkerhedsgodkendes.

Med venlig hilsen

Christian Kettel Thomsen

Statsministeriet
Christiansborg
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Henrik Sass Larsen, ministeriets j.nr. 230-1024

09-07-2012

Jeg bekræfter herved modtagelsen af Statsministeriets brev af 6. juli 2012 vedrørende min udtalelse af 25. juni 2012 i sagen om Henrik Sass Larsen.

Dok.nr. 12/00467-42/LI
Bedes oplyst ved henvendelse

Det fremgår, at Statsministeriet har taget min kritik i sagen til efterretning.

Dette har jeg noteret mig.

Statsministeriet har samtidig bemærket, at det var Justitsministeriet, der under mødet i Statsministeriet den 28. september 2011 meddelte Henrik Sass Larsen tavshedspålæg med hensyn til et notat fra Politiets Efterretningstjeneste. Statsministeriet har i den forbindelse henvist til Statsministeriets brev af 25. maj 2012 til mig.

Jeg har noteret mig det anførte. Samtidig bemærker jeg, at tavshedspålægget blev meddelt under et møde, der fandt sted i Statsministeriet under ledelse af Statsministeriets departementschef.

Statsministeriet har endvidere bemærket, at der "i forhold til personer, som den kongelige undersøger (kommende statsminister) overvejer at udnævne til ministre i en kommende regering, ikke – i modsætning til f.eks. visse embedsmænd – gennemføres en sikkerhedsgodkendelse." Statsministeriet har i den forbindelse peget på, at jeg i min udtalelse (og i min pressemeddelelse af samme dato) har formuleret mig på en måde, der kan give indtryk af, at der var tale om en sag om formel sikkerhedsgodkendelse af Henrik Sass Larsen.

Jeg er enig i det, som Statsministeriet har anført.

Samtidig skal jeg understrege, at det anførte er uden betydning for den vurdering, som jeg har givet udtryk for i min udtalelse af 25. juni 2012.

Jeg kan således henholde mig til denne udtalelse.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jørgen Steen Sørensen'. The signature is stylized and somewhat cursive.

Jørgen Steen Sørensen

Skilleark

Dokumentnummer: 12/04413-2

Statsministeriet
Christiansborg
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K
Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Henrik Sass Larsen, ministeriets j.nr. 230-1024

09-07-2012

Jeg bekræfter herved modtagelsen af Statsministeriets brev af 6. juli 2012 vedrørende min udtalelse af 25. juni 2012 i sagen om Henrik Sass Larsen.

Dok.nr. 12/00467-42/LI
Bedes oplyst ved henvendelse

Det fremgår, at Statsministeriet har taget min kritik i sagen til efterretning.

Dette har jeg noteret mig.

Statsministeriet har samtidig bemærket, at det var Justitsministeriet, der under mødet i Statsministeriet den 28. september 2011 meddelte Henrik Sass Larsen tavshedspålæg med hensyn til et notat fra Politiets Efterretningstjeneste. Statsministeriet har i den forbindelse henvist til Statsministeriets brev af 25. maj 2012 til mig.

Jeg har noteret mig det anførte. Samtidig bemærker jeg, at tavshedspålægget blev meddelt under et møde, der fandt sted i Statsministeriet under ledelse af Statsministeriets departementschef.

Statsministeriet har endvidere bemærket, at der "i forhold til personer, som den kongelige undersøger (kommende statsminister) overvejer at udnævne til ministre i en kommende regering, ikke – i modsætning til f.eks. visse embedsmænd – gennemføres en sikkerhedsgodkendelse." Statsministeriet har i den forbindelse peget på, at jeg i min udtalelse (og i min pressemeddelelse af samme dato) har formuleret mig på en måde, der kan give indtryk af, at der var tale om en sag om formel sikkerhedsgodkendelse af Henrik Sass Larsen.

Jeg er enig i det, som Statsministeriet har anført.

Samtidig skal jeg understrege, at det anførte er uden betydning for den vurdering, som jeg har givet udtryk for i min udtalelse af 25. juni 2012.

Jeg kan således henholde mig til denne udtalelse.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, consisting of several connected loops and strokes, representing the name Jørgen Steen Sørensen.

Jørgen Steen Sørensen

Bagside

Antal filer:

8
